

Supporting Youth to Manage their Digital & Social Media Presence

IO2 – DIGITAALISEN JA SOSIAALISEN MEDIAN TÄYDENNYSKOULUTUSKIRJA

Projektin nimi: Supporting youth to manage their digital & social media presence

Akronyymi: TRACES

Projektinumero: 2019-1-CY02-KA205-001476

SISÄLLYSLUETTELO

TRACES-PROJEKTIN ESITTELY	5
Projektin viralliset kotisivut	5
Facebook-sivu	5
TÄYDENNYSKOULUTUKSEN ESITTELY	6
Koulutuksen kesto	6
Tutustuminen nuorisotyöntekijöiden erilaisiin rooleihin, sekä työskentely vähäosaisempien Nuorten kanssa	8
Luotujen interaktiivisten resurssien esittely (Verkko-oppimisympäristö) sekä verkko-opiskelun hyödyt	9
Resurssien, tekniikoiden sekä Täydennyskoulutuskäsikirjan esittely	10
Yleiskatsaus Moduuleista ja aiheista	11
OPPIMISTULOSMATRIISI	15
MODUULI 1 – TURVALLINEN TOIMINTA VERKOSSA	20
Teoriasisältö	20
Johdanto	20
1.1 Riskit verkossa	20
1.2 Tietosuojakäytännöt	21
Lähteet	22
Moduuli 1: Turvallinen toiminta verkossa – Resurssi 1: Riskit verkossa	23
M1 R1 – Tuntisuunnitelma	23
M1 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	26
Moduuli 1 – Turvallinen toiminta verkossa – Resurssi 2: Tietosuojakäytännöt	29
M1 R2 – Tuntisuunnitelma	29
M1 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	32
M1 – Itsearviointi	35
M1 – Itsenäinen opiskelu	36
M1 – Aktiviteettilomake itsenäiselle opiskelulle	37
M1 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi	38
MODUULI 2 – TODELLINEN JA VIRTUAALINEN IDENTITEETTI	40
Johdanto	40
Teoreettinen sisältö	40
2.1 FOMO – Fear of Missing Out, paitsijäämisen pelko	41
2.2 Todellinen ja virtuaalinen identiteetti	41
Lähteet	42
Moduuli 2, Resurssi 1 – Fear of missinG out, Paitsijäämisen pelko	43
M2.R1 – Tuntisuunnitelma	43
M2.R1 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	46
Moduuli 2 Aktiviteetti 1	46
Moduuli 2 Aktiviteetti 2	47
M2.R1 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	49
Moduuli 2 Resurssi 3	49
Moduuli 2, Resurssi 4	49
Moduuli 2, Resurssi 5	50
Moduuli 2 Resurssi 2 – Todelliset ja virtuaaliset identiteetit	51
M2.R2 – Tuntisuunnitelma	51

M2.R2 – Aktiviteettilomakkeet käytännön työpajalle	55
Moduuli 2, Aktiviteetti 3	55
Moduuli 2, Aktiviteetti 4	56
M2.R2 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	58
Moduuli 2 Aktiviteetti 3	58
M2.R2 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	60
Moduuli 2 Resurssi 6	60
Moduuli 2 Resurssi 7	61
Moduuli 2 Resurssi 8	62
Liite 1 – Virtuaalinen ja todellinen identiteetti	63
MODUULI 3 – KOMMUNIKOINTI VERKOSSA	65
Teoriasisältö	65
Johdanto	65
3.1 Netiketti	65
3.2 Digitaalinen kansalaisuus ja etiikka	66
Lähteet	66
Moduuli 3 – Kommunikointi verkossa – Resurssi 1 - Netiketti	67
M3 R1 – Tuntisuunnitelma	67
M3 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	71
Moduuli 3 – Kommunikointi verkossa – Resurssi 2: Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys	75
M3 R2 – Tuntisuunnitelma	75
M3 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	78
M3 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	81
M3 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	82
M3 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	83
MODUULI 4 - NETTIKUSAAMINEN	85
Teoriasisältö	85
Johdanto	85
1.1 Mitä on nettikusaaminen	85
1.1.1 Kun nettikusaamisesta tulee rikos	86
1.2 Minua kiusataan	86
Moduuli 4 – Nettikusaaminen / Resurssi 1 – Mitä on nettikusaaminen?	87
M4 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	90
Moduuli 4 Resurssi 2 – Kun nettikusaamisesta tulee rikos	94
M4 R2 – Tuntisuunnitelma	94
M4 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan Moduuli 4 – Aktiviteetti 1	97
M4 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	101
M4—Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	103
MODUULI 5 – DIGITAALINEN JALANJÄLKESI	105
Teoriasisältö	105
Johdanto	105
5.1 Ylijakamisen riskit	105
5.2 Yksityisyys verkossa	106
Lähteet	106
Moduuli 5 – Digitaalinen jalanjälkesi – Resurssi 1: Ylijakamisen riskit	107
M5 R1 – Tuntisuunnitelma	107
M5 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	110

Moduuli 5 – Digitaalinen jalanjälkesi – Resurssi 2: Yksityisyys verkossa	113
M5 R2 – Tuntisuunnitelma	113
M5 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	116
Moduuli 5 – Itsenäisen opiskelun materiaali	119
Moduuli 5 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	121
Module 5 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	122
MODUULI 6 – LÄHDEVIITTEET JA TEKIJÄNOIKEUDET	124
Johdanto	124
Teoreettinen sisältö	124
6.1 Viittaa lähteeseen, kun on sen aika	124
6.2 Tekijänoikeus digitaalisella aikakaudella	125
Lähteet	125
Moduuli 6 – Resurssi 1: Viittaa lähteeseen, kun on sen aika	127
M6 R1 – Tuntisuunnitelma	127
M6.R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	130
M6.R1 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	133
M6.R1 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	136
Moduuli 6 Resurssi 2 – Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella	138
M6.R2 – Tuntisuunnitelma	138
M6.R2 – Aktiviteettilomakkeet käytännön työpajaan	142
M6.R2 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun	144
M6.R2 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	146
MODUULI 7 - MEDIALUKUTAITO	151
Johdanto	151
1.1 Kuinka kehittää kriittistä ajattelua	151
1.2 Media vaikuttaa tapaamme ajatella	152
Lähteet	152
Moduuli 7 – Resurssi 1: Ettei sinua huijattaisi	153
M7 R1 – Tuntisuunnitelma	153
M1 R1 – Aktiviteetti lomake käytännön työpajaan	156
Moduuli 7 – Resurssi 2 – Mainosten maailmassa	161
M7 R2 – Tuntisuunnitelma	161
Moduuli 7 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit	170
MODUULI 8 – TURVALLISUUS VERKOSSA	173
Teoriasisältö	173
Johdanto	173
8.1 Sosiaalinen media	173
8.2 Digitaaliset työskentelytilat	173
Lähteet	174
Moduuli 8 – Turvallisuus verkossa – Resurssi 1 – Sosiaalinen media	175
M8 R1 – Tuntisuunnitelma	175
M8 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan	179
Moduuli 8 – Turvallisuus verkossa – Resurssi 2 – Digitaaliset työskentelytilat	184
M8 R2 – Tuntisuunnitelma	184
M8 R2 – Aktiviteetti lomake käytännön työpajaan	187
Moduuli 8 - Itsearviointi	189
Moduuli 8 – Itsenäisen opiskelun työkalu	190
Moduuli 8 – Itsenäisen opiskelun lomake	191
Moduuli 8 – Vaihtoehtoisia opiskelumateriaaleja	192

TRACES-PROJEKTIN ESITTELY

Digivallankumous muuttaa tapaa jolla nuoret pelaavat, hankkivat tietoa, kommunikoivat ja oppivat. Nuorilla on nykyään rajattomat mahdollisuudet oppia. Digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaito on tullut tärkeäksi osaksi Nuorten eurooppalaisten opintoja, jotta he voivat käyttää näitä mahdollisuuksia uusien taitojen hankkimiseen, uran luomiseen sekä ihmissuhteiden ylläpitämiseen tehokkaasti, mutta myöskin turvallisesti

TRACES-projektin päätavoitteet ovat:

- tukea nuorisotyöntekijöiden ammatillista kasvua;
- luoda helposti saavutettavaa medialukutaitoa opettavaa materiaalia vähäosaisemmille nuorille;
- luoda toimintapoliittinen asiakirja, joka tukee vähempiosaisten nuorten kasvua vastuullisiksi digikansalaisiksi.

Saavuttaakseen nämä tavoitteet ovat projektipartnerit kehittäneet sekä pilotoineet innovatiivisia työkaluja sekä viisi erilaista lopputuotosta:

1. Digitaalisen ja sosiaalisen median oppimisresurssit;
2. Täydennyskoulutuskäsikirja;
3. Verkko-oppimisympäristö;
4. Toimintapoliittinen asiakirja "Toimintapoliittiset suositukset digitaalisen kansalaisuuden markkinointia varten kaikille nuorille digitaalisen nuorisotyön avulla Kyproksella, Suomessa, Irlannissa ja Roamaniassa";
5. Ohjeistuksen nuorisotyöntekijöille, jotka työskentelevät sosiaalisessa mediassa;

Projektin viralliset kotisivut

TRACES-projektin viralliset kotisivut löytyvät osoitteesta:

<https://www.tracesproject.online/>

Facebook-sivu

<https://www.facebook.com/TracesEU>

TÄYDENNYSKOULUTUKSEN ESITTELY

Nuorisotyöntekijöiden mahdollisuudet sisällyttää uusia digitaalisen ja sosiaalisen median työkaluja päivittäisiin rutiineihinsa ovat rajalliset. Tämän havainnon innoittamina on luotu TRACES-projektin tavoitteet, joilla nuorisotyöntekijöiden jatkuvaa ammatillista kasvua voidaan tukea. Tätä varten projektissa kehitettiin täydennyskoulutus, jonka avulla nuorisotyöntekijät voivat oppia medialukutaitoa ja välittää tietoa myös ohjaamilleen nuorille.

Täydennyskoulutus esittelee 16 uutta digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaidon resurssia, jotka on jaettu kahdeksaan eri osa-alueeseen. Uudet resurssit ovat interaktiivisia ja kiinnostavia. Täydennyskoulutus tutustuttaa nuoriso-ohjaajat resursseihin ja antaa uusia näkökulmia siihen, kuinka resursseja voi käyttää jokapäiväisessä työssä. Yhteistyössä paikallisten nuorisotyöntekijöiden kanssa projektipartnerit ovat pilotoineet kehitettyjä sisältöjä ennen niiden sisällyttämistä täydennyskoulutusohjelmaan.

Täydennyskoulutuskäsikirja keskittyy uusien työkalujen haltuunottoon ja tutkii eri nuorisotyöntekijöiden ammatillista asemaa näissä dynaamisissa ympäristöissä. Kehitetyt resurssit tuovat oppimisprosessiin mukaan laajalti uusia opettavaisia ympäristöjä, keskittyen erityisesti sosiaalisen median alustoihin. Koulutuksen myötä varmistetaan, että kaikki nuorisotyön ammattilaiset;

- tuntevat olonsa itsevarmoiksi työskennellessään uusien resurssien parissa epätyypillisissä oppimisympäristöissä;
- oppivat arvostamaan verkko-ympäristöjen luomia mahdollisuuksia;
- ovat täysin tietoisia siitä, millaisia vaaroja online-ympäristöissä piilee;
- kykenevät turvaamaan nuorten asemaa verkossa.

Uuden täydennyskoulutuksenn tavoite on varmistaa, että nuorisotyön ammattilaiset jotka käyttävät resursseja tuntevat hallitsevansa niiden käytön tukeakseen kohderyhmää digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaidossa. Täydennyskoulutuskäsikirja on saatavilla kaikilla partenimaiden kielillä verkossa, josta käsikirjan voi halutessaan tulostaa myös paperiseksi versioksi.

Koulutuksen kesto

Täydennyskoulutus pitää sisällään kokonaisuudessaan 50 tuntia opiskelua. Tähän sisältyy kolmipäiväinen (25 tuntia) koulutus, jossa keskitytään:

- digitaalisen ja sosiaalisen median opetussuunnitelman esittelyyn;
- työskentelyyn dynaamisissa online-ympäristöissä hyödyntäen verkko-oppimisresursseja sekä TRACES-projektin omaa verkko-oppimisaslustaa.

Opetusmenetelmät ovat yhdistelmä:

1. itsenäistä opiskelua (tähän viitataan jatkossa lyhenteellä "SDL");
2. epämuodollisempaa opiskelua ja osallistavia menetelmiä;
3. käytännön harjoituksia tiettyjen työkalujen hallintaan (tähän viitataan jatkossa lyhenteellä "F2F opiskelu").

Materiaali on jaettu viiteen eri työpajaan, jotka on lueteltu alla:

Työpajan numero	Kuvaus	Kesto
1	Tutustuminen nuorisotyöntekijöiden erilaisiin rooleihin sekä työskentely vähäosaisempien nuorten kanssa.	2 h
1	Luotujen interaktiivisten resurssien esittely (Verkko-opimisympäristö) sekä verkko-opiskelun hyödyt.	1.5 h
1	Resurssien, teknikoiden sekä Täydennyskoulutuskäsikirjan esittely.	1.5 h
2	MODUULI 1: Turvallinen toiminta verkossa Resurssi 1 – Riskit verkossa Resurssi 2 – Tietosuojakäytännöt	2.5 h
2	MODUULI 2: Todelliset ja virtuaaliset identiteetit Resurssi 1 – Paitsijäämisen pelko Resurssi 2- Todelliset ja virtuaaliset identiteetit	2.5 h
3	MODUULI 3: Kommunikaatio verkossa Resurssi 1 – Netiketti Resurssi 2 – Digitaalinen kansalaisuus & eettisesti verkossa	3 h
3	MODUULI 4: Nettikiusaaminen Resurssi 1 – Mitä on nettikiusaaminen? Resurssi 2 – Kun nettikiusaamisesta tulee rikos	2 h
4	MODUULI 5: Digitaalinen jalanjälkesi Resurssi 1 – Ylijakamisen riskit Resurssi 2 – Yksityisyys verkossa	2 h
4	MODUULI 6: Lähdeviittaukset ja tekijänoikeus Resurssi 1 – Viittaa lähteeseen, kun on sen aika Resurssi 2 – Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella	2.5 h
5	MODUULI 7: Medialukutaito Resurssi 1 – Ettei sinua huijattaisi Resurssi 2 – Mainosten maailmassa	3 h
5	MODUULI 8: Turvallisuus verkossa Resurssi 1 – Turvallisuus verkossa – Sosiaalinen media Resurssi 2 – Virtuaaliset työskentelytilat	2.5 h

Tutustuminen nuorisotyöntekijöiden erilaisiin rooleihin, sekä työskentely vähäosaisempien Nuorten kanssa.

TRACES-projekti tarkastelee digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaidon ympärille liittyviä haasteita sekä ottaa huomioon aiheeseen liittyvät vaarat. Projekti pyrkii tuomaan esiin nämä haasteet, mutta myös korostamaan potentiaalia, jota digitaalisen ja sosiaalisen median alustat pitävät sisällään. Parhaimmillaan ne lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta, auttavat ihmisiä tunnistamaan potentiaalinsa sekä rakentamaan uusia taitoja, joiden avulla menestyä työelämässä. Nuorisotyöntekijöitä koulutetaan auttamaan vähempiosaisia nuoria pysymään turvassa, mutta myös kasvamaan vastuullisiksi digitaalisten palveluiden käyttäjiksi. Täydennyskoulutus mahdollistaa nuorisotyöntekijöiden jatkuvan oppimisen medialukutaiton parissa. TRACES-projekti tähtää pitkäkestoiisiin positiivisiin vaikutuksiin ammatillisen kasvun kentällä.

Täydennyskoulutus on hyödyllinen kenelle tahansa, joka työskentelee nuorten kanssa ja tarvitsee työssään digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaitoa. Nuoret käyttävät sosiaalista media päivittäin ympäri Eurooppaa. Medialukutaito on kuitenkin paljon muutakin kuin kyky käyttää sovelluksia ja internetiä. Se on taitoa ymmärtää ja kunnioittaa muita verkossa, olla kriittinen lukemaansa tietoa kohtaan sekä kykyä arvioida lähteitä; se on käytännön opiskelua elämää varten. Vastuullisena digikansalaisena olo alkaa yksilöstä. TRACESin vaikutus vähäosaisempiin nuoriin tulee olemaan näiden taitojen kasvattaminen, sekä empatiataitojen lisääminen. TRACES-resursseihin kehitetyt työkalut rohkaisevat kriittiseen ajatteluun ja auttavat rakentamaan vahvoja online-persoonallisuuksia, joka auttaa nuoria maksimoimaan potentiaalinsa ja digitaalisen maailman tarjoamat mahdollisuudet.

Luotujen interaktiivisten resurssien esittely (Verkko-oppimisympäristö) sekä verkko-opiskelun hyödyt.

TRACES-verkko-oppimisympäristö tukee online-opiskeluun tarkoitettuja interaktiivisia työkaluja, kuten foorumeita, sosiaalisen verkostoitumisen applikaatioita sekä pieniä pelejä. Verkko-opiskelualustalla käyttäjillä on pääsy laajaan valikoimaan verkko-opiskelumateriaalia.

Oppimisympäristö toimii tietopankkina kohderyhmille projektista sekä sen tuotoksista. Sieltä löytyvät myös linkit projektin Facebook-sivuille, jotka toimivat sosiaalisen median jakokanavana. Tämä mahdollistaa modernin ja helpon verkko-oppimisympäristön, joka tukee innovatiivisia online-työkaluja.

Digitaalisen ja sosiaalisen median koulutusresurssien tarkoituksena on lisätä kiinnostusta verkko-oppimista kohtaan. Näin vähempiosaiset nuoret voivat maksimoida online-ympäristöjen hyödyt oppimiseen ja hauskanpitoon samalla, kun he oppivat toimimaan netissä turvallisesti. Resurssit tarjoavat uudenlaisia näkökulmia medialukutaitoon laajemmasta näkökulmasta kuin aiemmin aiheen ympärille tuotetut projektit.

Online-maailman luomat mahdollisuudet ovat jatkuvassa kasvussa nuorten ihmisten keskuudessa ympäri Eurooppaa. Tämän vuoksi onkin tärkeää tukea turvallista ja vastuullista sitoutumista verkkoon. Luoduilla resursseilla on merkittävät vaikutus sekä turvallisen että vastuullisen käytön kehitykseen nyt ja tulevaisuudessa. Kolmella kielellä tuotetut materiaalit toimivat erinomaisesti partnerimaiden keskuudessa, ja ovat helposti muunneltavissa myös muiden EU-maiden käyttöön.

Verkko-oppimisalusta ja sen sisältämät materiaalit löytyvät osoitteesta:

<https://www.tracesproject.online/>

Resurssien, tekniikoiden sekä Täydennyskoulutuskäsikirjan esittely.

Projektiparterit ovat luoneet valikoiman digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaidon resursseja. Valikoimaan kuuluu kaksi resurssia (aloittelija & edistynyt) jokaista aihealuetta kohden:

1. Turvallinen toiminta verkossa – Kuinka hallinnoida tietojään verkossa ja turvata itsensä verkon vaaroilta, kuten identiteettivarkauksilta, tietojenkalastelulta sekä nettihuijauksilta. Teema käsittelee ja analysoi myös tietosuojakäytäntöjä sekä niiden merkitystä käyttäjälle.
2. Todellinen & virtuaalinen identiteetti – Kuinka erottaa todellisen ja virtuaalinen identiteetti toisistaan ja mitä vaikutuksia niillä voi olla itsetuntoon, maineeseen sekä ihmissuhteisiin. Teema auttaa nuoria tarkastelemaan digitaalista elämäänsä laajemmin.
3. Kommunikointi verkossa – Kuinka hyödyntää kommunikointitaitoja positiivisten verkkosuhteiden ja kommunikaation rakentamiseen. Tämä teema rohkaisee nuoria positiivisen digitaalisen kansalaisuuden ja eettisen verkkokäytön pariin
4. Nettikiusaaminen – Mitä tehdä, jos sinua kiusataan. Tämä teema rohkaisee nuoria ottamaan aktiivisen roolin positiivisten verkkoyhteisöjen rakentamisessa
5. Digitaalinen jalanjälkesi – Kuinka turvata yksityisyytesi verkossa ja kunnioittaa myös muiden yksityisyyttä. Tämä teema kannustaa nuoria reflektoimaan käytöstään ennen kuin he jakavat tietoa nettiin ja pohtimaan jakamansa sisällön vaikutuksia heihin tulevaisuudessa.
6. Lähdeviitaukset & tekijänoikeus – Perehdytään sisällöntuottajien oikeuksiin ja sisällön käyttäjien vastuuseen. Teema käsittelee myös syvällisempiä aiheita, kuten plagiarismia, piratismia, tekijänoikeuslakia sekä reilua käyttöä.
7. Informaatiolukutaito – Kuinka löytää tietoa ja arvioida sen luotettavuutta tehokkaasti. Tämä teema auttaa nuoria arvioimaan verkosta löytämänsä tiedon laatua ja luotettavuutta.
8. Verkkoturvallisuus – Kuinka nauttia yhteistyömahdollisuuksista joita internet tarjoaa ilman vaaratilanteita. Tämä teema auttaa nuoria hahmottamaan eron epäsuotuisien yhteyksien ja hyvän verkostoitumisen välillä.

Kuten yllä on mainittu, jokainen moduuli (M) sisältää kaksi resurssia (R) – Aloittelijatason (R1) ja Edistyneen tason (R2) resurssit. Kaikki nämä ovat tarjolla kolmella eri kielellä; englanniksi, kreikaksi ja suomeksi. On suositeltavaa käydä resurssit läpi järjestyksessä, sillä aloittelijatason sisällöt usein pohjustavat edistyneemmän tason resursseja.

Kaikki yllä mainitut materiaalit löytyvät projektin nettisivuilta: <https://tracesproject.online>

Yleiskatsaus Moduuleista ja aiheista

Osion numero	Käsiteltävät aiheet:
<p>Moduuli 1: Turvallinen toiminta verkossa</p> <p>F2F: 2.5 h SDL: 2.5 h</p>	<p>Moduuli 1 käsittelee turvallisesti verkossa toimimista ja se on jaettu kahteen eri osioon. Moduuli tarjoaa perustietoa riskeistä verkoissa, erilaisia tapoja suojautua internetissä ja välttää uhriksi joutumista, sekä arviointia tietosuojakäytännöistä ja niiden piilotetuista tarkoituksista.</p> <p>Ensimmäinen resurssi on aloittelijatasoinen, ja käsittelee riskejä verkossa. Resurssissa tutustutaan alan termeihin, sekä siihen, mitä ne käytännössä tarkoittavat. Opiskelija tutustuu myös potentiaalsiin uhkiin, joita internetin käyttäjä voi kohdata; huijauksiin, tietojenkalasteluun ja identiteettivarkauksiin.</p> <p>Toinen resurssi on edistyneen tason resurssi, ja käsittelee tietosuojaa. Sisältö tarjoaa valikoiman aiheeseen liittyviä termejä, sekä tärkeää tietoa jota jokaisella internetin käyttäjällä tulisi olla oman datansa jakamisesta ja turvaamisesta. Samalla oppija tutustuu tietosuojalausuntojen ”salattuihin” sisältöihin ja oppii, miten henkilötietoja kerätään ja säilytetään verkossa.</p>
<p>Moduuli 2: Todelliset ja virtuaaliset identiteetit</p> <p>F2F: 2.5 h SDL: 2.5 h</p>	<p>Jotta moduulin sisällöstä saa tarpeeksi kattavan kuvan, on osio jaettu kahteen osaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) FOMO – Fear Of Missing Out – Paitsijäämisen pelko 2) Todelliset ja virtuaaliset identiteetit <p>Ensimmäinen osio käsittelee FOMOa, paitsijäämisen pelkoa. Tässä työpajassa osallistujat saavat hyvän yleiskuvan siitä, mitä FOMO on, millaisissa tilanteissa sitä tuntee sekä kuinka FOMOon liittyviä tunteita voi kontrolloida. Aktiviteettien avulla nuorisotyöntekijät oppivat ymmärtämään syvemmin FOMOn taustalla olevia psykologisia syitä. Aktiviteetit rohkaisevat osallistujia myös suorittamaan ”some-detoxin”, eli pienen paaston sosiaalisesta mediasta, jotta he voivat hahmottaa paremmin somen vaikutuksia omaan elämäänsä.</p> <p>Tämän moduulin toinen osa keskittyy todellisten ja virtuaalisten identiteettien tunnistamiseen. Työpajassa osallistujat tutustuvat siihen, millaisia vaikutuksia voi olla tilanteessa, jossa sinulla on</p>

	<p>eriävät persoonallisuudet netissä ja todellisessa maailmassa. Osallistujat tutustuvat myös erilaisiin metodeihin, joita voi käyttää varmistaakseen, että nämä identiteetit kohtaavat. Nuorisotyöntekijöitä ohjeistetaan myös catfishing-ilmiön olemassaolosta ja vaikutuksista, josta he voivat oppia lisää vaihtoehtoisista resursseista. Tässä osiossa esitellyt aktiviteetit antavat nuorisotyöntekijöille helppoja työkaluja siihen, kuinka muokata verkossa tapahtuvasta elämästään paremmin oikean elämän kuvaa vastaava kokonaisuus</p>
<p>Moduuli 3: Kommunikointi verkossa</p> <p>F2F: 3 h SDL: 3 h</p>	<p>Moduuli 3 käsittelee kommunikointia verkossa. Moduuli esittelee perustietoa verkossa tapahtuvasta kommunikoinnista sekä netiketistä. Samalla oppija saa syvempää ymmärrystä siitä, kuinka käsitellä epätoivottuja yhteydenottoja verkossa, sekä kuinka huolehtia omasta turvallisuudestaan nettituttavuuksien kanssa kommunikoitaessa.</p> <p>Aloittelijatason resurssi käsittelee netikettä, internetin etikettiä. Se esittelee nettikommunikoinnin kirjoittamattomia sääntöjä, joita internetin käyttäjien odotetaan noudattavat.</p> <p>Seuraava, edistyneen tason resurssi käsittelee digitaalista kansalaisuutta ja eettistä netinkäyttöä. Tutuksi tulee paitsi alan termistö, myös tieto digitaalisesta eettisyydestä sekä kuinka se vaikuttaa internetin ja sosiaalisen median käyttäjiin joka päivä.</p>
<p>Moduuli 4: Nettikiusaaminen</p> <p>F2F: 2 h SDL: 2 h</p>	<p>Moodulissa 4 ”Nettikiusaaminen” nuoret oppivat, mitä nettikiusaaminen on ja millaisia seurauksia kiusaamisella voi olla. Voit tutustuttaa nuoret moduulin sisältöön joko käytännön oppitunnilla tai antaa heidän työskennellä itsenäisesti verkko-oppimisalustalla. Verkossa työskentely voi olla hyvä ratkaisu silloin, jos ryhmässä on kiusaamistaustaa. Molemmissa versioissa on sama pohja, mutta käytännön oppitunnilla tehtävät tehdään ryhmissä, mikä lisää hieman variaatiota harjoituksiin.</p> <p>Ensimmäisessä resurssissa ”Mitä nettikiusaaminen on?” nuoret oppivat, mitä nettikiusaaminen tarkoittaa ja kuinka sitä voi välttää. Materiaali sisältää käytännön esimerkkejä, joiden avulla nuoret hahmottavat kuinka haitallista nettikiusaaminen voi olla paitsi kiusatulle, myös kiusaajalle.</p> <p>Toisessa resurssissa ”Kun nettikiusaamisesta tulee rikos”, esitellään tapauksia, joissa kiusaamisesta on tullut rangaistava rikos. Nuoret oppivat, mitä erilaisia rikoksia verkossa voi tehdä ja kuinka niistä voidaan rankaista. Oppitunnilla näytetään myös, kuinka voit kertoa kiusaamisesta viranomaisille tai aikuisille. Molemmissa resursseissa käydään läpi myös, mitä voit tehdä, jos kaveriasi kiusataan.</p>

<p>Moduuli 5: Digitaalinen jalanjälkesi</p> <p>F2F: 2 h SDL: 2 h</p>	<p>Moduulissa 5 käsitellään jälkeä, jonka internetin käyttäjä jättää jälkeensä digitaalisesti. Moduuli on jaettu kahteen osioon. Tässä moduulissa käsitellään tietoa siitä, mistä digitaalinen jalanjälki koostuu, sekä kuinka välttää ylijakamista tietoa verkossa.</p> <p>Ensimmäinen, aloittelijataso resurssi, käsittelee ylijakamista ja sen sisältämiä riskejä. Se tarjoaa hedelmällisen maaperän kriittiselle ajattelulle siitä, millaista sisältöä verkossa kannattaa jakaa ja milloin voi tulla jakaneeksi liian paljon informaatiota ("too much information", TMI).</p> <p>Seuraavassa, edistyneen tason resurssissa, perehdytään yksityisyyteen verkossa. Osiossa pureudutaan teknologian tuomiin uhkiin ja mahdollisuuksiin yksityisyytemme osalta sekä tarjotaan tietoa siitä, kuinka internetin käyttäjä voi suojata itseään ja yksityistietojansa netissä.</p>
<p>Moduuli 6: Lähdeviitteet ja tekijänoikeudet</p> <p>F2F: 2.5 h SDL: 2.5 h</p>	<p>Kattavan kuvan antamiseksi moduulista 6, lähdeviitteet ja tekijänoikeudet, on moduuli jaettu kahteen osaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) Viittaa lähteeseen, kun on sen aika 4) Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella <p>Ensimmäisessä osiossa tutustutaan lähdeviitteisiin ja tekijänoikeuksiin. Tässä työpajassa osallistujat tutkivat tarkoin piratismia ja plagiarismia, määrittelevät termistöä ja saavat hyvän käsityksen siitä, mistä näistä rikkeissä on kyse. Aiheiden ympärille koottujen aktiviteettien avulla nuorisotyöntekijät oppivat mm. kuinka tekijänoikeussuojattua materiaalia saa käyttää. Nämä aktiviteetit rohkaisevat osallistujia myös tutustumaan syvällisemmin psykologiaan plagiarismin ja piratismien takana, sekä tutustumaan myös "eettisen piratismien" konseptiin.</p> <p>Moduulin toisessa osassa jatketaan tutustumista lähdeviitteisiin ja tekijänoikeuksiin, mutta tällä kertaa digitaalisen aikakauden näkökulmasta. Nuorisotyöntekijät oppivat tekijänoikeuksista sekä niitä oikeuksista, joita sisällön tuottajalla on teostaan kohtaan. Heidät tutustutetaan myös seurauksiin, joita tekijänoikeusrikkomuksilla voi olla. Tähän osioon liittyvässä aktiviteetissa pohditaan kahta erilaista näkökulmaa tekijänoikeuslain vaikutuksesta yhteiskuntaan ja luovuuteen, sekä pohditaan osallistujien omaa näkemystä tekijänoikeuslakiin liittyen.</p>

<p>Moduuli 7: Medialukutaito</p> <p>F2F: 3 h SDL: 3 h</p>	<p>Moduuli 7 sisältää kaksi oppituntia, jotka voidaan suorittaa joko verkko-oppimislustalla tai käytännön oppituntina. Käytännön opetuksen tehtävät pohjautuvat ryhmätyölle.</p> <p>Ensimmäinen resurssi ”Ettei sinua huijattaisi”, kehittää medialukutaitoa sekä perusosaamista uutisten suhteen – kuinka ne toimivat, voiko kaikkeen luettuun aina luottaa, ja kuinka media vaikuttaa meihin? Nuoret pääsevät myös analysoimaan ja tuottamaan uutisjuttuja itse.</p> <p>Toisessa resurssissa ”Mainosten maailmassa” opiskelijat johdatetaan markkinoinnin maailmaan. Mainostaminen on kehittynyt lyhyessä ajassa valtavasti, eikä aina ole helppoa tietää, milloin meille yritetään myydä jotain. Mitä on tuotesijoittelu tai vaikuttajamarkkinointi? Sen opit käymällä läpi nämä materiaalit!</p>
<p>Moduuli 8: Verkkoturvallisuus</p> <p>F2F: 2.5 h SDL: 2.5 h</p>	<p>Moduulin 8 aiheena on verkkoturvallisuus, ja myös se on jaettu kahteen resurssiin. Moduulissa esitellään perustietoa sosiaalisen median käyttöön liittyviin riskeihin sekä henkilötietojen jakamiseen verkossa. Lisäksi moduuli esittelee digitaalisia työskentelytiloja, jotka auttavat yksilön ammatillisessa kasvussa.</p> <p>Ensimmäinen, aloittelijataso osio käsittelee sosiaalista mediaa ja siihen liittyviä potentiaalisia uhkia. Oppija oppii tunnistamaan potentiaalisia riskejä, mutta myös rohkaistuu käyttämään sosiaalisen median työkaluja oikein.</p> <p>Toisessa, edistyneen tason osiossa, käsitellään digitaalisia työskentelytiloja. Tämä resurssi esittelee erilaisia työkaluja ja tarjoaa perustietoa niiden käytöstä ammattimaisiin tarkoituksiin. Resurssi opettaa uusia taitoja ja auttaa valitsemaan kuhunkin tilanteeseen parhaiten sopivat työskentelytilat.</p>

OPPIMISTULOSMÄTRII

Täydennyskoulutukset oppimistulokset:

	Suoritettuaan tämän resurssin, osallistuja hallitsee seuraavat:		
	Tiedot	Taidot	Asenteet
Moduuli 1: Turvallinen toiminta verkossa	<ul style="list-style-type: none"> • Perustietoa tietojenkalastelusta • Ymmärrys siitä, miksi tietojenkalastelua varten on syytä suojautua • Tietoa siitä, Kuinka tunnistaa varoitusmerkit ja uhat netissä • Faktatietoa siitä, Kuinka tietojenkalastelijat ja muut huijarit koettavat saada tietoa netissä • Tietoa siitä, Kuinka suojata itseään identiteettivarkauksilta 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrittellä tietojenkalastelu • Tunnistaa profiilit, joilla tietoa voidaan kalastella • Ymmärrys siitä, miksi itsensä suojaaminen verkossa on tärkeää • Tunnistaa strategiat, joilla tietojenkalastelijat pyrkivät pääsemään käsiksi henkilötietoihimme • Tunnistaa potentiaaliset uhat • Määrittellä identiteettivarkaus • Tunnistaa, miksi identiteettivarkauksilta suojautuminen on tärkeää • Pohtia kriittisesti, millaista sisältöä jakaa netissä muiden nähtäväksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedostaa tarkemmin, mitä jakaa verkossa kenenkin kanssa. • Ymmärtää tietojenkalastelun ja verkkohuijausten riskit. • Olla tietoinen strategioista, joilla verkossa voi tulla huijatuksi • Aktiivisesti kiinnittää huomiota oman tiedon suojaamiseen • Tiedostaa eettiset ja lakiin liittyvät haasteet verkossa

<p>Moduuli 2: Todelliset ja virtuaaliset identiteetit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Faktatietoa FOMOsta ja sen vaikutuksista itsetuntoon. • Tietoa verkko-identiteetin ja oikean identiteetin eroista. • Tietoa siitä, kuinka virtuaalinen identiteetti voi vaikuttaa itsetuntoomme. • Perusteet siitä, kuinka suojata henkilökohtaiset tietonsa virtuaalisissa ympäristöissä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Määritellä FOMO • Analysoida FOMOn vaikutuksia omaan elämäänsä. • Keskustella keinoista käsitellä FOMOa. • Määritellä verkko- ja tosielämän identiteetti. • Digitaalisen elämän analysointi. • Sen analysointi, vastaako online-profiili tosielämän tilannetta. • Kyky kuvailla, kuinka virtuaalinen identiteetti voi vaikuttaa minäkuvaan. • Keskustella, kuinka online-persoona voi jopa olla tärkeämpi kuin tosielämän minä. Kyky keskustella virtuaali-identiteetin vaikutuksista nuoriin ihmisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oman identiteetin arvostaminen. • Kuinka itsetuntoa voi nostaa tai laskea verkkoympäristöissä. • Arvostaa vaikutusta, joka verkkopersonallamme voi olla itsetuntoomme.
<p>Moduuli 3: Kommunikointi verkossa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Faktatietoa hyväksyttävästä kommunikoinnista verkossa • Tietoa netiketistä • Perustietoa siitä, milloin kommunikoinnista netissä tulee sopimatonta • Faktatietoa turvallisen kommunikaation säännöistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Määritellä digitaalisen kansalaisuuden • Määritellä digitaalisen eettisyyden • Analysoida omaa online-käytöstään ja sen vaikutuksia muihin • Demonstroida hyvää netikettiä • Tunnistaa sisäisiä ja ulkoisia taitoja verkossa kommunikoinnissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kehittää hyvän digikansalaisuuden taitoja • Kehittää ymmärrystä digitaalisesta eettisyydestä • Arvostaa hyviä nettituttavuuksia • Voimautua käsittelemään epämiellyttäviä yhteyksiä verkossa • Sitoutua turvalliseen ja eettiseen käytökseen verkossa

	<ul style="list-style-type: none"> • Perustietoa siitä, Kuinka toimia epämiellyttävissä yhteydenotoissa • Tietoa siitä, Kuinka olla hyvä digikansalainen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ymmärtää, Kuinka toimia epämiellyttävissä tilanteissa verkossa • Ymmärtää, Kuinka pysyä turvassa verkossa 	
Moduuli 4: Nettikiusaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoa siitä, mitä nettikiusaaminen on • Tietoa nettikiusaamisen eri muodoista • Tietoa siitä, miksi kiusaamista netissä tapahtuu • Tietoa nettikiusaamisen seurauksista • Tietoa siitä, kuinka tukea nettikiusaamisen uhria • Perustietoja siitä, miten toimia, jos sinua itseäsi kiusataan 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrittele nettikiusaaminen • Analysoida erilaisia nettikiusaamisen tyyppejä • Itsearviointia, mikäli nuori itse on osallistunut nettikiusaamiseen missään sen muodoista • Nettikiusaamisen vaikutuksista keskusteleminen • Keskustelua siitä, miksi nettikiusaaminen on niin vaarallista • Tunnistaa kuinka suojella itseään nettikiusaajilta • Tunnistaa kuinka suojella muita verkon käyttäjiä nettikiusaajilta • Tiedostaa, kuinka tukea nettikiusaamisen uhria 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuinka rakentaa positiivinen digielämä, joka ei provosoi nettikiusaajia • Tietoisuutta nettikiusaamisesta ja kuinka suojautua siltä • Osoittaa reilutta ja toveruutta muita netin käyttäjiä kohtaan • Voimaantua suojaamaan itseään nettikiusaajilta
Moduuli 5: Digitaalinen jalanjälkesi	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoa siitä, mitä tarkoittaa digitaalinen jalanjälki • Tietoa ylijakamisesta, trollaamisesta ja muista internetin ilmiöistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Määritellä "digitaalinen jalanjälki" • Määritellä yleisimmät termit • Keskustella, Kuinka suojata yksityisyys verkossa 	<ul style="list-style-type: none"> • Ymmärtää nettiin jaetun tiedon ja materiaalin vaikutukset myös todelliseen elämään • Ymmärtää ylijakamisen vaikutukset

	<ul style="list-style-type: none"> • Faktatietoa siitä, Kuinka suojata oma verkkonäkyvyytensä • Tietoa siitä, Kuinka huolehtia tietosuojasta • Tietoa siitä, millaisia riskejä epäsovivan tiedon jakamisella verkossa voi olla • Faktatietoa siitä, Kuinka kunnioittaa muiden yksityisyyttä 	<ul style="list-style-type: none"> • Analysoida omaa käytöstään verkossa • Arvioida digitaalista jalanjälkeä • Demonstroida, Kuinka kunnioittaa muita käyttäjiä • Tunnistaa oma oikeutensa ilmaista itseään verkossa ilman epäasiallista vastaanottoa • Tunnistaa, millaisia digitaalisia jälkiä itse jättää nettiin vs. millaisia jälkiä muut henkilöt ja applikaatiot voivat jättää • Pohtia kriittisesti ennen postaamista 	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläpitää vastuullista digitaalista jalanjälkeä • Kasvaa vastuullisena digikansalaisena • Käyttäytyä kunnioittavasti muita kohtaan. • Kunnioittaa päätösten pitkäaikaisia vaikutuksia
<p>Moduuli 6: Lähdeviitteet ja tekijänoikeudet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Faktatietoa sisällöntuottajan oikeuksista. • Faktatietoa sisällön käyttäjän vastuusta. • Faktatietoa tekijänoikeuslaista sekä reilusta käytöstä. • Faktatietoa plagiarismista ja piratismista. <p>Faktatietoa siitä, kuinka asianmukaisesti viitata lähteisiin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kuvaila sisällöntuottajien oikeuksia. • Kuvaila sisällön käyttäjien vastuuta. • Määritellä avaintermit – tekijänoikeus, reilu käyttö, piratismi ja plagiarism. • Tunnistaa, kuinka nämä termit liittyvät tiedonhankintaan internetistä. • Tunnistaa, kuinka viitata lähteisiin asianmukaisesti. • Kuvaila, kuinka lähdeviitteet merkataan oikein esimerkiksi valokuviin, teksteihin ja musiikkiin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ymmärrystä heidän omasta tekijänoikeudestaan luomuksiinsa. • Ymmärrystä omista vastuista sisältöjen kuluttajina. • Reiluus esiteltäessä sisältöä, joka on peräisin internetistä. • Halukkuus lisätä lähdeviitteet ja copyright-merkinnät aina, kun käytetään muiden tuottamaa materiaalia.

<p>Moduuli 7: Informaatiolukutaito</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kuinka tarkastaa tiedon lähde verkossa • Tietoa siitä, kuinka käyttää tietoa eettisesti • Teoreettista tietoa siitä, kuinka tiivistää verkosta saamaansa informaatiota • Tietoa siitä, kuinka arvioida verkosta löydetyn tiedon laatua • Tietoa siitä, kuinka arvioida tiedon todenmukaisuutta 	<ul style="list-style-type: none"> • Määritellä, mitä tiedonlukutaito tarkoittaa • Analysoida verkosta löydetyn tiedon lähdettä • Arvioida tiedon lähteen laatua • Lisätä kriittisen ajattelun laatua, kun tietoa etsitään verkosta • Hallinnoida netistä etsittyä tietoa ja jäsenellä sitä • Suorittaa verkkohajuja • Käyttää tietoa eettisesti • Arvioida tiedon laatua ja paikkansapitävyyttä 	<ul style="list-style-type: none"> • Kehittää tiedonlukutaitoa • Arvostaa asianmukaista, oikeaa tietoa • Ymmärtää ja arvostaa sitä, miksi tiedon laadun tutkiminen on tärkeää • Tiedostaa, miksi on tärkeää arvioida tiedon lähteen laatua
<p>Moduuli 8: Verkkoturvallisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoa siitä, millainen informaatio on hyvä pitää vain itsellään. • Tietoa siitä, mitä tietoa on ok jakaa netissä. • Faktatietoa siitä, mitä tietoa ei saa koskaan jakaa netissä. • Tietoa siitä, Kuinka luoda hyväksyttäviä käyttäjänimiä. • Tietoa siitä, Kuinka suojata tietonsa verkossa. 	<p>Keskustella siitä, Kuinka suojata tiedot verkossa Tunnistaa, Kuinka suojata tietonsa vaikka verkkosivustot pyytäisivät jakamaan tietoa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstroida, mitä tietoa verkossa voi tai ei voi jakaa • Arvioida, mitä tietoja millekin sosiaalisen median alustoille kannattaa jakaa • Ymmärtää, miksi identiteetin suojaaminen verkossa on tärkeää • Luoda positiivisia yhteyksiä muihin verkon käyttäjiin 	<ul style="list-style-type: none"> • Sitoutua verkkoalustoihin ilman omien tietojensa vaarantamista • Osoittaa ymmärrystä tietojen jakamisen vaaroista verkossa • Kehittää ymmärrystä siitä, mitä tietoja verkossa tulee turvata ja kuinka • Tietoa siitä, Kuinka sitouttaa myös muut hyviin tietosuojakäytäntöihin

MODUULI 1 – TURVALLINEN TOIMINTA VERKOSSA

Teoriasisältö

Johdanto

Vaikka internet on ollut käytössämme jo vuosikymmeniä, se on melko uusi paikka, jossa tarjolla on rajaton määrä vapaaehtoisesti jaettua henkilökohtaista tietoa, johon useat tahot haluaisivat päästä käsiksi. Raju ja hallitsematon internethuijausten määrän kasvu, tietojenkalastelu ja identiteettivarkaudet ovat juuri nyt suuri sosiaaliekonominen haaste (Emigh, 2006· Harnad et al., 2007· Lai, Li & Hsieh, 2012).

Moduuli 1 keskittyy turvallisen verkonkäytön konseptiin ja se on jaettu kahteen osaan. Moduulista saat perustiedot verkon riskeistä ja uhista, joukon tapoja käyttää internetiä turvallisesti ilman, että joudut itse tietojenkalastelun tai huijausten uhriksi.

Ensimmäisessä, aloittelijatasoisen resurssissa, käsitellään riskejä verkossa. Se esittelee termejä ja käytäntöjä, joita potentiaalisesti riskeihin liittyy. Tällaisia ovat huijaukset, tietojenkalastelu ja identiteettivarkaudet. Tiedon avulla on helppo tunnistaa ja vastustaa erilaisia online riskejä ja uhkia.

Toisessa, edistyneemmän tason resurssissa, tutustutaan tietosuojakäytäntöihin. Resurssissa esitellään alan termejä, sekä tärkeää tietoa, jokaiselle internetin käyttäjälle tietojensa suojaamisesta. Samalla resurssi paneutuu ”piilotettuihin” sanomiin tietosuojalasuunnoissa, joihin on aina hyvä perehtyä ennen oman henkilökohtaisen datansa jakamista verkossa.

1.1 Riskit verkossa

Kaikki internetin käyttäjät, joihin kuuluu valtaosa maapallon väestöstä, joutuvat kohtaamaan laajan valikoiman erilaisia online riskejä. Nettirikolliset ottavat erityisesti kohteekseen sellaisia käyttäjiä, joilla ei ole teknistä tietotaitoa suojata itseään arveluttavalta toiminnalta.

Verkkoyhteisöt painivat jatkuvasti kasvavien uhkien ja huijausten haasteen kanssa. Onkin tärkeää, että tieto uhkakuvista ja uhkiin varautumisesta leviää laajalle alueelle ja kaikki verkon käyttäjät on varustettu sopivilla taidoilla ja asenteilla, joilla uhkia voi torjua. Kaikkea tätä tukemaan on tehty ensimmäinen resurssi, riskit verkossa.

Resurssissa paneudutaan seuraaviin haasteisiin:

- Internet huijaukset

- Tietojenkalastelu
- Identiteettivarkaudet

Nettihuujaukset pitävät sisällään laittomia ja kyseenalaisia toimintoja, joiden avulla huijarit manipuloivat kohteitaan monin eri tavoin. Yleensä tavoitteena on saada rahaa (Warf, 2018). Nämä tapaukset eivät kuitenkaan aina täytä rikoksen tuntomerkkejä, mikäli uhri on vapaaehtoisesti antanut itsestään henkilötietoja tai rahaa rikolliselle (Brenner, 2009).

Tietojenkalastelu on metodi, jolla kerätään henkilötietoja väriin tarkoituksiin. Tietoja kalastellaan useimmiten sähköpostitse (Brody, Mulig and Kimball, 2007). Huijarit väijyvät teknisesti ja sosiaalisesti haavoittuvaisia kohteita, joihin iskeä (Jagatic, et al., 2007).

Identiteettivarkaudet rahavarojen perässä ovat kasvava rikollisuuden ala, joka on kyseessä silloin, kun varas saa pääsyn tietoihin, joiden avulla hän pääsee käsiksi uhrin rahavaroihin, esimerkiksi pankkitille (Brody, Mulig & Kimball, 2007· Sanchez, 2012· Kahn & Liñares-Zegarra, 2013· Farina, 2015). Nykyaikaisen internetpankkijärjestelmän myötä riskejä on kaikkialla internetissä (Farina, 2015).

Kuten edellä kerrotusta voi huomata, on tärkeää, että internetin käyttäjät ympäri maailman ovat tietoisia kohtaamistaan riskeistä ja siitä, kuinka uhilta voi suojautua.

1.2 Tietosuojakäytännöt

Termi "tietosuojakäytännöt" viittaa lausuntoon tai virallisiin dokumentteihin, joissa ilmoitetaan tavat joilla käyttäjän tietoja kerätään ja hallinnoidaan. Henkilökohtaista tietoa ei ole rajattu vain nimeen tai osoitteeseen, vaan siihen kuuluvat myös palkkatiedot, terveydenhoitotiedot, siviilisääty ja monet muut asiat. Tietosuoja myös kertoo, mikäli kerättyjä tietoja on tarkoitus myydä kolmansien osapuolten käyttöön (McCormick, 2011).

Euroopan Unionissa yksityisyys on tarkoin suojattua, sillä kaikki jäsenmaat ovat sitoutuneet mukaan European Convention on Human Rights (ECHR). 25.5.2018 tietosuojakäytännöt, Data Protection Directive by the General Data Protection Regulation (GDPR) otettiin käyttöön ympäri Eurooppaa. Tähän direktiiviin sisältyy muun muassa suositukset tietosuojakäytännöille, joita tulee noudattaa dataa käsiteltäessä. Toinen ensimmäisen moduulin resursseista antaa kattavan kuvan kaikesta tiedosta, jota tietosuojakäytäntöihin käyttäjän kannalta liittyy.

Lähteet

- Brenner, S. W. (2009). *Cyberthreats: The emerging fault lines of the nation state*. Oxford University Press.
- Brody, R. G., Mulig, E., & Kimball, V. (2007). PHISHING, PHARMING AND IDENTITY THEFT. *Academy of Accounting & Financial Studies Journal*, 11(3).
- Emigh, A. (2006). The crimeware landscape: Malware, phishing, identity theft and beyond. *Journal of Digital Forensic Practice*, 1(3), 245-260.
- Farina, K. A. (2015). Cybercrime: Identity theft.
- Harnad, S., Brody, T., Carr, L., Gingras, Y., Hajjem, C., Swan, A. "Incentivising the Open Access Research Web," *CTWatch Quarterly*, Volume 3, Number 3, August 2007.
- Jagatic, T. N., Johnson, N. A., Jakobsson, M., & Menczer, F. (2007). Social phishing. *Communications of the ACM*, 50(10), 94-100.
- Kahn, C.M. & Liñares - Zegarra, J.M. (2013). Identity Theft and Consumer Payment Choice: Does Security Really Matter?
- Lai, F., Li, D. and Hsieh, C. 2012. "Fighting Identity Theft: The Coping Perspective," *Decision Support Systems* (52), pp 353-363.
- McCormick, M. (2011). New Privacy Legislation. *Beyond Numbers*.
- Sanchez, M. H. (2012). The role of the forensic accountant in a Medicare fraud identity theft case. *Global Journal of Business Research*, 6(3), 85-92.
- Warf, B. (Ed.). (2018). *The SAGE Encyclopedia of the Internet*. SAGE.

Moduuli 1: Turvallinen toiminta verkossa – Resurssi 1: Riskit verkossa

Käytännön työpaja

M1 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: M1 – Turvallinen toiminta verkossa / R1 – Riskit verkossa			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Vaaditut tarvikkeet/materiaalit	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistujat tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä heitä esittelemään itsensä ja kertomaan, millaisia odotuksia heillä on työpajan suhteen. Kirjaa osallistujien odotukset ylös fläppitaululle. Tämä aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja antaa sinulle hyvän kuvan siitä, millaisia henkilöitä työpajaan on osallistumassa. 	10 min	<p>Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Osallistujalomake</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille</p>	Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin
<p><u>Aktiviteetti 1: Termit ja sanasto</u></p>	20 min	Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille	Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin

<ul style="list-style-type: none"> • Esittele sanastoa lukemalla sanastoa ääneen ja pyytämällä osallistujia määrittelemään termien merkitys. Voit antaa vihjeitä, mikäli ne ovat tarpeen. Kirjaa vastaukset fläppitaululle. • Ennen vastausten käymistä läpi katsokaa yhdessä video (M1 – R1) "Riskit verkossa". • Pyydä osallistujia keskustelemaan videosta yhdessä. Tarkastakaa sanaston oikeat termit yhdessä 		<p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille</p> <p>Video: M1_R1_Riskit verkossa</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Aktiviteetti 2: Suojaa itseäsi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaa ryhmä pareihin ja anna jokaiselle parille fläppitaulupaperia, kyniä ja lehtiä sekä muita välineitä, joita voi käyttää julisteen tekoon. Pyydä heitä tekemään juliste, jossa he kuvaavat keinoja joilla he suojaavat itseään identiteettivarkauksilta. He voivat hyödyntää julisteessaan ideoita videolta tai keksiä avian omia. • Kun kaikki ryhmät ovat valmiit, tutustukaa julisteisiin ja keskustelkaa niiden sisällöstä yhdessä. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Aikakausi- tai sanomalehtiä osallistujille</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille</p>	<p>Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin</p> <p>Osallistujat esittelevät työnsä myös muille osallistujille. Tämä osio on myös osa arviointia.</p>
<p><u>Aktiviteetti 3: Ryhmätehtävä – Nettiturvallisuusversio ohjelmasta "Haluatko miljonääriksi?"</u></p>	<p><u>25 min</u></p>	<p>Harjoitustila, jossa osallistujat voivat asettua ryhmiin</p>	<p>Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Uuden tiedon omaksumiseksi hausalla tavalla ryhmä pääsee pelaamaan peliä "Haluatko miljonääriksi?" verkkoturvallisuuden näkökulmasta. • Jaa ryhmä pienempiin 4-5 hengen ryhmiin. • Lue kysymys ääneen ja anna ryhmien pohtia vastausta hetki. Ryhmä, joka vastaa ensimmäisenä saa vastauksestaan pisteen. • Osallistaaksesi koko ryhmän ota käyttöön kolme oljenkortta (50-50, kilauta kaverille, kysy yleisöltä). • Pelatkaa peliä, kunnes olette saavuttaneet voitokkaan pistemäärän. Pidä huolta siitä, että kysymysten määrä on suhteutettu käytettävään aikaan. 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille</p> <p>Lista etukäteen valmistelluista kysymyksistä</p>	
<p><u>Työpajan päätös</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia refleктоimaan ymmärrystään tietosuojasta ja tavoista suojella itseään. • Tiedustele osallistujilta, aikovatko he tehdä muutoksia omaan käytökseensä suojatakseen itsensä paremmin. • Kerää palautetta työpajasta. • Kiitä osallistujia ja päätä työpaja. 	<p><u>5 min</u></p>	<p>Harjoitustila</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille</p>	<p>Osallistajat osallistuvat aktiviteetteihin ja ottavat käyttöön lisäresurssit, joita osiossa esitellään.</p> <p>Jokainen osallistuja jättää työpajasta palautetta.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1h 20 min</p>	

M1 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 1, Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	M1_R1_Riskit verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Termit ja sanasto	Aktiviteettikoodi	A1.1
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Aktiviteetin kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujat tuntevat aiheeseen liittyvää termistöä ja sanastoa
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoitus on tutustuttaa osallistujat aiheeseen sekä siihen liittyviin termeihin ja sanastoihin.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Harjoitustilan ja IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulun ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille • Video: M1_R1_Riskit verkossa • Videotykki 		
Ohjeet	Ohjeet aktiviteetin suorittamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Esittele sanastoa lukemalla sanastoa ääneen ja pyytämällä osallistujia määrittelemään termien merkitys. Voit antaa vihjeitä, mikäli ne ovat tarpeen. Kirjaa vastaukset fläppitaululle. • Vaihe 2 - Ennen vastausten käymistä läpi katsokaa yhdessä video (M1 – R1) "Riskit verkossa". • Vaihe 3 - Pyydä osallistujia keskustelemaan videosta yhdessä. Tarkastakaa sanaston oikeat termit yhdessä. 		

Moduuli 1, Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	M1_R1_Riskit verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Suojaa itseäsi	Aktiviteetin koodi	A1.2
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Aktiviteetin kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin nuorisotyöntekijät tietävät, kuinka suojata itseään riskeiltä verkossa.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoitus on kasvattaa osallistujien tietämystä siitä, kuinka he voivat itse suojata itseään verkossa vaarailta vaaroilta.		
Tarvittavat materiaalit	Tämän aktiviteetin suorittamiseen tarvittavat materiaalit: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille • Aikakausi- ja sanomalehtiä osallistujille • Fläppitaulupaperia ja tusseja osallistujille • Kyniä ja muistiinpanovälineitä 		
Ohjeet	Noudata seuraavia ohjeita aktiviteetin suorittamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 – Jaa ryhmä pareihin ja jaa kaikille pareille fläppitaulupaperit, tusseja, aikakausilehtiä ja muita tarvikkeita, joita voi käyttää piirtelyyn. • Vaihe 2 – Pyydä osallistujia tekemään juliste, jossa he esittelevät erilaisia tapoja suojata itseään identiteettivarkauksilta. He voivat käyttää videolla nähtyjä ideoita, tai keksiä kokonaan omia. • Vaihe 3 – Kun ryhmät ovat valmiita, pyydä heitä esittelemään videot toisilleen ja keskustelkaa työn tuloksista. 		

Moduuli 1, Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M1_R1_Riskit verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmätehtävä – Nettiturvallisuusversio ohjelmasta “Haluatko miljonääriksi?”	Aktiviteettikoodi	A1.3
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Aktiviteetin kesto	25 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan osallistujat oppivat tärkeää tietoa internetin riskeistä ja siitä, kuinka suojautua uhkilta.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoitteena on tarjota tietoa työpajan sisällöstä hausalla ja osallistavalla tavalla.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytilan, jossa ryhmät voivat jakautua omien pöytiensä ääreen • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Kysymykset jotka aiot heiltä kysyä 		
Ohjeet	Noudata seuraavia ohjeita aktiviteetin suorittamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 – Kerro osallistujille, että pelaatte peliä “Haluatko miljonääriksi?” verkkoturvallisuuden näkökulmasta. • Vaihe 2 – Jaa osallistujat 2-4 hengen ryhmiin • Vaihe 3 – Lue kysymys ääneen ja anna ryhmille hetki aikaa pohtia vastaustaan. Ensimmäisenä oikein vastannut ryhmä saa pisteen. • Vaihe 4 – Osallistaaksesi koko luokan, anna ryhmien käyttää kolmea oljenkortta (50-50, kysy kaverilta, kysy yleisöltä) • Vaihe 5 – Pelatkaa, kunnes joku ryhmä saavuttaa tavoitellun pistemäärän. Muista suhteuttaa tavoite ja kysymysten määrä käytettävissä olevaan aikaan. 		

Moduuli 1 – Turvallinen toiminta verkossa – Resurssi 2: Tietosuojakäytännöt

Käytännön työpaja

M1 R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: M1 – Turvallinen toiminta verkossa / R2 – Tietosuojakäytännöt			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota kaikki tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä osallistujia esittelemään itsensä ja kertomaan, mitä he odottavat tulevalta työpajalta. Kirjaa fläppitaululle osallistujien odotuksia. Aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja avaa sinulle osallistujien toiveita ja odotuksia. 	<u>10 min</u>	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet kaikille osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja kyniä.</p> <p>Osallistujalomake.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille.</p>	Osallistujat osallistuvat aktiviteettiin.
<p><u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkeskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aloita kirjoittamalla seuraavat väitteet fläppitaululle: 	<u>25 min</u>	Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille.	Osallistujat osallistuvat aktiviteettiin.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Hallitusten ja Euroopan unionin tulisi muodostaa selkeitä lakeja siitä, mitä tietoja ihmisistä saa kerätä verkossa. ○ Hallitusten ja Euroopan unionin tulisi työskennellä yhteistyössä kaupallisten yritysten kanssa ja rajata kerättävää tietoa. ○ Hallitusten ja Euroopan unionin ei tulisi sekaantua siihen, millaista data yksityiset yritykset keräävät. ● Pyydä osallistujia arvioimaan asteikolla 1-5 (1= eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä), mitä mieltä he ovat väittämistä. Kerää perustelut ylös. ● Pyydä osallistujia jakamaan omia ajatuksiaan väitteisiin liittyen. ● Keskustelkaa vastauksista koko ryhmän kesken. 		<p>Fläppitaulu ja tusseja.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	
<p><u>Aktiviteetti 2: Evästeet ja muut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ennen videon katsomista esitele ryhmälle tietosuojaan liittyvää sanastoa. Kirjoita sanat fläppitaululle ja pyydä osallistujia määrittelemään, mitä ne tarkoittavat. 	<p><u>25 min</u></p>	<p>Työskentelytila jossa IT-laitteet.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja jokaiselle ryhmälle.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin.</p> <p>Arvioi myös ryhmien esittelyä omista töistään.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Katsokaa yhdessä video tietosuojakäytännöistä. Pyydä osallistujia tekemään muistiinpanoja videolla esitetyistä aiheista. • Videon katselun jälkeen kerratkaa vielä termejä ja selityksiä, jotta kaikki ovat varmasti kartalla aiheesta. • Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin. Ryhmissä he kirjaavat lyhyesti Lain Tietosuojakäytäntöihin. • Kun ryhmät ovat valmiit, jokainen esittelee oman tuotoksensa muille. 		<p>Video: M1_R2_Privacy Policies</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Työajan päätös</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiedustele osallistujilta, tuntevatko he nyt osaavansa tietosuojakäytännöt. • Keskustelkaa siitä, aikovatko osallistujat muuttaa käytöstään internetissä työpajassa opitun perusteella. • Kerää kirjallinen palaute samalla kun päätät työpajan. • Kiitä osallistujia osallistumisesta. 	<p><u>10 min</u></p>	<p>Työskentelytila, jossa voi istua vapaasti.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin ja tutustuvat moduulin vaihtoehtoihin resursseihin.</p> <p>Kerätty palaute toimii myös arvioinnin välineenä.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h 10 min</p>	

M1 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 1 – Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	M1_R2_Tietosuojakäytännöt		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A1.4
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	25 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujat ovat tutustuneet aiheeseen, eli tietosuojakäytäntöihin. He myös oppivat kriittistä ajattelua ja keskustelutaitoja.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on tutustuttaa osallistujat työpajan aiheeseen keskustelun ja kriittisen ajattelun kautta. Osallistujat tutustuvat myös aiheeseen liittyviin lakeihin.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin, tarvitset seuraavia materiaaleja: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila, jossa on IT-laitteet • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä 		
Ohjeet	Suorittaaksesi aktiviteetin, noudata seuraavia ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Aloita kirjoittamalla seuraavat väitteet fläppitaululle: <ul style="list-style-type: none"> ○ Hallitusten ja Euroopan unionin tulisi muodostaa selkeitä lakeja siitä, mitä tietoja ihmisistä saa kerätä verkossa. ○ Hallitusten ja Euroopan unionin tulisi työskennellä yhteistyössä kaupallisten yritysten kanssa ja rajata kerättävää tietoa. ○ Hallitusten ja Euroopan unionin ei tulisi sekaantua siihen, millaista data yksityiset yritykset keräävät. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia arvioimaan asteikolla 1-5 (1= eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä), mitä mieltä he ovat väittämistä. Kerää perustelut ylös. • Pyydä osallistujia jakamaan omia ajatuksiaan väitteisiin liittyen. • Keskustelkaa vastauksista koko ryhmän kesken.
--	--

Moduuli 1 – Aktiviteetti 5

Moduulin otsikko	M1_R2_Tietosuojakäytännöt		
Aktiviteetin otsikko	Evästeet ja muut	Aktiviteettikoodi	A1.5
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	25 minutes	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan osallistuja tuntee aiheeseen liittyvän sanaston.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoitteena on tutustuttaa osallistujat tietosuojakäyttöihin, mutta myös saada heitä ajattelemaan kriittisesti niihin liittyvistä teeseistä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila ja IT-laitteet • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Video: M1 R2_Tietosuojakäytännöt • Videotykki 		
Ohjeet	<u>Aktiviteetti 2: Evästeet ja muut</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen videon katsomista esittele ryhmälle tietosuojaan liittyvää sanastoa. Kirjoita sanat fläppitaululle ja pyydä osallistujia määrittelemään, mitä ne tarkoittavat. • Katsokaa yhdessä video tietosuojakäytännöistä. Pyydä osallistujia tekemään muistiinpanoja videolla esitetyistä aiheista. 		

- Videon katselun jälkeen kerratkaa vielä termejä ja selityksiä, jotta kaikki ovat varmasti kartalla aiheesta.
- Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin. Ryhmissä he kirjaavat lyhyesti Lain Tietosuojakäytäntöihin.
- Kun ryhmät ovat valmiit, jokainen esittelee oman tuotoksensa muille.

M1 – Itsearviointi

Itsearviointiin tueksi jokainen osallistuja suorittaa tämän testin. Oikeat vastaukset on ilmoitettu lomakkeen alaosassa. Tehtävänä on ympyröidä oikea vastaus.

1. Surffaillessasi netissä ruudullesi ilmestyy pop-up ikkuna, joka vaikuttaa olevan nettiyhteytesi tarjoaja. Sinua pyydetään täyttämään kirjautumistietosi, tai käyttäjätilisi jäädytetään. Tulisiko sinun antaa tietosi?
 - a. Kyllä
 - b. Ei
2. Saat sähköpostin, jonka lähettäjänä on pankkisi. He pyytävät sinua täydentämään tietojasi, sillä heidän järjestelmiään ollaan päivittämässä. Sähköpostin osoite näyttää tältä: bankname@yahoo.com. Kuinka toimit?
 - a. Jaa sähköposti myös ystäville, jotta hekin voivat päivittää tietonsa
 - b. Määrittele sähköposti spämmiksi ja poista viesti
 - c. Vastaa viestiin ja anna pyydetyt tiedot
3. Mitä seuraavista ei suositella jaettavaksi, kun kone on kytketty julkiseen WiFi-verkkoon?
 - a. Luottokortin numero
 - b. Pankkitiedot
 - c. Salasanalla suojatuille nettisivuille kirjautuminen
 - d. Kaikki ylläolevista
4. Verkkosivut ja yritykset eivät voi hyödyntää tai myydä sinusta keräämäänsä data ilman, että he ilmoittavat tästä ensin sinulle.
 - a. Kyllä
 - b. Ei

Vastaukset : 1 – b; 2 – b; 3 – d; 4 – b

M1 – Itsenäinen opiskelu

Moduulin otsikko	M1 – Turvallinen toiminta verkossa		
Otsikko	Sähköposti pankista	Koodi	CS1.1
Resurssin tyyppi	Itsenäinen opiskelu (CS)	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Oppija oppii tunnistamaan mahdollisia ongelmia ja uhkia sekä toimimaan tilanteen vaatimalla tavalla ratkaistakseen ne.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on kehittää opiskelijan kriittistä ajattelua ja ongelmanratkaisutaitoa.		
Johdanto	<p>Anthony on kunnollinen kansalainen, joka käyttää internettiä sekä työssään että vapaa-ajalla. Hän saa seuraavanlaisen sähköpostin, jonka lähettäjänä on hänen käyttämänsä pankki:</p> <p><i>Hyvä asiakas, Pahoittelemme häiriötä, mutta meidän täytyy tarkastaa luottokorttisi tiedot järjestelmäpäivityksen johdosta. Päivitys on tehty parantamaan suojausta epäilyttävän tietoliikenteen jälkeen. Päivityksen myötä järjestelmästä on kadonnut joitakin henkilötietoja, jotka tulisi päivittää välittömästi. Kiitoksia yhteistyöstänne. Klikkaa tästä varmistaaksesenne käyttäjätilinne yksityistiedot. (Linkki)</i></p> <p><i>Mikäli ette vastaa tähän viestiin, tilinne jäädytetään.</i></p> <p><i>Parhain terveisin, Pankin tietosuojakonttori</i></p>		
Haaste	Anthonyn täytyy päättää, vastatako sähköpostiin vai ei. Häntä hieman epäilyttää, mutta toisaalta sähköpostin jäädyttäminen arveluttaa.		
Tehtävä	<p>Vastaa seuraaviin kysymyksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikä sähköpostissa on sellaista, että se epäilyttää sinua? • Mitä varoitusmerkkejä sähköpostin rakenteessa ja kielessä on? • Tulisiko Anthonyn vastata ja toimittaa pyydetty tiedot? <ul style="list-style-type: none"> ○ Miksi/Miksi ei? ○ Jos ei, kuinka hänen tulisi toimia? • Koosta lyhyt vastaus, jossa perustelet valintasi. 		

M1 – Aktiviteettilomake itsenäiselle opiskelulle

Moduulin otsikko	M1 – Turvallinen toiminta verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Podcast	Aktiviteettikoodi	A1.6
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Opiskelijat kehittävät tietämystään siitä, mitä henkilötietoja verkossa kerätään ilman että he tietävät sitä
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on kannustaa kriittiseen ajatteluun ja laajentaa opiskelijan tietämystä tietosuojakäytännöistä. Se myös kannustaa itsenäiseen opiskeluun tilanteissa, joissa käyttäjältä pyydetään yksityiskohtaisia henkilötietoja.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Laite, jolla pääsee internettiin • Podcast, joka löytyy seuraavasta linkistä: https://www.nytimes.com/2018/12/10/podcasts/the-daily/location-tracking-apps-privacy.html • Kaiuttimet tai kuulokkeet 		
Ohjeet	<p>Suorittaaksesi aktiviteetin seuraa ohjeita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 – Kuuntele podcast ja kirjaa ylös tärkeimpiä kohtia • Vaihe 2 – Kirjaa ylös paikannuspalvelun hyödyt ja riskit • Vaihe 3 – Vastaa seuraaviin kysymyksiin: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mitä mieltä olet tästä uudesta teknologiasta? Onko se mielestäsi positiivinen asia? • Vaihe 4 – Kirjoita lyhyt referaatti podcastista ja vastaa samalla ylläoleviin kysymyksiin. 		

M1 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi

Moduulin otsikko:	M1 – Turvallinen toiminta verkossa R1 Riskit verkossa
Resurssin otsikko:	Pysy turvassa tietojenkalastelulta ja huijauksilta
Resurssin koodi:	R1.1
Johdanto:	Videon on tuottanut Google Education. Siinä keskustellaan turvallisesta verkon käytöstä. Videossa esitellään rikollista toimintaa, kuten tietojenkalastelua ja huijauksia.
Mitä saat käyttäessäsi tätä resurssia?	Resurssi avaa laajemmin erilaisia nettihuijauksia ja antaa neuvoja siihen, kuinka suojata itseään ja raportoida vaaratilanteista eteenpäin.
Linkki resurssiin:	https://www.youtube.com/watch?v=R12_y2BhKbE

M1 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi 2

Moduulin otsikko	M1 – Turvallinen toiminta verkossa R2 Riskit verkossa
Resurssin otsikko:	Euroopan uusi tietosuojalaki muuttaa verkkoa
Resurssin koodi:	R1.2
Johdanto:	Resurssi on verkkoartikkeli, jossa keskustellaan EU:n GDPR-ohjeistuksesta, joka vaatii kertomaan käyttäjille, mitä data heistä kerätään.
Mitä saat käyttäessäsi tätä resurssia:	Resurssi antaa oppijalle syvällisen näkökulman tietosuojakäytäntöihin ja siihen, kuinka ne vaikuttavat jokaiseen internetin käyttäjään. Artikkelissa korostetaan, kuinka tärkeää on tiedostaa uusimmat tietosuojaan liittyvät käytännöt ja ohjeistukset.
Linkki resurssiin:	https://www.wired.com/story/europes-new-privacy-law-will-change-the-web-and-more/

MODUULI 2 – TODELLINEN JA VIRTUAALINEN IDENTITEETTI

Johdanto

Tänä digitaalisena aikana on tärkeämpää kuin koskaan, että ihmiset pohtivat läsnäoloaan digitaalisissa ympäristöissä ja kiinnittävät huomiota siihen, millaisia vaikutuksia sillä heihin on. Tätä ajatellen tämän digitaalisen ja sosiaalisen median koulutusohjelman tavoite on tarjota nuorille tietoa siitä, millaisia mahdollisuuksia verkkoympäristöt tarjoavat, mutta toisaalta myös muistuttaa mahdollisista sudenkuopista, joita sosiaalisessa mediassa voi tulla vastaan.

Tämän täydennyskoulutuskäsikirjan tavoite on auttaa opettamaan nuorisotyöntekijöille digitaalisen ja sosiaalisen median lukutaitoa, sekä näin tukea nuorisotyöntekijöitä käsittelemään aihetta myös niiden nuorten kanssa, joiden kanssa he työskentelevät. Tämä osio käsikirjasta keskittyy todellisten ja virtuaalisten identiteettien tarkastelemiseen.

Sisältö on jaettu kahteen osioon: ensimmäisessä osiossa tutustumme virtuaalisen elämän vaikutuksiin hyvinvoinnillemme. Tätä näkökulmaa tarkastellaan erityisesti FOMOn kautta. Toisessa osiossa keskitymme auttamaan virtuaalisen ja todellisen identiteetin yhdistämisessä, jolloin voit olla aidoimmillasi molemmissa ympäristöissä. Moduuli sisältää kaksi käytännön työpajaa, joissa opittua voi täydentää itseopiskeltavilla materiaaleilla sekä liitemateriaaleilla.

Teoreettinen sisältö

Vuonna 2019 arvioitiin, että maailmanlaajuisesti käytämme keskimäärin 144 minuuttia sosiaalisessa mediassa joka päivä (Clement, 2020). Ihmiset kuluttavat valtavasti aikaa hallinnoidessaan virtuaalisia identiteettejään verkossa. Tällainen tilanne voi johtaa siihen, että virtuaalisesta identiteetistä tulee tärkeä, ellei jopa tärkeämpi, kuin henkilön todellisen elämän identiteetti ja kokemukset (Kopp&Sillitoe, 2016).

Facebookin alkuaikoina sen tarkoitus oli yhdistää vanhoja, nykyisiä ja uusia ystäviä. Instagram aloitti digitaalisena valokuva-albumialustana, ja Twitter puolestaan luotiin kommunikointiväyläksi suurelle yleisölle. Näiden teknologioiden kehittyessä niiden päätarkoitus on kuitenkin jossain määrin muuttunut. Sosiaalisen median alustoista on tullut uuden todellisuuden keskuksia, joissa käyttäjät jakavat valikoituja ja lavastettuja valokuvia. Valokuvia, joissa he #ElänParastaElämää ja jakavat vain elämänsä huippukohtia (Basu,2019). Tämänkaltaisiin sisältöihin liittyy monia ongelmallisia tilanteita, joista suurimpana koetaan FOMO sekä kahden persoonan yhteiskunnan muodostuminen.

2.1 FOMO – Fear of Missing Out, paitsijäämisen pelko

FOMO on lyhenne sanoista “fear of missing out”, paitsijäämisen pelko. Tämä ei ole aivan uusi konsepti. Useiden vuosien ajan ihmisillä on ollut tunne siitä, että he ovat jääneet paitsi jostain. Termin “fear of missing out” keksi tohtori Herman jo vuonna 1996, ja se mainitaan nykyään jopa Oxford English dictionaryssa – tätä voidaan pitää sosiaalisen median ja internetin käytön kasvamisen tuloksena. FOMO kuvaa tunnetta, joka syntyy, kun oletamme muiden ihmisten viettävän parempaa elämää kuin me itse. Ehkä heillä on hauskeempaa juuri sillä hetkellä, tai he ovat saavuttaneet suuremman yleisön verkossa (Scott, 2020).

Ilmaisia käytetään myös kuvaamaan tunnetta siitä, että meidän tulisi jatkuvasti olla yhteydessä muihin ihmisiin. Ihmiset lähettävät viestejä ajaessaan autoa. He käyttävät puhelimiaan jopa silloin, kun ovat vuorovaikutuksessa ystäviensä ja perheidensä kanssa. Päivittäiseen rutiiniin kuuluu myös sosiaalisen median kanavien selailu, jotta emme varmasti jää paitsi pienimmästäkään informaatiohippusesta tai mahdollisuudesta kommunikoida muiden kanssa. Jotkut jopa kutsuvat FOMOa uusimmaksi riippuvuuden muodoksi (Grohol, 2018). Tutkimukset osoittavat, että FOMO ei vain vaikuta henkiseen hyvinvointiin, vaan myös mielenterveyteen. FOMOa käsittelevät tutkimukset osoittavat, että FOMO on yleinen kokemus niiden keskuudessa, jotka jo valmiiksi kokevat yksinäisyyttä tai heillä on matala itsetunto (Vitelli, 2016). Tästä huolimatta se, että olet kokenut FOMOa ei välttämättä tarkoita, että olisit tyytymätön elämääsi. FOMOn on kuitenkin osoitettu nostavan ahdistuneisuuden tunnetta sekä vähentävän ihmisten mielenrauhaa, jolloin se vaikuttaa myös henkiseen hyvinvointiin (Vitelli, 2016).

Näihin tutkimuksiin perustuen on oikein olettaa, että FOMO ei ole asia, joka voidaan jättää huomioimatta. Tämän moduulin sisältö käsittelee FOMOn luomia ongelmatilanteita ja opettaa nuorille parhaita mahdollisia keinoja käsitellä tunnetta.

2.2 Todellinen ja virtuaalinen identiteetti

FOMO on vain yksi oire, jota verkossa aktiivisesti oleminen voi aiheuttaa. Sosiaalisen median muut vaikutukset näkyvät todellisessa ja virtuaalisessa identiteetissämme. Tapamme sosiaalisina olentoina ovat muuttuneet. Länsäolomme sosiaalisessa mediassa ja kehittynyt teknologia on aiheuttanut sen, että yhä nuoremmat kamppailevat tosielämässä kasvokkain tapahtuvan kanssakäymisen kanssa ja heidän on yhä vaikeampaa luoda kestäviä todellisen elämän ihmissuhteita (Willis, 2018). Tämä on seurausta sosiaalisen median käytöstä. Lisäksi muutokset tavoissamme ovat aiheuttaneet sen, että nuoret laskevat pääosan sosiaalisesta kanssakäymisestään sosiaalisen median tilien varaan. Mutta kuinka aitoa tällainen kanssakäyminen voi olla?

Kuten aiemmin todettiin, ihmiset jakavat verkkoon elämästään täydellisen kiiltokuvaversio. Tiedämme, että tämä voi johtaa FOMOn tunteeseen. Mitä jää nähtäväksi on, millaisia vaikutuksia on kunkin yksilön jakamalla sisällöllä? Kuinka usein sinä ja ystäväsi käytätte 5 minuuttia ottaaksenne kuvan ateristanne ennen syömistä ihan vain julkaistaksenne siitä kuvan Instagramiin? Oletko eturivin somepersoonana, mutta tosielämässä ujo ja passiivinen henkilö? Kuinka suuri ero on virtuaalisella ja todellisella elämälläsi? Tätä kysymystä pohtimalla

voi käydä ilmi, että joillekin nuorille heidän virtuaalinen elämänsä on todentuntuisempaa kuin heidän todellinen elämänsä (Taylor, 2011). On tärkeää, että nuorille annetaan työkaluja online-elämän hallinnoimiseen ja sen yhdistämiseen todellisen elämän kanssa. Näin voidaan varmistaa, että he pystyvät hallinnoimaan molempia puolia ilman, että he menettävät todellisuudentajun niin tehdessään.

Lähteet

Layton, R. and Watters, P.A. (2016), Automating Open Source Intelligence, Syngress Publishers. Available at: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/virtual-identity> (accessed 9 April 2020).

Basu, T. (2019), In 2019 it become cool to be “real” online: Awkward angles, bad poses, and raw emotions: it was the year of posts about our true selves—or so we thought, MIT Technology Review. Available at: <https://www.technologyreview.com/2019/12/28/131066/in-2019-it-became-cool-to-be-real-online-instagram-tiktok/> (accessed 9 April 2020).

Clement, J. (2020), Daily Social Media Usage Worldwide 2012-2019, Statista.com. Available at: <https://www.statista.com/statistics/433871/daily-social-media-usage-worldwide/> (accessed 9 April 2020).

Grohol, J. M. (2018) FOMO Addiction: The Fear of Missing Out, PsychCentral.com. Available at: <https://psychcentral.com/blog/fomo-addiction-the-fear-of-missing-out/> (accessed 9 April 2020).

Scott, E. (2020) How to Deal With FOMO in Your Life: The Origin of FOMO and How It Affects Our Health, VeryWellMind.com. Available at: <https://www.verywellmind.com/how-to-cope-with-fomo-4174664> (accessed 3 April 2020).

Taylor, J (2011) Technology: Virtual Vs. Real Life – You Choose, PsychologyToday.com. Available at: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-power-prime/201105/technology-virtual-vs-real-life-you-choose> (accessed 3 April 2020).

Vitelli, R. (2016) The FoMo Health Factor, PsychologyToday.com. Available at: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/media-spotlight/201611/the-fomo-health-factor> (accessed 3 April 2020).

Willis, L. (2018) Is your online life more satisfying than your real life? The Drum.com. Available at: <https://www.thedrum.com/opinion/2018/11/29/your-online-life-more-satisfying-your-real-life> (accessed 9 April 2020).

Moduuli 2, Resurssi 1 – Fear of missing out, Paitsijäämisen pelko

M2.R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: R1 – Fear of missing out, FOMO			
Aktiviteetin kuvaus	Aika	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aloita tunti esittelemällä aihe “todelliset ja virtuaaliset identiteetit” kysymällä osallistujilta, millaisiksi he käsittävät nämä termit. Onko heidän mielestään näissä identiteeteissä eroa? Käytä fläppitaulua hahmotellaksesi yleisiä termejä ja raameja molemmille identiteettityypeille. Kerro nuorisotyöntekijöille, että tässä moduulissa nuoret oppivat hallinnoimaan virtuaalista ja todellista identiteettiään. Kysy osallistujilta, onko nuorilla heidän mielestään haasteita näiden identiteettien erottamisessa. 	15 min	<p>Opetustila IT-laitteilla kaikille osallistujille;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Osallistumislomake;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi avauksen onnistumista tarkastelemalla nuorisotyöntekijöiden osallistumista keskusteluun;</p> <p>Osallistujia kehoitetaan tekemään muistiinpanoja oppimisensa tueksi;</p>
<p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p>	25 min	<p>Opetustila IT-laitteilla kaikille osallistujille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi avauksen onnistumista tarkastelemalla</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Katsokaa video “Stardust Memories – Opening Scene” [3 min] • Pyydä osallistujia kertomaan, millaisia tunteita videon katsominen heissä herätti. • Esittele FOMO kysymällä, tietävätkö osallistujat mitä tämä tarkoittaa. • Näytä digitaalinen resurssi, (M2 – R1) “FOMO – Paitsijäämisen pelko” [3 minutes] • Keskustelkaa videosta yhdessä ja pyydä osallistujia nimeämään muutamia videolla esitettyjä pointteja. Vastaukset voivat liittyä näihin aiheisiin: FOMO, itsetunto, mahdollomien standardien asettaminen. Onko FOMO uusi tunne? • Pyydä osallistujia pohtimaan videon sisältöä ja miettimään, onko olemassa FOMOn muotoja, jotka eivät liity sosiaaliseen mediaan? Kirjaa havaintoja ylös fläppitaululle. 		<p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja musiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Video: M2_R1_FOMO – Fear Of Missing Out</p> <p>Video: “Stardust Memories – Opening Scene” https://www.youtube.com/watch?time_continue=96&v=MJ-jGXkMkR8&feature=emb_lo go</p>	<p>nuorisotyöntekijöiden osallistumista keskusteluun;</p> <p>Osallistujia kehoitetaan tekemään muistiinpanoja oppimisensa tueksi</p>
<p><u>Aktiviteetti 2: Pieni ryhmätehtävä</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaa osallistujat 4 hengen ryhmiin. • Ryhmissä he keskustelevat FOMOn liittyvistä aiheista: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mitä vaikutuksia FOMolla on henkiseen hyvinvointiinsi? ○ Mitä vaikutuksia FOMolla on mielenterveyteesi? 	<p><u>35 min</u></p>	<p>Opetustila IT-laitteilla kaikille osallistujille;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja musiinpanovälineitä osallistujille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi avauksen onnistumista tarkastelemalla nuorisotyöntekijöiden osallistumista keskusteluun;</p> <p>Jokainen ryhmä esittelee omat havaintonsa muille.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Onko jokin ikäryhmä parempi käsittelemään näitä ongelmia kuin joku toinen? ○ Nimeä 5 tapaa voittaa FOMO. • Jokainen ryhmä keskustelee aiheista 15-20 minuuttia. Kerää heidän vastauksensa fläppitaululle. • Jokaisen ryhmän tulisi keskustella aiheista yhdessä ja ohjaajan nostaa tuloksia fläppitaululle. 			<p>Havaintoja pidetään arvioinnin välineenä;</p>
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpajan päätteeksi pyydä osallistujia kertomaan, miten he käsittävät FOMOn ja miten sitä voi parhaiten torjua. • Kysy osallistujilta, onko heidän käsityksensä FOMOsta muuttunut tämän työpajan myötä? • Ohjaa lyhyt palautekeskustelu. Kuuntele ja kirjaa palautetta ylös. • Kiitä osallistujia aktiivisesta osallistumisesta. 	<p><u>5 min</u></p>	<p>Opetustila IT-laitteilla kaikille osallistujille;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi avauksen onnistumista tarkastelemalla nuorisotyöntekijöiden osallistumista keskusteluun;</p> <p>Osallistujat listaavat 3 asiaa jotka he oppivat tänään ja 3 asiaa, joita he aikovat hyödyntää työssään nuorten kanssa. Ohjaaja kirjaa nämä asiat ylös;</p>
<p>Moduulin kokonaiskesto</p>		<p>1 tunti 20 minuuttia</p>	

M2.R1 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduuli 2 Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	M2_R1_FOMO – Fear Of Missing Out		
Aktiviteetin otsikko	FOMO - the fear of missing out: Bobby Mook at TEDxUNC	Aktiviteettikoodi	SDLR2.1
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Opiskelun tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Katsottuasi videon olet entistäkin tietoisempi FOMOsta sekä sen ilmentymisen muodoista. Tämä lisää ymmärrystäsi sosiaalisen median vaikutuksista sekä yhteydenpidon tärkeydestä ihmisille.
Aktiviteetin tarkoitus	Resurssin tarkoituksena on lisätä ymmärrystä FOMOsta sekä niistä muodoista, jollaisina se näyttäytyy meille. Opit myös, miksi välitön kontakti ja viesteihin vastaaminen ystävillemme on niin tärkeää.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Mobiililaitte tai tietokone sekä internetyhteys. • “FOMO - the fear of missing out: Bobby Mook at TEDxUNC”: https://www.youtube.com/watch?time_continue=229&v=1mZAQC9djPE&feature=emb_logo 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Katso yläpuolelle linkitetty video Youtubesta.</p> <p>Vaihe 2 – Pohdi hetki videon sisältöä ja poimi sieltä sinulle tärkein informaatio.</p> <p>Vaihe 4 – Apukysymyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Oletko koskaan tuntenut FOMOa sosiaalisen median vuoksi? ○ Oletko koskaan tuntenut FOMOa muista syistä? ○ Mitä vaikutuksia FOMolla on sinuun? ○ Oletko tavannut muita, joihin FOMO vaikuttaa? 		

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Oletko joskus reagoinut FOMOn menemällä perheesi tai ystäväsi luo? Miltä tämä tuntui? ○ Millainen suhde sinulla on teknologiaan? Kuinka paljon käytät sosiaalista mediaa? ○ Oletko käyttänyt teknologiaa selviytymiskeinona? ○ Oletko huolissasi siitä jäljestä, joka jää jälkeesi somessa? ○ Kuinka suhtaudut FOMOn? Tiedätkö, mistä tunne johtuu? Kuinka käsittelet tunnetta? <p>Vaihe 5 – Suunnittele aktiviteetti, jossa hyödynnät videota oman ryhmäsi kanssa FOMOsta keskustelemiseen.</p>
--	--

Moduuli 2 Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	M2_R1_FOMO – Fear Of Missing Out		
Aktiviteetin otsikko	8 vaihetta digitaalisen detox-kuurin toteuttamiseen ilman FOMOa	Aktiviteettikoodi	SDLR2.2
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	90 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin jälkeen tiedostat, miksi digitaalinen detox-kuuri on joskus paikallaan. Opit myös arvostamaan kasvokkain käytyä sosiaalista kanssakäymistä.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on auttaa sinua karsimaan sosiaalisen median aktiivisuuttasi viikon ajaksi sekä taistelemaan FOMOa vastaan. Tämän tavoitteen saavuttaaksesi suoritat digitaalisen detox-kuurin kahdeksassa vaiheessa ja jaat havaintojasi päiväkirjaan. Näin voit arvioida, mitä vaikutuksia sosiaalisen median käytöllä on esimerkiksi onnellisuuteesi. Suoritettuasi tämän detox-kuurin, voit myös paremmin tukea nuoria omassa detox-kuurissaan ja FOMOa vastaan taistelemisessa.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Tietokone tai mobiililaitte, internetyhteys • Muistivihko tai päiväkirja • “8 Steps for Doing a Digital Detox Without FOMO”: https://www.shape.com/lifestyle/mind-and-body/8-steps-doing-digital-detox-without-fomo 		

Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Lue blogiteksti “8 Steps for Doing a Digital Detox Without FOMO”</p> <p>Vaihe 2 – Pohdi hetki tekstin sisältöä ja poimi sieltä itsellesi tärkeimmät asiat.</p> <p>Vaihe 3 – Käy läpi tekstissä esitellyt 8 vaihetta viikon aikana ja raportoi tuntemuksiasi päiväkirjaan. Tunsitko FOMOa? Miltä viikko tuntui?</p> <p>Vaihe 4 – Viikon päätteeksi analysoi tuloksiasi. Oliko viikolla vaikutusta elämääsi? Aiotko muuttaa sosiaalisen median käyttöäsi tulevaisuudessa?</p>
---------------	--

M2.R1 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

Moduuli 2 Resurssi 3

Moduulin otsikko:	M2_R1_FOMO – Fear Of Missing Out
Resurssin otsikko:	EN: “How to Deal with FOMO in Your Life: The Origin of FOMO and How It Affects Our Health”
Resurssin koodi:	R2.3
Resurssin esittely:	Tämä artikkeli antaa lukijalleen täyden käsityksen siitä, mitä FOMO tarkoittaa. Se alkaa keskustelulla siitä, mistä paitsijäämisen tunne tulee ja pohtii, millaisilla metodeilla sitä voisi parhaiten vastustaa. Artikkelin esittelee myös joitakin tutkimuksia, joita on tehty FOMOn vaikutuksista.
Mitä saat tästä resurssista?	Resurssin tavoite on kertoa sinulle FOMOsta. Se esittelee tapoja, joilla ihmiset voivat tuntea FOMOa ja nimeää muutamia tärkeitä muutoksia, joita tekemällä tunnetta voi vähentää. Luettuasi artikkelin olet tietoisempi siitä, keihin FOMO vaikuttaa ja ymmärrät, kuinka vastustaa tätä tunnetta. Luettuasi artikkelin voit käyttää saamaasi informaatiota suunnitellessasi ryhmällesi toimintoja.
Linkki resurssiin:	“How to Deal with FOMO in Your Life” [LINK]: https://www.verywellmind.com/how-to-cope-with-fomo-4174664

Moduuli 2, Resurssi 4

Moduulin otsikko:	M2_R1_FOMO – Fear Of Missing Out
Resurssin otsikko:	EN: “The FoMo Health Factor”
Resurssin koodi:	R2.4
Resurssin esittely:	Vaikka sosiaalinen media on voimakas työkalu, voi se vaikuttaa terveytemme lukuisilla tavoilla. Tutkimukset osoittavat, että FOMO on yksi sosiaalisen median käytön seuraus. Paitsijäämisen tunne ei vaikuta negatiivisesti paitsi tunteisiisi, sillä on myös vaikutuksia ihmisten mielenterveyteen. Artikkelissa käsitellään FOMOn vaikutuksia mielenterveyteen.

Mitä saat tästä resurssista:	<p>Luettuasi artikkelin hahmotat, millaisia vaikutuksia FOMolla on yksilön mielenterveyteen. Sen lisäksi, että ymmärrät FOMOa paremmin, opit myös ymmärtämään tämän tunteen tunnistamisen tärkeyden suojellessasi omaa henkistä hyvinvointiasi.</p> <p>Luettuasi tämän artikkelin suunnittele aktiviteetti, jossa keskusteleth yhdessä nuorten kanssa FOMOn vaikutuksista henkiseen hyvinvointiisi.</p>
Linkki resurssiin:	<p>“The FoMo Health Factor”: https://www.psychologytoday.com/us/blog/media-spotlight/201611/the-fomo-health-factor</p>

Moduuli 2, Resurssi 5

Moduulin otsikko:	M2_R1_FOMO – Fear Of Missing Out
Resurssin otsikko:	EN: What I Learned From a 30-Day Social Media Detox
Resurssin koodi:	R2.5
Resurssin esittely:	<p>Miltä 30 vuorokauden detox-kuuri tuntuisi? Tämän blogikirjoituksen kirjoittaja suoritti 30 päivää ilman sosiaalista mediaa ja kirjasi havaintonsa ylös. Kokemuksista voi löytää monia hyötyjä, joita detox-kuuri toi mukanaan; vapaudentunteesta aina ajankäytön tehostumiseen.</p>
Mitä saat tästä resurssista:	<p>Resurssin tarkoituksena on esitellä some-detoxin hyviä ja huonoja hetkiä. Kirjoituksessa kerrotaan kuurin vaikutuksista sekä siitä, kuinka kirjoittaja pääsi yli negatiivisista tunteista kuurin aikana.</p> <p>Voit käyttää tätä resurssia esimerkkinä nuorille siitä, millaisia vaikutuksia somesta pidättäytymisellä voi olla.</p>
Linkki resurssiin:	<p>“What I Learned From a 30-Day Social Media Detox”: https://wanderingaimfully.com/social-media-detox-recap/</p>

Moduuli 2 Resurssi 2 – Todelliset ja virtuaaliset identiteetit

M2.R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: R2 – Todelliset ja virtuaaliset identiteetit			
Aktiviteetin kuvaus:	Kesto:	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet:	Arviointi:
<p><u>Työpajan avaus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpajan aluksi toivota osallistujat tervetulleeksi. Esittele heille edellisessä työpajassa käsitelty ajatus todellisista ja virtuaalisista identiteeteistä. • Kerro osallistujille, että tässä työpajassa pohdimme, kuinka saada online-persoonamme vastaamaan sitä, keitä olemme todellisessa elämässä. • Esittele lyhyt peli, jonka pohjalta voidaan pohtia, kuinka nämä identiteetit eroavat: <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Pyydä kaikkia osallistujia seisomaan aktiviteetin ajan.</u> ○ Aloita kysymällä, kokevatko osallistujat, että heidän sosiaalisen median postauksensa kuvaavat hyvin heidän jokapäiväistä elämäänsä. Osallistujat siirtyvät huoneen vasemmalle puolelle, mikäli he ovat samaa mieltä kanssasi ja oikealle puolelle, mikäli he ovat eri mieltä. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone sekä IT-laitteet kaikille osallistujille;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Osallistumislomake;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p>	<p>Osallistujien aktiivisuus työskentelyyn;</p> <p>Osallistujia pyydetään tekemään muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Pyydä osallistujia ottamaan puhelimensa ja tarkastelemaan viittä viimeisintä somepostaustaan kriittisesti. Onko tulos yhä sama? He voivat vaihtaa sijaintiaan luokassa, mikäli siltä tuntuu. ● Keskustelkaa yhdessä siitä, miksi on niin vaikeaa jakaa todentuntuista kuvaa elämästään. Tuleeko ulkopuolelta paineita suodattaa julkaisuja? Kirjaa tulokset ylös fläppitaululle. 			
<p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Katsokaa digitaalinen resurssi nettisivuilta (M2 – R2) “Todelliset ja virtuaaliset identiteetit” [3 min] ● Keskustelkaa videon sisällöstä yhdessä. Pohtikaa todellisia ja virtuaalisia identiteettejä sekä catfishing-termiä. ● Katsokaa video “Are You Living an Insta Lie? Social Media Vs. Reality” [3 min] . Video on englanniksi. ● Pyydä osallistujia pohtimaan, mikä videon tärkein sanoma on. ● Keskustelkaa osallistujien kanssa todellisen ja virtuaalisen identiteetin haasteista. Tapahtuuko tätä vain verkossa, vai onko olemassa myös muita esimerkkejä vastaavasta tilanteesta? Keskustelkaa ryhmissä, mikäli he voivat identifioida ihmistyyppisiä tai persoonallisuuksia, joilla on suurin riski esiintyä erilaisilla persoonilla todellisessa elämässä ja verkossa. 	<p><u>25 min</u></p>	<p>Luokahuone sekä IT-laitteet kaikille osallistujille;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Video: M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit</p> <p>Video: “Are You Living an Insta Lie? Social Media Vs. Reality” https://www.youtube.com/watch?v=0EFHbruKEmw</p>	<p>Osallistujien aktiivisuus työskentelyyn;</p> <p>Osallistujia pyydetään tekemään muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>

<p><u>Aktiviteetti 2: Pieni ryhmäaktiviteetti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteetin aluksi muistelkaa termiä catfishing resurssissa - M2_R2. • Pyydä osallistujia määrittelemään, mitä catfishing tarkoittaa ja kertomaan muutama esimerkki. • Kysy osallistujilta, kuinka catfishing heistä liittyy päivän aiheeseen todellisista ja virtuaalisista identiteeteistä ja kokoa vastaukset fläppitaululle. • Jaa osallistujat 4 hengen ryhmiin. • Kerro, että seuraavaksi he tulevat keskustelemaan ryhmässä seuraavista kysymyksistä: <ul style="list-style-type: none"> ○ Millaisia vaikutuksia voi olla sillä, että omaa erilaiset identiteetit verkossa ja todellisessa elämässä? ○ Kuinka sosiaalisen median käyttäjät voivat varmistaa, että heidän identiteettinsä kohtaavat molemmissa maailmoissa? Kirjaa ylös 3-5 keinoa. ○ Onko jokin ikäryhmä, joka on parempi käsittelemään asiaa kuin joku muu? • Anna jokaiselle ryhmälle 10-15 minuuttia aikaa keskustella aiheista ja kirjata vastauksensa ylös. • Kootkaa vastaukset keskustelemalla yhdessä ja kirjaa pääpointit fläppitaululle. 	<p><u>25 min</u></p>	<p>Luokkahuone sekä IT-laitteet kaikille osallistujille;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Suuri paperi ja tusseja jokaiselle ryhmälle;</p>	<p>Osallistujien aktiivisuus työskentelyyn;</p> <p>Osallistujat jakavat tuloksensa muulle ryhmälle. Tuloksia käytetään myös osana arviointia;</p>
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpajan päätteeksi pyydä osallistujia pohtimaan, ymmärtävätkö he nyt virtuaalisten ja todellisten 	<p><u>5 min</u></p>	<p>Luokkahuone sekä IT-laitteet kaikille osallistujille;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p>	<p>Osallistujien aktiivisuus työskentelyyn ja kiinnostus työpajan sisältöjä kohtaan;</p>

<p>identiteettien erot ja kuinka nämä kaksi voidaan yhdistää mahdollisimman tehokkaasti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia kertomaan, kuinka heidän käsityksensä todellisista ja virtuaalisista identiteeteistä on muuttunut työpajan aikana. Onko se kehittynyt tai pysynyt samana? • Ohjaa keskustelua kuunnellen. • Kiitä osallistujia aktiivisesta osallistumisesta. 			<p>Pyydä osallistujia kirjoittamaan ylös 3 asiaa, jotka he oppivat työpajassa ja 3 asiaa, jotka he haluaisivat viedä mukanaan nuorille, joiden kanssa työskentelevät. Ohjaajan tulisi kerätä nämä tiedot itselleen arviointia varten.</p>
<p>Kokonaiskesto:</p>		<p>1 tunti 10 minuuttia</p>	

M2.R2 – Aktiviteettilomakkeet käytännön työpajalle

Moduuli 2, Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A2.3
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opetus
Kesto	25 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan osallistujilla on hyvä käsitys todellisista ja virtuaalisista identiteeteistä sekä siitä, miksi näiden yhdistäminen voi olla haastavaa. Osallistajat ovat myös avoimempia arvioimaan omia online identiteettejään.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoitus on saada osallistajat hahmottamaan, millaisia ongelmia voi olla online-persoonan hallinnoimisessa ja siinä, kuinka se vastaa todellista persoonaa.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Luokkahuone, jossa on IT-välineet kaikille osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja. • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille. • Video: M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit • Video: "Are You Living an Insta Lie? Social Media Vs. Reality": https://www.youtube.com/watch?v=0EFHbruKEmw 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Katsokaa virtuaalinen resurssi (M2 – R2) "Todelliset ja virtuaaliset identiteetit" [3 min]</p> <p>Vaihe 2 – Keskustelkaa videon sisällöstä. Pohtikaa yhdessä todellisia ja virtuaalisia identiteettejä sekä termiä catfishing.</p> <p>Vaihe 3 – Katsokaa video (englanninkielinen) "Are You Living an Insta Lie? Social Media Vs. Reality" [3 min]</p> <p>Vaihe 4 – Pyydä osallistujia pohtimaan, mikä videon pääpointti oli.</p> <p>Vaihe 5 – Keskustele osallistujien kanssa todellisen ja virtuaalisen identiteetin yhdistämisen haasteista. Ilmeneekö tätä vain verkossa, vai onko olemassa muita esimerkkejä vastaavista</p>		

	<p>tilanteista? Osaavatko osallistujat nimetä persoonallisuuksia tai luonteenpiirteitä, jotka voivat altistaa sille, että persoonat verkossa ja tosielämässä eroavat toisistaan? Kirjaa keskustelun tulokset fläppitaululle.</p>
--	--

Moduuli 2, Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit		
Aktiviteetin otsikko	Pieni ryhmäaktiviteetti	Aktiviteetin koodi	A2.4
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opetus
Kesto	25 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan nuorisotyöntekijät pystyvät identifioimaan ongelmia, jotka liittyvät online persooniin. He kehittävät taitojaan tuoda todellista ja virtuaalista identiteettiä lähemmäs toisiaan. He myös kehittävät kykyään tunnistaa huijauksia, kuten catfishing.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoituksena on auttaa osallistujia hahmottamaan ne lukuisat tavat, joilla he voivat saada virtuaalisen ja todellisen identiteettinsä vastaamaan toisiaan. He myös oppivat havaitsemaan, mitä vaikutuksia erilaisilla persoonallisuuksilla voi olla ja miten internetiä voidaan hyödyntää esimerkiksi catfishingiin.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Luokkahuone, jossa on IT-välineet kaikille osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja. • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille. • Isot paperit ja tusseja joka ryhmään. 		

Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Muistuta ryhmäläisiä siitä, mitä catfishing tarkoittaa. Pyydä heitä määrittelemään muutama esimerkkitapaus aiheeseen liittyen. Kuinka catfishing liittyy todellisiin ja virtuaalisiin identiteetteihin?</p> <p>Vaihe 2 – Jaa osallistujat n. 4 hengen ryhmiin. He keskustelevat ryhmissä seuraavista todellisiin ja virtuaalisiin identiteetteihin liittyvistä asioista:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Millaisia vaikutuksia voi olla sillä, että omaa erilaiset identiteetit verkossa ja todellisessa elämässä?○ Kuinka sosiaalisen median käyttäjät voivat varmistaa, että heidän identiteettinsä kohtaavat molemmissa maailmoissa? Kirjaa ylös 3-5 keinoa.○ Onko jokin ikäryhmä, joka on parempi käsittelemään asiaa kuin joku muu? <p>Vaihe 3 – Anna jokaiselle ryhmälle aikaa 10-15 minuuttia keskustella aiheesta ja pyydä heitä kirjoittamaan keskustelunsa tulokset ylös.</p> <p>Vaihe 4 – Jokainen ryhmä esittelee tuloksensa muulle luokalle. Kirjoita koonti ylös fläppitaululle.</p>
---------------	---

M2.R2 – Aktiviteettiomake itsenäiseen opiskeluun

Moduuli 2 Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit		
Aktiviteetin otsikko	Arvioi todellista ja virtuaalista identiteettiäsi	Aktiviteetin koodi	SDLR2.3
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Opit uusia taitoja, joiden avulla voit yhdistää todellisen ja virtuaalisen minäsi paremmin. Opit myös arvioimaan sudenkuoppia, joita virtuaalisessa identiteetissä voi olla.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoituksena on kehittää tietoisuutta online aktiivisuudestasi sekä keskittyä tunnistamaan, mikä jakamissasi postauksissa on todellista ja mikä feikkiä. Opit myös avoimemmaksi ja rehellisemmäksi tulevaisuuden online postauksiasi ajatellen.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Tietokone tai muu mobiililaite, internetyhteys • Blogi: "Is your online life more satisfying than your real life?" https://www.thedrum.com/opinion/2018/11/29/your-online-life-more-satisfying-your-real-life • Blogi: "5 Ways to be more Authentic on Social Media": https://www.psychologytoday.com/us/blog/in-practice/201504/5-ways-be-more-authentic-social-media 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Lue blogi: "Is your online life more satisfying than your real life?" Pohdi kirjoituksen sisältöä ja poimi itsellesi ylös tärkeimmät pointit.</p> <p>Vaihe 2 – Lue blogi: "5 Ways to be more Authentic on Social Media". Pohdi kirjoituksen sisältöä ja poimi itsellesi ylös tärkeimmät pointit.</p> <p>Vaihe 3 – Analysoi omaa sosiaalisen median persoonaasi. Ovatko todellinen ja virtuaalinen identiteettisi samankaltaisia? Käytä "todellinen ja virtuaalinen identiteetti"-pohjaa (liite 1) hahmottaaksesi, mitä samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia näiden</p>		

persoonallisuuksien välillä on. Koeta sisällyttää joitakin blogipostauksen viidestä vaiheesta pohdintoihisi.

Vaihe 4 – Voit hyödyntää tämän aktiviteetin materiaaleja ja suorittaa ohjaamiesi nuorten kanssa “autenttisen postaamisen viikon”, jolloin luotte vain todentuntuista somesisältöä ilman filttäreitä. Arvioi, millaista sisältöä odotat tällaiselta viikolta.

M2.R2 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

Moduuli 2 Resurssi 6

Moduulin otsikko	M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit
Resurssin otsikko:	EN: "Finding the me in social media" (video)
Resurssin koodi	R2.6
Resurssin esittely:	Tämän TED-talkin aiheena on pohtia oman itsensä löytämistä sosiaalisessa mediassa. On tullut yhä haastavammaksi elää somessa ilman, että tarve tulla tykättyksi ja seuratuksi veisi todellisen identiteetin mukanaan. Puhuja esittelee tekniikoita, joiden avulla voimme taistella tätä tykkäysten kalastelun tarvetta vastaan.
Mitä saat tästä resurssista?	Resurssin tavoitteena on lisätä ymmärrystä sille, kuinka paljon annamme painoarvoa muiden hyväksynnälle sosiaalisen median profiileissamme. Resurssi rohkaisee sinua myös pohtimaan omaa itsetuntemustasi. Katsottuasi videon, suunnittele aktiviteetti, jota hyödynnät nuorten kanssa auttaaksesi heitä löytämään itsensä myös verkossa. Voit keskittyä tiettyihin alustoihin, kuten TikTokiin tai SnapChatiin ja pohtia, millaisia puolia elämästään he jakavat näille alustoille ja millaisia vaikutuksia sillä on heidän elämiinsä.
Linkki resurssiin:	"Finding the me in social media Jana Webb TEDx Kelowna" : https://www.youtube.com/watch?v=BmQy_svJGNw

Moduuli 2 Resurssi 7

Moduulin otsikko:	M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit
Resurssin otsikko:	EN: "In 2019 it became cool to be "real" online"
Resurssin koodi	R2.7
Resurssin esittely:	Sosiaalisen median muodostuessa yhä pysyvämmäksi osaksi elämäämme, siitä on tullut kanava mainostaa tuotteita, elämäntyyliä ja YOLO-ideaalia. Kahden viime vuoden aikana on kuitenkin tapahtunut muutosta suuntaan, jossa pyritään näyttämään aidompi puoli elämästä myös verkossa. Tämä tarkoittaa enemmän autenttisia, filitertttömiä selfieitä ja todentuntuisempaa kuvaa elämästä. Tässä artikkelissa kuvaillaan, miksi tämä muutos on tapahtunut.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia:	<p>Luettuasi artikkelin saat hyvän kuvan siitä, millainen muutos vuosien aikana on tapahtunut. Opit myös tunnistamaan "feikkitodellisuuden" sudenkuopat sekä ymmärtämään, millä tavoin ihmiset voivat olla "aidompia" sosiaalisen median postauksissaan.</p> <p>Luettuasi blogin suunnittele ryhmäsi kanssa projekti, jossa postaatte vain todellisuutta kuvaavia julkaisuja sosiaalisen median kanaviinne viikon ajan.</p>
Linkki resurssiin:	"In 2019 it became cool to be "real" online": https://www.technologyreview.com/2019/12/28/131066/in-2019-it-became-cool-to-be-real-online-instagram-tiktok/

Moduuli 2 Resurssi 8

Moduulin otsikko:	M2_R2_Todelliset ja virtuaaliset identiteetit
Resurssin otsikko:	EN: "Catfishing: The Truth About Deception Online" (blogiteksti)
Resurssin koodi:	R2.8
Resurssin esittely:	Catfishing on todellinen ongelma erityisesti online-deittailun maailmassa. Tässä postauksessa pohditaan, miksi ihmiset käyttävät tätä menetelmää houkutellakseen muita sekä kuvaillaan, millaisin keinoin näin voidaan tehdä.
Mitä saat tästä resurssista?	Luettuasi artikkelin ymmärrät, mitä catfishing on sekä millä tavoin sitä voidaan toteuttaa. Opit tunnistamaan huijauksia verkossa.
Link to resource:	"Catfishing: The Truth About Deception Online": https://blogs.scientificamerican.com/anthropology-in-practice/catfishing-the-truth-about-deception-online/

Liite 1 – Virtuaalinen ja todellinen identiteetti

Arvioi persoonaasi verkossa ja todellisessa elämässä

*Listaa tähän näiden
persoonallisuuden eroavaisuuksia:*

*Listaa tähän näiden
persoonallisuuden
samankaltaisuuksia:*

Kerää vinkkejä siihen, kuinka voisit olla aidompi verkossa:

Vaihe 1: _____

Palaute: _____

Vaihe 2: _____

Palaute: _____

Vaihe 3: _____

Palaute: _____

Vaihe 4: _____

Palaute: _____

Vaihe 5: _____

Palaute: _____

Kuinka hyvin onnistuit näiden identiteettien tuomisessa yhteen?

MODUULI 3 – KOMMUNIKOINTI VERKOSSA

Teoriasisältö

Johdanto

Moduulissa 3 käsitellään kommunikointia verkossa. Tässä moduulissa tarjotaan perustietoa hyvätapaisesta verkkokommunikaatiosta sekä digitaalisesta etiketistä. Tietoa syvennetään myös ei-toivotun kommunikaation kanssa toimimiseen sekä siihen, kuinka netinkäyttäjät voivat pysyä turvassa kommunikoidessaan muiden kanssa verkossa.

Ensimmäinen aloittelijataso resurssi Moduulissa 3 käsittelee netikettiä, digitaalista etikettiä. Osiossa tutustutaan internetin kirjoittamattomiin sääntöihin, joita jokaisen netinkäyttäjän tulisi noudattaa.

Seuraavassa vaativamman tason resurssissa käsitellään digitaalista kansalaisuutta ja etiikkaa. Osiossa tutustutaan tarpeelliseen termistöön, jonka lisäksi opiskelija pääsee kasvattamaan tietoaan digitaalisesta eettisyydestä ja kuinka se vaikuttaa meihin internetin ja sosiaalisen median käyttäjinä.

3.1 Netiketti

Yhteydenpidosta verkosta on tullut yhtä tärkeä sosiaalisten suhteiden väline kuin kasvokkain tapaamisestakin. Tämän vuoksi käyttäjän käytöksellä verkossa sekä ihmissuhteissa on tärkeä rooli modernissa yhteiskunnassa. Netiketti terminä on yhdistelmä sanoista ”netti” ja ”etiketti”. Se määrittelee sääntöjä, jotka liittyvät hyväksyttävään verkon käyttöön.

Virginia Shean, netiketin luoja, mukaan (1994), on olemassa kymmenen periaatetta, joita netin käyttäjien tulisi seurata:

- Sääntö 1. Muista toinen ihminen
- Sääntö 2: Muista toimia verkossa samoin, kuin toimit tosielämässäkin
- Sääntö 3: Tiedä missä olet liikkeessasi verkossa
- Sääntö 4: Kunnioita muiden ihmisten aikaa ja tilaa
- Sääntö 5: Huolehdi siitä, että näytät hyvältä myös verkossa
- Sääntö 6: Jaa tietoa
- Sääntö 7: Auta pitämään riidat kurissa
- Sääntö 8: Kunnioita muiden yksityisyyttä
- Sääntö 9: Älä yliarvioi voimiasi
- Sääntö 10: Anna anteeksi muiden virheitä

3.2 Digitaalinen kansalaisuus ja etiikka

Kuten yllä on jo kerrottu, digitaalinen kansalaisuus liittyy vahvasti siihen, kuinka netinkäyttäjien tulisi käyttäytyä verkossa. Tähän viitataan usein myös "taitona olla yhteisön jäsen verkossa" (Mossberger, 2008).

Digitaaliseen kansalaisuuteen kuuluu myös digitaalisen eettisyyden käsite, joka keskittyy saavutettavaan, hyväksyttävään ja eettiseen verkon käyttöön.

Jokaisen internetin käyttäjän on tärkeää tiedostaa, että ihmisiä on myös verkossa monenlaisia, ja pyrkiä joustavaan käytökseen ja empaattisuuteen myös virtuaalimaailmassa. Näin digitaaliset ympäristöt pysyvät turvallisina ja miellyttävinä käyttää meille kaikille.

Lähteet

Mossberger, Karen, "Toward digital citizenship", in *Routledge Handbook of Internet Politics* ed. Andrew Chadwick and Philip N. Howard (Abingdon: Routledge, 14 Aug 2008), accessed 02 Jun 2020, Routledge Handbooks Online.

Shea, V. (1994). Core Rules of Netiquette. *Educom Review*, 29(5), 58-62.

Moduuli 3 – Kommunikointi verkossa – Resurssi 1 - Netiketti

Käytännön työpaja

M3 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: M3 Kommunikointi verkossa R1 Netiketti			
Aktiviteetin kuvaus	Aika	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistujat tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä osallistujia esittelemään itsensä ja kertomaan odotuksistaan työpajan suhteen. Kerää fläppitaululle osallistujien odotuksia päivästä. Aktiviteetti toimii jäänmurtajana sekä valmistaa ohjaajaa osallistujien odotuksiin. 	10 min	<p>Työskentelytila jossa IT-laitteet osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja.</p> <p>Osallistujalista.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	Osallistujat osallistuvat aktiviteettiin.
<u>Aktiviteetti 1: Termistö ja sanasto</u>	20 min	Työskentelytila jossa IT-laitteet osallistujille.	Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin.

<ul style="list-style-type: none"> • Esittele aiheeseen liittyvää sanastoa ja termistöä lukemalla termit ääneen ja pyytämällä opiskelijoita kertomaan, mitä mikin termi tarkoittaa. Voit antaa vinkkejä, mikäli tarpeen. Kirjaa vastaukset ylös fläppitaululle. • Ennen kuin käynte oikeat vastaukset läpi, katsokaa yhdessä video (M3 – R1) "Netiketti". • Pyydä osallistujia keskustelemaan videolla esitetyistä termeistä yhdessä. Varmista, että kaikki termit käydään yhdessä läpi. 		<p>Fläppitaulu ja tusseja.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p> <p>Video: M3_R1_Netiketti</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Aktiviteetti 2: Mitä sinä tekisit? Netiketti-versio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tätä aktiviteettia varten sinun tulee koota etukäteen lista erilaisista skenaarioista, joita voi tapahtua verkossa kommunikoidessa. • Jaa ryhmä pareihin ja jaa kullekin parille lista erilaisista skenaarioista. • Pyydä osallistujia keskustelemaan pareittain siitä, kuinka he itse toimisivat kussakin esitetyssä tilanteessa. • Pyydä heitä kirjaamaan tuloksensa ylös. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Työskentelytila jossa IT-laitteet osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p> <p>Lista mahdollisista skenaarioista joka parille.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin.</p> <p>Parit esittelevät omat ideansa muulle ryhmälle. Esittelyä ja idea käytetään arvioinnin työkaluna.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kun kaikki ovat pohtineet omat reaktionsa tapahtumiin, käykää skenaariot läpi koko ryhmän kesken ja keskustelkaa siitä, millaisia eri vaihtoehtoja parit ovat muodostaneet. • Muista, että kuhunkin skenaarioon voi tulla hyvin erilaisia ratkaisuja, sillä jokaisen näkökulma on eri. 			
<p><u>Aktiviteetti 3: Netiketin säännöt</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kerro osallistujille, että seuraavassa tehtävässä he muodostavat omat listansa siitä, millaisia 10 sääntöä jokaisen netinkäyttäjän tulisi seurata – siis netiketit! • Jaa osallistujat pienempiin 4-5 hengen ryhmiin. • Pyydä jokaista osallistujaa kirjaamaan ylös oma netikettinsä. Tärkeimmät kohdat kannattaa sijoittaa listassa ylimmiksi. • Anna ryhmien työskennellä rauhassa ja auta tarvittaessa. • Kun netiketit ovat valmiit, pyydä jokaista ryhmää esittelemään aikaansaannoksensa muille. 	<p><u>30 min</u></p>	<p>Työskentelytila, jossa tuolit voi asetella ympyrään.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin.</p>
<p><u>Työpajan päätös</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia kuvailemaan, mikä netiketti on ja kuinka se vaikuttaa heidän käytökseensä internetissä. 	<p><u>10 min</u></p>	<p>Työskentelytila, jossa voi istua vapaasti.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat kaikkiin ryhmätehtäviin ja tutustuvat myös vaihtoehtoihin materiaaleihin.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia kertomaan, mitä muutoksia he tekevät omaan netinkäyttöönensä työpajan jälkeen. • Kerää palautetta. • Kiitä osallistujia osallistumisesta ja päättä työpaja. 			<p>Arviointiin voi käyttää myös palautetta.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h 30 min</p>	

M3 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 3 – Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa/ R1 Netiketti		
Aktiviteetin otsikko	Termistö & sanasto	Aktiviteettikoodi	A3.1
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin oppijalla on hyvä käsitys tämän moduulin termistöstä ja sanastosta.
Aktiviteetin tarkoitus	Tämä aktiviteetti tutustuttaa osallistujat netiketin termistöön. Samalla pohditaan, miksi netikettiä tarvitaan.		
Tarvittavat materiaalit	Tämän aktiviteetin suorittamiseen tarvittava välineistö: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila jossa IT-laitteet osallistujille. • Fläppitaulu ja tusseja. • Kyniä ja muistiinpanovälineitä. • Video: M3_R1_Netiketti • Videotykki 		
Ohjeet	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin, suorita seuraavat vaiheet: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Esittele aiheeseen liittyvää sanastoa ja termistöä lukemalla termit ääneen ja pyytämällä opiskelijoita kertomaan, mitä mikin termi tarkoittaa. Voit antaa vinkkejä, mikäli tarpeen. Kirjaa vastaukset ylös fläppitaululle. • Vaihe 2 - Ennen kuin käynte oikeat vastaukset läpi, katsokaa yhdessä video (M3 – R1) "Netiketti". 		

	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 3 - Pyydä osallistujia keskustelemaan videolla esitetyistä termeistä yhdessä. Varmista, että kaikki termit käydään yhdessä läpi.
--	--

Moduuli 3 – Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa/ R1 Netiketti		
Aktiviteetin otsikko	Mitä sinä tekisit? Netiketti-versio	Aktiviteettikoodi	A3.2
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 minutes	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujilla on erinomainen kuva netiketistä.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoitteena on kasvattaa osallistujien ymmärrystä erilaisista skenaarioista, joita netissä voi tulla vastaan. Aktiviteetti myös kannustaa itsenäiseen ajatteluun.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi aktiviteetin, tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> Työskentelytilan jossa on IT-laitteet osallistujille. Fläppitaulun ja tuseja. Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille 		
Ohjeet	Suorittaaksesi seuraavan aktiviteetin, seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1 - Tätä aktiviteettia varten sinun tulee koota etukäteen lista erilaisista skenaarioista, joita voi tapahtua verkossa kommunikoidessa. Vaihe 2 - Jaa ryhmä pareihin ja jaa kullekin parille lista erilaisista skenaarioista. Vaihe 3 - Pyydä osallistujia keskustelemaan pareittain siitä, kuinka he itse toimisivat kussakin esitetyssä tilanteessa. Vaihe 4 - Pyydä heitä kirjaamaan tuloksensa ylös. 		

	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 5 - Kun kaikki ovat pohtineet omat reaktionsa tapahtumiin, käykää skenaariot läpi koko ryhmän kesken ja keskustelkaa siitä, millaisia eri vaihtoehtoja parit ovat muodostaneet. Vaihe 6 - Muista, että kuhunkin skenaarioon voi tulla hyvin erilaisia ratkaisuja, sillä jokaisen näkökulma on eri.
--	---

Moduuli 3 – Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa / R1 Netiketti		
Aktiviteetin otsikko	Netiketin säännöt	Aktiviteettikoodi	A3.3
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	30 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujilla on kattava kuva resurssin aiheesta sekä omasta panoksestaan netinkäyttäjinä.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoitteena on tuoda yhteen kaikki uusi tieto hausalla ja osallistavalla tavalla.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> Työskentelytilan, jossa tuolit voi asetella rinkiin. Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille. Fläppitaulun ja tusseja. 		
Ohjeet	Suorittaaksesi aktiviteetin, seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1 - Kerro osallistujille, että seuraavassa tehtävässä he muodostavat omat listansa siitä, millaisia 10 sääntöä jokaisen netinkäyttäjän tulisi seurata – siis netiketit! Vaihe 2 - Jaa osallistujat pienempiin 4-5 hengen ryhmiin. Vaihe 3 - Pyydä jokaista osallistujaa kirjaamaan ylös oma netikettinsä. Tärkeimmät kohdat kannattaa sijoittaa listassa ylimmiksi. 		

- Vaihe 4 - Anna ryhmien työskennellä rauhassa ja auta tarvittaessa.
- Vaihe 5 - Kun netiketit ovat valmiit, pyydä jokaista ryhmää esittelemään aikaansaannoksensa muille.

Moduuli 3 – Kommunikointi verkossa – Resurssi 2 : Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys

Käytännön työpaja

M3 R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: M3 – Kommunikointi verkossa / R2 – Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys			
Aktiviteetin kuvaus	Aika	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistujat tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä osallistujia esittelemään itsensä ja kertomaan, mitä odotuksia heillä on työpajan suhteen. Kerää fläppitaululle osallistujien kertomia odotuksia työpajasta. Tämä aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja antaa vetäjälle tietoa osallistujien odotuksista. 	15 min	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Osallistujalista</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin.
<p><u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkeskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aloita kirjoittamalla kolme väittämää fläppitaululle: 	30 min	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja kyniä.</p>	Osallistujat osallistuvat aktiviteettiin.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Voin kopioida kenen tahansa tekemiä töitä, muokata niitä vapaasti ja julkaista ominani, jos teokset on julkaistu netissä. ○ Jos netin käyttäjä on itse hölmö ja jakaa tietoaan ympäri nettiä, voin käyttää tietoa haluamallani tavalla. ○ On osa sananvapautta, että voin kommentoida muiden kuvia, videoita ja julkaisuja negatiivisesti jos haluan. ● Pyydä osallistujia kertomaan asteikolla 1-5 (1= täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä) mitä mieltä he väittämistä ovat. ● Pyydä osallistujia perustelemaan vastauksensa. ● Keskustelkaa väittämistä koko luokan kesken. 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille.</p>	
<p><u>Aktiveetti 2: Olemme vastuuntuntoisia internetin käyttäjiä</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ennen videon katsomista kerratkaa yhdessä digitaaliseen kansalaisuuteen liittyvää sanastoa. ● Katsokaa video yhdessä. Pyydä osallistujia tekemään muistiinpanoja tärkeimmistä termeistä. ● Katsottuane videon, kerratkaa sanastoa ja termejä vielä yhdessä. 	<p><u>30 min</u></p>	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja kyniä.</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat aktiveettiin.</p> <p>Ryhmät esittelevät työnsä muulle ryhmälle. Tätä käytetään myös arvioinnin apuna.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin. Pyydä jokaista ryhmää koostamaan lista asioista, joita jokaisen netinkäyttäjän olisi hyvä huomioida digitaalisen eettisyyden kannalta. • Kun kaikki ovat valmiit, tutustukaa tuotoksiin yhdessä. 		<p>Video: M3_R2_Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Työpajan päätös</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia kertomaan, mitä he oppivat tänään. • Kysy, aikooko joku muuttaa omaa netinkäyttöään pajan perusteella. • Kerää kirjallista palautetta työpajasta. • Kiitä osallistujia ja päätä työpaja. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Työskentelytila, jossa tuolit on aseteltu rinkiin</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille</p>	<p>Osallistujat osallistuvat aktiviteettiin ja tutustuvat myös muihin moduulin materiaaleihin.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h 30min</p>	

M3 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 3 – Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa / R2 Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A3.4
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	30 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujat ovat tutustuneet osion aiheeseen. Keskusteluun pohjautuvat aktiviteetit kehittävät myös kriittisen ajattelun taitoja ja keskustelutaitoja.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoitteena on tutustuttaa osallistujat työpajan aiheeseen ja syventää heidän tietämystään digitaalisesta eettisyydestä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työtilan, jossa on IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulun ja tuseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille 		
Ohjeet	<u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkeskustelu</u> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Aloita kirjoittamalla kolme väittämää fläppitaululle: <ul style="list-style-type: none"> ○ Voin kopioida kenen tahansa tekemiä töitä, muokata niitä vapaasti ja julkaista ominani, jos teokset on julkaistu netissä. ○ Jos netin käyttäjä on itse hölmö ja jakaa tietoaan ympäri nettiä, voin käyttää tietoa haluamallani tavalla. 		

- On osa sananvapautta, että voin kommentoida muiden kuvia, videoita ja julkaisuja negatiivisesti jos haluan.
- Vaihe 2 - Pyydä osallistujia kertomaan asteikolla 1-5 (1= täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä) mitä mieltä he väittämistä ovat.
- Vaihe 3- Pyydä osallistujia perustelemaan vastauksensa.
- Vaihe 4 - Keskustelkaa väittämistä koko luokan kesken.

Moduuli 3 – Aktiviteetti 5

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa / R2 Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys		
Aktiviteetin otsikko	Olemme vastuullisia netin käyttäjiä	Aktiviteettikoodi	A3.5
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	30 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujilla on laaja ymmärrys aiheeseen liittyvästä sanastosta ja termistöstä.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoite on kehittää osallistujien ymmärrystä digitaaliseen eettisyyteen, joka on osa vastuullista digitaalista kansalaisuutta.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytilan, jossa IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulupaperia ja tusseja osallistujille • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille • Video: M3 R2_ Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys • Videotykki 		
Ohjeet	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 – Ennen videon katsomista kerratkaa yhdessä digitaaliseen kansalaisuuteen liittyvää sanastoa. • Vaihe 2 - Katsokaa video yhdessä. Pyydä osallistujia tekemään muistiinpanoja tärkeimmistä termeistä. • Vaihe 3 - Katsottuane videon, kerratkaa sanastoa ja termejä vielä yhdessä. • Vaihe 4 - Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin. Pyydä jokaista ryhmää koostamaan lista asioista, joita jokaisen netinkäyttäjän olisi hyvä huomioida digitaalisen eettisyyden kannalta. • Vaihe 5 - Kun kaikki ovat valmiit, tutustukaa tuotoksiin yhdessä 		

M3 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Etiikka & empatia digitaalisella aikakaudella	Aktiviteettikoodi	A3.6
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Opiskelijat kehittävät ymmärrystään etiikasta ja empatiasta sekä siitä, kuinka he vaikuttavat omaan ympäristöönsä.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoite on syventää käsitystä digitaalisessa maailmassa ilmenevän empaattisuuden suhteen, erityisesti nuorten osalta. Se alleviivaa käyttäjän omaa vastuuta kaikkien yhteisestä turvallisuudentunteesta verkossa.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Laite, jolla pääsee internetiin • Tämä video: https://www.youtube.com/watch?v=5deL74GPxUk • Kaiuttimet tai kuulokkeet 		
Ohjeet	<p>Seuraa näitä ohjeita suorittaaksesi aktiviteetin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 – Katso video ja tee muistiinpanoja sen tärkeistä pointeista. • Vaihe 2 – Pohdi, millaisia ongelmia sinulla on netinkäyttäjänä ollut. • Vaihe 3 - Kokoa ylläolevien pohdintojen perusteella lyhyt teksti, joka toimii myös ohjenuorana tuleville netinkäyttäjille. 		

M3 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduulin otsikko	M3 – Kommunikointi verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Netinkäyttäjän ohjenuora	Aktiviteettikoodi	A3.7
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Oppijat oppivat lisää vastuustaan nettimaailman kansalaisena sekä omien tekojensa seurauksista.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tavoitteena on laajentaa oppijan käsitystä vastuullisesta nettikansalaisuudesta. He oppivat myös tarkastelemaan omaa vastuutaan internetin käyttäjinä.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Laite, jolla pääsee internetiin. • Seuraava video: https://www.youtube.com/watch?v=iwKTYHBG5kk • Kaiuttimet tai kuulokkeet. 		
Ohjeet	<p>Seuraa näitä ohjeita suorittaaksesi aktiviteetin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 – Katsele video ja tee muistiinpanoja sen tärkeimmistä pointeista. • Vaihe 2 – Listaa netinkäyttäjien hyviä tekoja ja tapoja • Vaihe 3 – Mieti, mitä voit itse netin käyttäjänä tehdä vaikuttaaksesi positiivisesti: <ul style="list-style-type: none"> ○ Omaan yhteisösi ○ Kunnioittavasti käytyihin väittelyihin ○ Julkiseen käytökseen • Kirjoita lyhyt teksti, jossa pohdit aihetta. 		

M3 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

M3 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi 1

Moduulin otsikko:	M3 – Kommunikointi verkossa / R1 Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys
Resurssin otsikko:	Digitaalisen ajan etiketti: Evan Selinger at TEDxFlourCity
Resurssin koodi:	R3.1
Johdanto:	Tämä resurssi on TED talk-video, jossa keskustellaan nykYTEknologian vaikutuksesta etikettiin.
Mitä saan tästä resurssista?	Tämä resurssi auttaa ymmärtämään, kuinka selvittää alati uusiutuvien standardien verkossa, vaikka tuntuisikin hyvältä jäädä jumiin vanhoihin hyviin aikoihin.
Linkki:	https://www.youtube.com/watch?v=LR1TroBTlwA

M3 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi 2

Moduulin otsikko:	M3 – Kommunikointi verkossa / R1 Digitaalinen kansalaisuus & digitaalinen eettisyys
Resurssin otsikko:	Digitaalinen eettisyys ja ihmiskunnan tulevaisuus
Resurssin koodi:	R3.2
Johdanto resurssiin:	Tämä resurssi on TED-talk video, jolla käsitellään ihmiskunnan tulevaisuutta digitalisaatiossa, eettisyyttä sekä suurta dataa.
Mitä saan tästä resurssista?	Tämä resurssi syventää oppijan ymmärrystä ja tietoa digitaalisesta kansalaisuudesta samalla, kun se herättää ajatuksia digitaalisesta kehityksestä.
Linkki:	https://www.youtube.com/watch?v=bZn0IfOb61U

MODUULI 4 - NETTIKUSAAMINEN

Teoriasisältö

Johdanto

Teknologia on muovannut kulttuuriamme ja arvojamme viimeisten vuosikymmenten aikana. Techjuryn artikkelin (Petrov, 2019) 80% lapsista omistaa älypuhelimien sekä lukuisia sosiaalisen median käyttäjätilejä. Vaikka älypuhelimet, sosiaalinen media ja pääsy internetiin missä ja milloin tahansa ovat nyt osa jokapäiväistä elämäämme, liittyy teknologian kehitykseen myös synkempi puoli. Nettikiusaamisen tilastot ympäri maailmaa paljastavat hälyttäviä faktoja kiusaamisen laajuudesta sekä lukuisista erilaisista muodoista, joissa verkossa kiusaamista tapahtuu. (Petrov, 2019).

Nettikiusaamisen lopettamiseen ei ole helppoja tapoja. Se on pitkä tie, joka on aloitettava jo nuorella iällä. Tällöin lapsia opetetaan olemaan kilttejä toisilleen. Se mitä me voimme tehdä, on kertoa lapsille ja nuorille siitä, kuinka kiusaaminen vaikuttaa kiusatun elämään ja millaisia vaikutuksia sillä on kiusaajaan itseensä. Kun nuorille opetetaan empatiakykyjä toisiaan kohtaan, voi halu satuttaa muita kadota.

Tässä osiossa ja käymällä lapi moduulin harjoitukset opit perustietoa nettikiusaamisesta; mitä erilaisia muotoja sillä on ja kuinka kiusaaminen voi kehittyä jopa rikokseksi saakka. Opit myös, kuinka ehkäistä nettikiusaamista ja kuinka kertoa kiusaamisesta eteenpäin.

1.1 Mitä on nettikiusaaminen

Nettikiusaaminen on kiusaamista, joka tapahtuu verkossa, usein sosiaalisessa mediassa. Suomalaisessa Elinsan teettämässä tutkimuksessa selvisi, että yleisimpiä nettikiusaamisen muotoja ovat ryhmästä ulos jättäminen, negatiivisten huhujen levittäminen, vainoaminen ja ilkeiden kommenttien jättäminen (YLE.fi,2018).

Nettikiusaamisen tilastot EU:n alueelta paljastavat, että yleisin ikä kokea nettikiusaamista on 13-15 -vuotiaana. Vaikuttaa siltä, että naiset, etnisiin -, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ihmiset, tai vammaiset ovat todennäköisimmin kiusaamisen kohteita (Petrov, 2019).

Nettikiusaamisesta tekee erityisen haitallista sen laajuus – kiusaaminen ei lopu, kun pääset kotiin pois kiusaajien luota. Kiusaaminen on aina läsnä älypuhelimessa ja muissa laitteissa. Kun viimeinen asia ennen nukkumaanmenoa on viesti, jossa kerrotaan kuinka ruma olet, aiheuttaa se helposti masennusta.

Nettikiusaaminen on todellinen uhka nuoren mielenterveydelle ja itsetunnon kehitykselle. Usein kiusaaja on joku, jonka uhri jo tuntee entuudestaan. Anonymiteetti internetissä tekee

kiusaamisesta kuitenkin helpompaa. Jo haitallisten juurujen ja kuvien jakaminen on kiusaamista – mieti siis tarkkaan, ennen kuin jaat mitään!

1.1.1 Kun nettikiusaamisesta tulee rikos

Kiusaamalla netissä voidaan tehdä myös lukuisia rikoksia. Tällaisia ovat valheellisen tiedon levittäminen, vainoaminen, uhkausten tekeminen, lapsipornon jakaminen ja viharikoksien tekeminen. (Flavin, 2017).

Yleensä kiusaamistapaukset nuorten välillä voidaan ratkaista puhumalla ja sakoilla, mutta nettikiusaamisesta voi saada myös vankilatuomion. Jos et ole aivan varma, onko kiusaamistapauksessa kyse rikoksesta, voi olla hyvä varmistaa asia poliisilta. Muista myös kertoa nuorille, millaisista rikoksista voi olla kyse! Toisinaan voi olla hyvä tuoda auktoriteetti (poliisi) mukaan keskusteluun, jotta nuoret todella ymmärtävät kiusaamisen seuraukset.

1.2 Minua kiusataan

Jos nuori kertoo sinulle kiusaamisesta, tulee tilanne aina ottaa tosissaan ja reagoida siihen. Jos tiedät, että luokassasi tapahtuu kiusaamista, voi olla hyvä ajatus pitää nuorille oppitunteja aiheesta.

Jos tiedät, että jotakuta kiusataan, voit auttaa heitä:

- Auttamalla kertomaan kiusaamisesta opettajalle, vanhemmille tai jopa poliisille;
- Näyttämällä heille, kuinka ottaa kuvakaappauksia viesteistä ja kuinka kirjoittaa ylös tietoja kiusaajan lähettämistä viesteistä;
- Näyttämällä, kuinka kiusaajan tunnuksen voi estää palvelussa;
- Älä syytä appia tai internettiä siitä, että nuorta kiusataan. Älä varsinkaan yritä saada häntä lopettamaan sosiaalisen median käyttöä;

Käytyänne läpi tämän moduulin materiaalit, voitte yhdessä luoda säännöt sille, ettei luokassa kiusata!

Moduuli 4 – Nettikiusaaminen / Resurssi 1 – Mitä on nettikiusaaminen?

Käytännön työpaja

M4 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: Nettikiusaaminen – Mitä on nettikiusaaminen?			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voit käyttää Powerpointia apuna työpajan vetämisessä, jolloin ohjeiden antaminen ja teorian läpikäyminen on helpompaa. • Avaussanat; Tänään tutustumme nettikiusaamiseen, sen eri muotoihin ja siihen, kuinka kiusaamiseen voi puuttua. Töitä tehdään 3-5 hengen ryhmissä. Voitte jakautus ryhmiin. <p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p>	<p><u>3 min</u></p> <p><u>10 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p> <p>Työpajan powerpoint;</p> <p>Ilmoittautumislomake;</p> <p>Post-it -lappuja;</p> <p>Kyniä joka ryhmään;</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin;</p> <p>Osallistujat sisäistävät</p>

<p>Keskustelkaa aiheesta: Mitä on nettikiusaaminen? Jos ryhmä on hyvin keskustelevalaista sorttia, voitte käydä avoimenkin keskustelun. Jos ei, voivat oppilaat keskustella aiheesta ensin ryhmissä, jonka jälkeen jokainen kirjoittaa kolme asiaa, jotka heidän mielestään ovat nettikiusaamista post-it -lapuille, jotka kootaan taululle. Tähän voi myös käyttää esim. Padlet-alustaa.</p>			
<p><u>Aktiviteetti 2: Nettikiusaaminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Käykää läpi dia “miksi nettikiusaaminen on niin haitallista” yhdessä. Anna oppilaiden vastata ensin itse kysymyksiin, jos mahdollista. • Tehkää tehtävä “onko tämä nettikiusaamista” ohjeen mukaan ryhmissä. Käykää tehtävä läpi koko luokan kesken. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki; Työpajan powerpoint; Ilmoittautumislomake; Post-it -lappuja; Kyniä joka ryhmään; Esimerkkitapaukset tehtävään ”onko tämä nettikiusaamista”;</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn; Ymmärrys nettikiusaamisen haitoista kasvaa;</p>
<p><u>Aktiviteetti 3: Kuinka tukea nettikiusaamisen uhria?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelkaa ryhmissä siitä, miten voi toimia, jos huomaa nettikiusaamista. Kirjoittakaa vastaukset ylös. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki; Työpajan powerpoint; Ilmoittautumislomake;</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn; Sen oppiminen, mitä tehdä, jos huomaa itseään tai</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kootkaa vastaukset yhteen esim. Post-it -lappuseinälle. • Voit käyttää seuraavaa diaa tehtävän purussa jotta varmistatte, että kaikki ideat on otettu huomioon. 		<p>Post-it -lappuja;</p> <p>Kyniä joka ryhmään;</p>	<p>jotakuta toista kiusattavan netissä;</p>
<p><u>Aktiviteetti 4: Tue Jenniferiä!</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Katsokaa yhdessä video Jenniferistä (linkki diassa). Voit myös valita jonkin muun videon, jos haluat! • Tehkää ryhmissä tsemppiviestit Jenniferille. Viesti voi olla video, somepostaus, kirje tai juliste. Katsokaa tuotokset läpi yhdessä. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p> <p>Työpajan powerpoint;</p> <p>Ilmoittautumislomake;</p> <p>Post-it -lappuja;</p> <p>Kyniä joka ryhmään;</p> <p>Tietokoneet, älypuhelimet tai tabletit joka ryhmään;</p>	<p>Kaikki osallistujat osallistuvat työskentelyyn;</p> <p>Empatiataitojen kasvu ja kehittyminen;</p>
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <p>Kiitä osallistujia työskentelystä. Luvatkaa yhdessä, ettei ryhmässä tai missään muuallakaan koskaan kiusata.</p>	<p><u>2 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p>	
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 tunti</p>	

M4 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 4 – Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	Mitä on nettikiusaaminen?		
Aktiviteetti	Keskustelu	Aktiviteettikoodi	A1.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opetustyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	10 min	Oppimistulos	Ymmärrys siitä, mitä nettikiusaaminen on
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Osallistujat ymmärtävät kuinka kiusaaminen vaikuttaa uhuriin ja miksi nettikiusaaminen voi olla jopa haitallisempaa kuin koulussa tapahtuva kiusaaminen.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<i>Mitä on nettikiusaaminen -powerpoint Tietokone & projektori Post-it -lappuja ja kyniä</i>		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Jaa oppilaat 3-5 hengen ryhmiin. Tarvitset 5 ryhmää.</p> <p>Vaihe 2: Keskustelkaa aiheesta ryhmissä: mitä on nettikiusaaminen? Vastauksissa voidaan käsitellä esimerkiksi asioita, jotka he kokevat kiusaamiseksi. Jokainen kirjoittaa pohdintansa ylös esimerkiksi post-it -lapuille.</p> <p>Vaihe 3: Keskustelkaa aiheesta yhdessä. Jos ryhmä ei ole kovin juttelevainen, kerätkää Post-it -laput seinälle (3 lappua/ryhmä) ja käykää keskustelu niiden pohjalta.</p> <p>Vaihe 4: Yllättikö jokin tuloksissa heidät? Jäikö jotain puuttumaan?</p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	Mitä on nettikiusaaminen?		
Aktiviteetti	Keskustelu	Aktiviteettikoodi	A2.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	15 min	Oppimistulos	Ymmärrys siitä, mitä nettikiusaaminen on
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Saada osallistujat ymmärtämään päivän aihe ja osallistumaan ryhmätyöskentelyyn. He oppivat myös, kuinka eri ihmiset voivat kokea saman tyyppisen asian eri lailla – se mikä tuntuu kiusaamiselta toisen mielestä, ei välttämättä vaikuta kiusaamiselta muista.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<i>Mitä on nettikiusaaminen -powerpoint Tietokone & projektori Post-it -lappuja ja kyniä Tulostetut esimerkkitapaukset tehtävään ”onko tämä nettikiusaamista”</i>		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Kysy ryhmältä: Miksi nettikiusaaminen on niin haitallista? Käykää aihe läpi yhdessä powerpointilta.</p> <p>Vaihe 2: Keskustelkaa annetuista aiheista ryhmien kesken.</p> <p>Vaihe 3: Jaa jokaiselle ryhmälle esimerkkitapaus nettikiusaamisesta. Tehtävän ohjeet löytyvät dialta ”onko tämä nettikiusaamista”.</p> <p>Vaihe 4: Purkakaat tehtävä käymällä esimerkit ryhmä kerrallaan läpi. Oliko heidän tapuksensa kiusaamista? Miksi tai miksi ei?</p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	Mitä on nettikiusaaminen?		
Aktiviteetti	Kuinka tukea nettikiusaamisen uhria?	Aktiviteettioodi	A3.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Käytännön opetus
Kesto	15 min	Oppimistulos	Ymmärrys siitä, kuinka voi tukea kiusattua.
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Saada osallistujat miettimään omaa käytöstään ja huomaamaan, mikäli heillä on joitain haitallisia käytösmalleja, jotka voidaan laskea nettikiusaamiseksi.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<i>Mitä on nettikiusaaminen -powerpoint Tietokone & projektori Post-it -lappuja ja kyniä</i>		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Jaa jokaiselle ryhmälle post it-lappuja.</p> <p>Vaihe 2: Pyydä heitä pohtimaan ryhmässä, kuinka nettikiusaamisen uhria voisi tukea ja kirjoittamaan ideansa lapuille.</p> <p>Vaihe 3: Jokainen ryhmä vie lappunsa seinälle.</p> <p>Vaihe 4: Käykää vastaukset yhdessä läpi. Puuttuuko jotain? Onko jokin idea yllättävä? Voit käyttää diasettiä apuna tehtävän läpikäymisessä.</p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	Mitä on nettikiusaaminen?		
Aktiviteetti	Tue Jenniferiä	Aktiviteettikoodi	A4.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opetus
Kesto	15 min	Oppimistulos	Tuen osoittaminen kiusatulle
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Saada osallistujast pohtimaan omaa käytöstään netissä ja kuinka he voisivat toimia paremmin.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<i>Mitä on nettikiusaaminen -powerpoint Tietokone & projektori Jonkinlainen mobiililaitte joka ryhmään; tietokone, älypuhelin tai tabletti</i>		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Katsokaa video Jenniferistä yhdessä.</p> <p>Vaihe 2: Jokainen ryhmä tekee Jenniferille osoitetun tsemppiviestin. Se voi olla kirje, video, somepostaus tai ihan mitä vain!</p> <p>Vaihe 3: Kerätkää teokset yhteen, jos tarvetta on. Digitaaliset tuotokset voi palauttaa esim. sähköpostiin tai Google Driveen.</p> <p>Vaihe 4: Katsokaa tsemppiviestit yhdessä!</p>		

Moduuli 4 Resurssi 2 – Kun nettikiusaamisesta tulee rikos

M4 R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: Nettikiusaaminen – Kun nettikiusaamisesta tulee rikos			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Tänään tutustumme siihen, million nettikiusaamisesta tulee rikos. Työskentelemme ryhmissä, joihin jakaudutaan ihan kohta. Katsokaa alkajaisiksi läpi asiat dialta “tiesitkö että...” Jaa luokka 3-5 hengen ryhmiin <p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Keskustelkaa ryhmissä aiheesta: Mitä rikoksia voi tehdä netissä kiusaamalla? 	<p><u>3 min</u></p> <p><u>10 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Osallistujalista;</p> <p>Jos tarvetta: Post-it -lappuja; kyniä;</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn;</p> <p>Osallistujat ymmärtävät, mikä päivän aihe on;</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Keskustelkaa tämän jälkeen aiheesta yhdessä. Mikäli ryhmä ei ole kovin puheliasta sorttia, voit kerätä vastaukset post-it -lapuille ja käydä ne läpi siitä. 			
<p><u>Aktiviteetti 2: Mitä tehdä, jos sinua kiusataan?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelkaa aiheesta ryhmissä. Käykää keskustelun tulokset läpi yhdessä kuten tehtävässä 1. • Tarvittaessa voit käyttää diaa keskustelun apuna. 	<p><u>10 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Osallistujalista;</p> <p>Jos tarvetta: Post-it -lappuja; kyniä;</p>	<p>Syvempi ymmärrys päivän aiheesta ja siitä, miten reagoida kiusaamiseen;</p> <p>Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn;</p>
<p><u>Aktiviteetti 3: Onko tämä rikos?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jokainen ryhmä käy läpi yhden esimerkin nettikiusaamisesta. Ryhmässä päätetään, onko kysymys rikoksesta vai ei. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Osallistujalista;</p> <p>Tulostetut esimerkitapaukset joka ryhmälle;</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn;</p> <p>Ymmärrys siitä, mitä rikoksia netissä voi tehdä;</p>

<p><u>Aktiviteetti 4: Tosielämän kiusaamistapaus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jokainen ryhmä etsii netistä kiusaamistapauksen ja tutustuu siihen. • Ryhmissä oppilaat vastaavat kysymyksiin ja valmistautuvat esittelemään löytämänsä tapauksen koko luokalle. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Osallistujalista;</p> <p>Joka ryhmään älypuhelimet, tabletit tai tietokoneet;</p>	<p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn;</p> <p>Syvämpi ymmärrys siitä, mitä seurauksia kiusaamisella voi olla;</p>
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <p>Luvatkaa yhdessä, ettei tässä ryhmässä tapahdu kiusaamista missään muodossa. Kiitä osallistujia.</p>	<p><u>2 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p>	
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 tunti</p>	

M4 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 4 – Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	Kun nettikiusaamisesta tulee rikos		
Aktiviteetti	Keskustelu	Aktiviteettikoodi	A1.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	13 min	Oppimistulos	Osallistujat hahmottavat, millaisia rikoksia voi tehdä netissä.
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Ryhmässä työskentelyn aloittaminen ja päivän aiheeseen tutustuminen.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Osallistujalista;</p> <p>Jos tarvetta: Post-it -lappuja; kyniä;</p>		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Jaa ryhmä 3-5 hengen ryhmiin.</p> <p>Vaihe 2: Keskustelkaa ryhmissä ja pohtikaa, mitä rikoksia netissä ja erityisesti kiusaamalla voi tehdä?</p> <p>Vaihe 3: Käykää vastaukset läpi koko luokan kesken. Jos oppilaat eivät ole kovia puhumaan, voi vastaukset kerätä post-it -lapuilla seinälle ja käydä yhteenvedon niiden perusteella.</p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	Kun nettikiusaamisesta tulee rikos		
Aktiviteetti	Mitä tehdä jos sinua kiusataan?	Activity Code	A2.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Type of learning	Käytännön opetus
Kesto	10 min	Learning Outcome	Kuinka toimia, jos sinua tai jotakuta muuta kiusataan
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Keskustelutaitojen kehittäminen. Ymmärrys siitä, mitä tehdä, jos sinua kiusataan ja kuinka raportoida kiusaamisesta eteenpäin.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Tarvittaessa; post-it -lappuja ja kyniä;		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Keskustelkaa ryhmissä aiheesta ”mitä pitää tehdä, jos sinua kiusataan netissä”? Laatikaa ohjeistus kiusatulle.</p> <p>Vaihe 2: Purkakaak tehtävä koko luokan kesken. Onko ryhmissä samankaltaisia ohjeistuksia? Tuleeko jotain uutta mieleen? Puuttuuko jotain? Milloin poliisi voisi tulla kysymykseen? Onko sivuston ylläpitäjälle raporttoimisesta mitään hyötyä?</p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	Kun nettikiusaamisesta tulee rikos		
Aktiviteetti	Onko tämä rikos?	Activity Code	A3.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Type of learning	Käytännön harjoittelu
Kesto	15 min	Learning Outcome	Syvempi ymmärrys siitä, miten helppoa on tehdä rikoksia netissä.
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Osallistujat tutustuvat esimerkkeihin nettikiusaamisessa tapahtuneista rikoksista ja arvioivat itse, onko kyseessä rikos.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Tulostetut esimerkkitapaukset joka ryhmälle;		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Jaa jokaiselle ryhmälle oma esimerkkitapaus nettikiusaamisesta. Ryhmässä he päättävät, onko kyseessä rikos. Jos on, pohtikaa vielä, mikä rikos on kyseessä ja miksi? Jos tapaus ei heistä ole rikos, miksi ei?</p> <p>Vaihe 2: Jokainen ryhmä esittelee oman tapauksensa ja tuloksensa muulle luokalle.</p> <p>Vaihe 3: Keskustelkaa vielä koko ryhmän kanssa tapauksista, jos heillä on jotain lisättävää.</p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	Kun nettikiusaamisesta tulee rikos		
Aktiviteetti	Tosielämän kiusaamistapaus	Activity Code	A4.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Type of learning	Käytännön opiskelu
Kesto	20 min	Learning Outcome	Ymmärtää, kuinka kiusaaminen vaikuttaa ihmisiin
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Empatiataitojen kasvattaminen. Ryhmässä työskentely. Ymmärrys siitä, miten nettikiusaamista voi tapahtua ihan kenelle tahansa ja kuinka se vaikuttaa ihmiseen.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Tietokone, tabletti tai älypuhelin joka ryhmään;		
Ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1: Jokainen ryhmä etsii netistä kertomuksen nettikiusaamisesta. He voivat käyttää tähän elektronisia laitteitaan. Esimerkiksi Youtubesta löytyy paljon kertomuksia ihmisten kiusaamiskokemuksista. <p>Ryhmissä vastatkaa kysymyksiin: Kuinka henkilöä kiusattiin? Täyttääkö kiusaaminen jonkin rikoksen tuntomerkit? Mikä rikos ja miksi? Miten kiusatun henkilön tulisi toimia? Mitä muuta hän kertoo?</p> <p>Vaihe 2: Jokainen ryhmä esittelee oman tapauksensa muulle luokalle.</p> <p>Vaihe 3: Kiitokset ja työpajan päätös.</p>		

M4 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduuli 4 – Aktiviteetti 5

Moduulin otsikko	M4: Nettikiusaaminen		
Aktiviteetti	Online-kurssi: Mitä on nettikiusaaminen?	Aktiviteettikoodi	A5.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	<i>Opi, mitä nettikiusaaminen tarkoittaa ja kuinka siihen voi puuttua.</i>
Aktiviteetin tarkoitus	<p><i>Kenestä tahansa voi tulla nettikiusaaminen kohde, ja toisaalta kuka tahansa voi kiusata ihan huomaamattaan. Tässä osiossa opit, kuinka tunnistaa kiusaaminen ja miten siihen voi puuttua.</i></p> <p><i>Käytä online-kurssia vaihtoehtoisena opiskelumuotona käytännön opiskelulle.</i></p>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<p><i>Tietokone tai tabletti;</i> <i>TRACES-verkkokurssi; Mitä on nettikiusaaminen?</i></p>		
Ohjeet	<p><i>Vaihe 1: Mene osoitteeseen https://tracesproject.online/</i> <i>Vaihe 2: Rekisteröidy sivuille</i> <i>Vaihe 3: Valitse "Oppimisympäristö" sekä haluamasi kurssi</i> <i>Vaihe 4: Suorita kurssi ja opi taidot!</i></p>		

Moduuli 4 – Aktiviteetti 6

Moduulin otsikko	M4: Nettikiusaaminen		
Aktiviteetti	Online-kurssi: Kun nettikiusaamisesta tulee rikos	Aktiviteettikoodi	A6.4.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	<i>Opi kiusaamalla tehtävistä rikoksista ja kuinka ehkäistä niitä.</i>
Aktiviteetin tarkoitus	<p><i>Lain rikkomisen netissä on helpompaa kuin huomaatkaan. Käymällä läpi tämän kurssin sisällön, opit tunnistamaan erilaisia rikoksia netissä ja ehkäisemään niitä.</i></p> <p><i>Käytä online-kurssia vaihtoehtoisena opiskelumuotona käytännön opiskelulle.</i></p>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<p><i>Tietokone tai tabletti;</i> <i>TRACES-verkkokurssi; Kun nettikiusaamisesta tulee rikos.</i></p>		
Ohjeet	<p><i>Vaihe 1: Mene osoitteeseen https://tracesproject.online/</i> <i>Vaihe 2: Rekisteröidy sivuille</i> <i>Vaihe 3: Valitse "Oppimisympäristö" sekä haluamasi kurssi</i> <i>Vaihe 4: Suorita kurssi ja opi taidot!</i></p>		

M4—Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

M4 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi 1

Moduulin otsikko:	Nettikiusaaminen
Resurssin nimi:	Mediakartan tutkijat
Resurssin koodi:	R1.4.
Kuvaus resurssista:	<i>Materiaalien avulla voi tutkia, millaisia tunteita media herättää. Miksi sisältö, joka on jonkun muun mielestä hauskaa, voi tuntua toisen mielestä loukkaavalta?</i>
Mitä opit tätä resurssia käyttämällä?	<i>Materiaalin avulla voi kehittää medialukutaitoa sekä tunteiden tulkitsemista. Resurssi sisältää useita harjoituksia ja ohjeita niiden suorittamiseen. Harjoitukset on jaettu iän mukaan.</i>
Linkki:	https://www.mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=597&Itemid=442&lang=fi

M4 – Vaihtoehtoinen oppimisresurssi 2

Moduulin otsikko:	Nettikiusaaminen
Resurssin nimi:	Netiketti-sarjakuvat
Resurssin koodi:	R1.4.
Kuvaus resurssista:	<i>Materiaalin avulla voit muodostaa netiketin – ohjeet siihen, kuinka netissä tulee käyttäytyä. Sarjakuvia voi käyttää esimerkiksi keskustelun aloittajina.</i>
Mitä opit tätä resurssia käyttämällä?	Materiaali sisältää helppoja harjoituksia, jotka tehdään ryhmässä. Oppija oppii ihmisoikeuksista, muiden kanssa keskustelemisesta sekä kiusaamisesta.
Linkki:	https://www.mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=597&Itemid=442&lang=fi

MODUULI 5 – DIGITAALINEN JALANJÄLKESI

Teoriasisältö

Johdanto

Moduulissa 5 käsitellään internetin käyttäjän digitaalista jalanjälkeä. Moduuli on jaettu kahteen resurssiin. Opit, millaisista asioista digitaalinen jalanjälki koostuu sekä mitä tarkoittaa ylijakaminen ja mitä riskejä se sisältää.

Ensimmäinen, aloittelijatason resurssi, käsittelee ylijakamisen riskejä. Se tarjoaa erinomaisen maaperän kriittiselle ajattelulle sen suhteen, mitä sisältöä netissä kannattaa jakaa, ja millainen tieto voidaan käsittää liiallisen informaation jakamiseksi ("Too much information", TMI).

Seuraavassa, kehittyneemmän tason resurssissa, käsitellään yksityisyyttä verkossa. Resurssi esittelee edistyneen teknologian vaikutusta jokapäiväiseen elämäänsä ja tarjoilee ajatuksia herättävää tietoa siitä, kuinka internetin käyttäjä voi suojella yksityisyytään verkossa.

5.1 Ylijakamisen riskit

Vaikka sosiaalista media voidaan käyttää tehokkaasti kommunikointiin, se voi myös toimia tietoturvariskinä sekä uhtata käyttäjänsä mainetta. Tarve jakaa on luonnollista käytöstä, ja se johtuu ihmisten tarpeesta kommunikoida toistensa kanssa. Nykyään omaa elämää on helppo jakaa, kiitos sosiaalisen median.

Siinäkin, mitä kaikkea on hyväksyttävää jakaa netissä, on kuitenkin raja. Nouseva ongelma sosiaalisen median käytössä on ylijakaminen. Kuten sana jo hyvin kuvaileekin, termi tarkoittaa käytöstä, jossa nettiin jaetaan epäsovivaa tai liiallista tietoa – "Too much information" tai TMI, kuten nuorisotieteen ilmaisee.

Agger (2015) väittää, että ihmisillä on taipumus ylijakaa asioitaan sosiaalisessa mediassa enemmän kuin todellisessa elämässä. Syynä tähän olisi käytettävissä olevien alustojen moninaisuus ja laajuus. Sosiaalisen median nousu on hämärtänyt rajaa sopivan ja epäsovivan tiedon jakamisessa, mutta toisaalta myös häivyttänyt rajaa yksityisen ja julkisen elämän välillä. (Replogle, 2014).

5.2 Yksityisyys verkossa

Aiemmin mainittu huomioon ottaen yksityisyys verkossa on äärimmäisen tärkeä aihe. Tähän paneudumme moduulin 5 toisessa resurssissa. Suurella osalla internetin käyttäjistä on riskinä jakaa arkaluontoista tietoa netissä, jolloin itsensä suojaaminen jää usein käyttäjän harteille. Jokaisen netinkäyttäjän on myös syytä ottaa huomioon muiden käyttäjien yksityisyys ja kunnioittaa sitä.

On olemassa joitakin “sääntöjä”, joita jokaisen internetin käyttäjän tulisi noudattaa pysyäkseen turvassa. Pidä nämä säännöt mielessäsi liikuessasi netissä:

- Mieti, sanoisitko samat asiat myös tosielämässä
- Älä kehuskele
- Vältä liiallisen tiedon jakamista
- Ota myös toinen osapuoli huomioon
- Pidä ihmissuhteidesi yksityiskohdat omana tietonasi
- Vältä epäselvää tai vihjailevaa viestintää
- Älä valita
- Valikoi valokuviasi
- Määritä itse turvallisuusasetuksesi jokaiselle alustalle
- Postaile fiksusti

Lähteet

Agger, B. (2015). *Oversharing: Presentations of self in the internet age*. Routledge.

Replegle, E. (2014, September). Fame, social media use, and ethics. In *Sociological Forum* (Vol. 29, No. 3, pp. 736-742).

Moduuli 5 – Digitaalinen jalanjälkesi – Resurssi 1 : Ylijakamisen riskit

Käytännön työpaja

M5 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: M5 – Digitaalinen jalanjälkesi / R1 – Ylijakamisen riskit			
Aktiviteetin kuvaus	Aika	Tarvittavat tarvikkeet/materiaalit	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistuja tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä osallistujia esittelemään itsensä ja kertomaan, mitä odotuksia heillä on työpajan suhteen. Kirjaa fläppitaululle ylös osallistujien odotuksia. Tämä aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja myös avaa ohjaajalle osallistujien odotuksia pajasta. 	10 min	<p>Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Osallistujalista</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille.</p>	Osallistajat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin
<p><u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkesustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Katsokaa yhdessä video M5_R1 Ylijakamisen riskit 	20 min	<p>Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p>	Osallistajat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin

<ul style="list-style-type: none"> • Katsottuane videon pohtikaa koko ryhmän kanssa seuraavia kysymyksiä: <ul style="list-style-type: none"> ○ Millaisia kuvia ei välttämättä ole hyvä jakaa netissä, miksi? ○ Millaisen tiedon jakaminen on liikaa? Onko tiedon laadussa eroa tosielämässä vs. internet? ○ Oletko joskus jakanut nettiin jotain sellaista, mitä olet katunut? • Keskustelkaa yhdessä kysymyksistä ja kirjaa vastaukset ylös fläppitaululle. 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p> <p>Video: M5_R1 Ylijakamisen riskit</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Aktiviteetti 2: Mieti ennen kuin jaat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pohjusta aktiviteettia kertomalla, ettei aina ole niin selkeää päättää, onko kuvan jakaminen omissa kanavissa hyväksyttävää vai ei. • Jaa osallistujat 4-5 ryhmiin, Kerro heille, että tehtävinä on ryhmissä tehdä juliste, jossa kerrotaan mitä netinkäyttäjien kannattaa miettiä ennen jakamista. • Kun ryhmät ovat valmiit, pyydä jokaista esittelemään oma tuotoksensa muille. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin</p> <p>Ryhmät esittelevät aikaansaannoksensa myös muille ryhmille.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kirjoita fläppitaululle lyhyt koonti jokaisen ryhmän esityksestä. • Jätä loppuun hieman aikaa yleisille kysymyksille ja keskustelulle. 			
<p><u>Työpajan päätös:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia reflektoimaan omaa jakamiskäytöstään somessa. • Kysy osallistujilta, aikovatko he muuttaa omaa toimintaansa somessa työpajan perusteella. • Kerää kirjallista palautetta työpajasta. • Kiitä osallistujia ja päätä työpaja. 	<p><u>10 min</u></p>	<p>Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille.</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	<p>Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin ja tutustuvat myös muihin moduulin resursseihin.</p> <p>Kerättyä palautetta voidaan käyttää arvioinnin osana.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h</p>	

M5 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 5 – Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	M5 Digitaalinen jalanjälkesi / Ylijakamisen riskit		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A5.1
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyli	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujat ovat perehtyneet työpajan aiheeseen ja voivat yhdistää jo omaksumaansa tietoa uuden, työpajasta saadun tiedon kanssa.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on muistuttaa osallistujia todellisista riskeistä, joita tiedon jakamiseen netissä liittyy.		
Tarvittavat materiaalit	Tämän aktiviteetin suorittamiseen tarvittavat seuraavat materiaalit: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila, jossa on IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Video: M5_R1 Ylijakamisen riskit • Videotykki 		
Ohjeet	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Katsokaa yhdessä video M5_R1 Ylijakamisen riskit • Vaihe 2 - Katsottuanne videon pohtikaa koko ryhmän kanssa seuraavia kysymyksiä: <ul style="list-style-type: none"> ○ Millaisia kuvia ei välttämättä ole hyvä jakaa netissä, miksi? ○ Millaisen tiedon jakaminen on liikaa? Onko tiedon laadussa eroa tosielämässä vs. internet? ○ Oletko joskus jakanut nettiin jotain sellaista, mitä olet katunut? 		

	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 3 - Keskustelkaa yhdessä kysymyksistä ja kirjaa vastaukset ylös fläppitaululle.
--	---

Moduuli 5 – Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	M5 Digitaalinen jalanjälkesi / R1 Ylijakamisen riskit		
Aktiviteetin otsikko	Mieti ennen kuin jaat	Aktiviteettikoodi	A5.2
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan osallistujilla on syvällisempi ymmärrys ylijakamisen ja jakamisen eroista.
Aktiviteetin tavoite	Tämän aktiviteetin tavoitteena on nostaa osallistujien tietoisuuteen, miten helppoa ylijakaminen netissä on. He oppivat myös tapoja olla muut huomioivia, tiedostavia netinkäyttäjiä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> Harjoitustila, jossa on IT-laitteet kaikille osallistujille Fläppitaulu ja tusseja osallistujille Kyniä ja muistiinpanovälineitä 		
Ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1 - Pohjusta aktiviteettia kertomalla, ettei aina ole niin selkeää päättää, onko kuvan jakaminen omissa kanavissa hyväksyttävää vai ei. Vaihe 2 - Jaa osallistujat 4-5 ryhmiin, Kerro heille, että tehtävinä on ryhmissä tehdä juliste, jossa kerrotaan mitä netinkäyttäjien kannattaa miettiä ennen jakamista. Vaihe 3 - Kun ryhmät ovat valmiit, pyydä jokaista esittelemään oma tuotoksensa muille. Vaihe 4 - Kirjoita fläppitaululle lyhyt koonti jokaisen ryhmän esityksestä. 		

- Vaihe 5 - Jätä loppuun hieman aikaa yleisille kysymyksille ja keskustelulle.

Moduuli 5 – Digitaalinen jalanjälkesi – Resurssi 2 : Yksityisyys verkossa

Käytännön työpaja

M5 R2 – Tuntisuunnitelma

Modulin otsikko: M5 – Digitaalinen jalanjälkesi / R2 – Yksityisyys verkossa			
Aktiviteetin kuvaus	Aika	Tarvittavat materiaalit	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistujat tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä osallistujia esittelemään itsensä ja kertomaan omia odotuksiaan työpajan suhteen. Kirjaa fläppitaululle ylös osallistujien vastauksia. Tämä aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja antaa ohjaajalle ajatuksia siitä, millaisia odotuksia osallistujilla on työpajan suhteen. 	10 min	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Ilmoittautumislomake</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	Osallistujat osallistuvat aktiviteetteihin

<p><u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkeskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Esittele työpajan teemaa kertomalla osallistujille, että heidän digitaalinen jalanjälkensä on myös heidän itsensä kontrolloitavissa. Kerro yksityiskohtaisemmin faktoja, joiden avulla he voivat kontrolloida, mitä muut ihmiset jakavat heistä. Kerro, että on tärkeää, että jokainen heistä huolehtii oman digitaalisen jalanjälkensä jakamisesta itse. • Katsokaa yhdessä video M5_R2 Yksityisyys verkossa. • Keskustelkaa uudesta tiedosta ja kirjatkaa havaintoja ylös fläppitaululle. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p> <p>Video: M5_R2 Yksityisyys verkossa</p> <p>Videotykki</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin</p>
<p><u>Aktiviteetti 2: Suojaa yksityisyyttäsi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin. • Anna jokaiselle ryhmälle iso paperi ja tusseja. • Pyydä heitä keskustelemaan ja kokoamaan paperille tapoja, joilla netinkäyttäjät voivat suojata omaa yksityisyyttään. • Kun kaikki ovat valmiit, käykää ryhmien vastaukset läpi yksi kerrallaan muun luokan kanssa. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin</p> <p>Ryhmät esittelevät tuotoksensa muulle luokalle, ja tätä voidaan myös käyttää arvioinnin välineenä.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kerää havaintoja fläppitaululle ja keskustelkaa niistä vielä yhdessä. 				
<p><u>Työpajan päätös</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia pohtimaan omaa käsitystään yksityisyydestä verkossa ja piilotetuista uhkakuvista, joita verkossa liikkumiseen liittyy. • Kysy osallistujilta, aikovatko he tehdä muutoksia omaan verkkokäyttäytymiseensä työpajassa opitun pohjalta. • Kerää kirjallista palautetta osallistujilta. • Kiitä osallistujia huomiosta ja päätä työpaja. 	<p><u>10 minutes</u></p>	<p>Työskentelytila jossa on IT-laitteet</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	<p>Osallistujat osallistuvat keskusteluun ja ovat kiinnostuneita tutustumaan myös muihin moduulin sisältöihin.</p> <p>Annettua palautetta voi käyttää osana arviointia.</p>	
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h</p>		

M5 R2 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 5 – Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	M5 – Digitaalinen jalanjälkesi / R4 Yksityisyys verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A5.3
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujat ovat tutustuneet työpajan teemaan.
Aktiviteetin tavoite	Tämä aktiviteetti rohkaisee osallistujia tutkimaan omaa digitaalista jalanjälkeään ja harkitsemaan, millaisia jälkiä jättävät jälkeensä netissä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset seuraavia laitteita: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Video: M5_R2 Yksityisyys verkossa • Videotykki 		
Ohjeet	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Esittele työpajan teemaa kertomalla osallistujille, että heidän digitaalinen jalanjälkensä on myös heidän itsensä kontrolloitavissa. Kerro yksityiskohtaisemmin faktoja, joiden avulla he voivat kontrolloida, mitä muut ihmiset jakavat heistä. Kerro, että on tärkeää, että jokainen heistä huolehtii oman digitaalisen jalanjälkensä jakamisesta itse. 		

- Vaihe 2 - Katsokaa yhdessä video M5_R2 Yksityisyys verkossa.
- Vaihe 3 - Keskustelkaa uudesta tiedosta ja kirjatkaa havaintoja ylös fläppitaululle.

Moduuli 5 – Aktiviteetti 5

Moduulin otsikko	M5 Digitaalinen jalanjälkesi / R2 Yksityisyys verkossa		
Aktiviteetin otsikko	Suojaa yksityisyyttäsi	Aktiviteettikoodi	A5.4
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin on opiskelijoilla hyvä kuva siitä, kuinka he voivat itse suojella yksityisyyttään verkossa.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoitteena on saada osallistajat itse tekemään tekoja, jotka suojaavat heidän yksityisyyttään verkossa.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työskentelytila ja IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä 		
Ohjeet	Noudata seuraavia ohjeita suorittaaksesi aktiviteetin: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Jaa osallistajat 4-5 hengen ryhmiin. • Vaihe 2 - Anna jokaiselle ryhmälle iso paperi ja tusseja. • Vaihe 3 - Pyydä heitä keskustelemaan ja kokoamaan paperille tapoja, joilla netinkäyttäjät voivat suojata omaa yksityisyyttään. • Vaihe 4 - Kun kaikki ovat valmiit, käykää ryhmien vastaukset läpi yksi kerrallaan muun luokan kanssa. • Vaihe 5 - Kerää havaintoja fläppitaululle ja keskustelkaa niistä vielä yhdessä. 		

Moduuli 5 – Itsenäisen opiskelun materiaali

Moduulin otsikko	M5 Digitaalinen jalanjälkesi		
Otsikko	Ylijakamisen tilanteita	Materiaalin koodi	Case Study CS5.1
Resurssin tyyppi	Case study (CS)	Oppimisen koodi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Oppija yhdistelee jo olemassaolevaa tietoa uuteen ja kehittää ongelmanratkaisutaitoaan.
Aktiviteetin tavoite	Tämän aktiviteetin tavoite on kehittää kriittistä ajattelua ja saada osallistujia pohtimaan omaa käytöstään netissä.		
Johdanto	Useimmiten jakamamme asiat netissä ovat hauskoja ja harmittomia. Lue kuitenkin huolella läpi tämän tehtävän skenaariot ja pohdi, onko niissä riskinä ylijakaminen? Voiko tapaus vaikuttaa käyttäjän elämään?		
Tehtävä	<p>Lue kaikki nämä tilanteet läpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarah, 17, jakoi Facebookissa "OMG, isälläni on todettu syöpä." • Blake, yliopisto-opiskelija, twiittasi kaverilleen: "Kiitti, pelastit minut sen tänään palautetun esseen kanssa." • Michael, 25-vuotias työtön, jakoi Instagram stooriinsa: "Oltiin niin kannissä eilen, etten tiedä miten ihmeessä ajoin kotiin". • Melissa, 18, jakaa Facebookissa surullinen laulun tekstillä "vihaan elämäni". 		

Tehtävä

Pohdi seuraavia kysymyksiä jokaisen tapauksen kohdalla:

- Mikä on suurin ongelmallinen asia kussakin postauksessa?
- Kirjaa ylös, millä tavalla postaus voi negatiivisesti vaikuttaa siihen liittyvien ihmisten elämään. Voiko joissain tapauksissa olla kyse jopa tietoturvasta?
- Tee lista asioista, joiden mukaan jokaisen netin käyttäjän tulisi toimia välttääkseen ongelmatilanteet nettijulkaisuidensa vuoksi. On tärkeää säilyttää maineensa myös netissä.
- Kirjoita lyhyt teksti, jossa keräät yhteen nämä pohditut asiat.

Moduuli 5 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduulin otsikko	M5 Digitaalinen jalanjälkesi		
Aktiviteetin otsikko	Reflektoi omia julkaisujasi	Aktiviteettikoodi	A5.5
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Oppija oppii soveltamaan opittua tietoa käytäntöön tutkimalla muiden kokemuksia ja vertaamalla niitä omiinsa.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on esitellä tosielämän tilanteita, joista oppija voi itse ottaa opikseen.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Laite, jolla voi toistaa videoita • Internetyhteys • Kuulokkeet/kauitin • Video: Teen Voices: Oversharing and Your Digital Footprint https://www.youtube.com/watch?v=ottnH427Fr8 		
Ohjeet	<p>Seuraa näitä ohjeita suorittaaksesi aktiviteetin:</p> <p>Vaihe 1 – Katso video.</p> <p>Vaihe 2 – Tee muistiinpanoja mielenkiintoisista asioista katsoessasi videota.</p> <p>Vaihe 3 – Kirjoita essee, jossa kerrot videolta oppimiasi faktoja ja tuot mukaan myös omia kokemuksesiä netin käyttäjänä.</p> <p>Vaihe 4 – Jaa havaintojasi myös omissa somekanavissasi, jotta niistä voi olla hyötyä muille.</p>		

Module 5 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

Moduulin otsikko:	M5 Digitaalinen jalanjälkesi – R1 Ylijakamisen riskit
Resurssin otsikko:	Jakamisen (ja ylijakamisen) tiede
Resurssin koodi:	R5.1
Johdanto:	Tämä resurssi on pocast nimeltä Harvard Business Review, jossa haastatellaan professoria ja kirjailijaa Jonah Bergeriä.
Mitä saat käyttäessäsi tätä resurssia?	Resurssi syventää oppijan käsitystä jakamisen ja ylijakamisen eroista tieteellisestä näkökulmasta.
Linkki:	https://hbr.org/podcast/2013/05/the-science-of-sharing-and-ove

Moduulin otsikko:	M5 Digitaalinen jalanjälkesi – R2 Yksityisyys verkossa
Resurssin otsikko:	Yksityisyyden voima
Resurssin koodi:	R5.2
Johdanto:	Tämä resurssi on dokumentti, joka kertoo digitaalisista muutoksista, joita elämäämme kuuluu nykyaikana.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia?	Oppija saa syvempää käsitystä verkkokäytöstä ja jakamisesta.
Linkki:	https://www.youtube.com/watch?v=KGX-c5BJNFk

MODUULI 6 – LÄHDEVIITTEET JA TEKIJÄNOIKEUDET

Johdanto

Tämän käytännön koulutuksen tarvoitteena on tukea ohjaajia opettamaan nuorisotyöntekijöille lähdeviitteiden ja tekijänoikeuksien tärkeydestä osana medialukutaidon hallitsemista. Moduulissa kerrotaan, miksi lähdeviitteet ovat tärkeä osa pohdittaessa plagiarismia ja piratismia. Moduulissa tutustutaan myös tekijänoikeuslakiin, sekä sisällön luojan oikeuksiin. Nämä työpajat ja aktiviteetit tähtäävät siihen, että nuorisotyöntekijöillä on paremmat mahdollisuudet lähestyä aiheita myös ohjaamiensa nuorten kanssa.

Teorettinen sisältö

Monien vuosien ajan meillä on ollut rajaton pääsy tiedon lähteille, ja olemme tottuneet etsimään tietoa vain napin painalluksella. Hakukoneet kuten Google, Bing ja Yahoo ovat syrjäyttäneet tietosanakirjat, perheen ja naapureiden kesken jaetun tiedon sekä auktoriteeteiltä, kuten hallitukselta tai uskonnollisilta toimijoilta saatavan tiedon. Eikä kyseessä ole pelkästään tietolähteet: online-maailma ja kehittynyt teknologia on mahdollistanut meille pääsyn valtavaan valikoimaan dataa, kuten kuviin, videoihin, elokuvaan, televisiosarjoihin, blogeihin, uutisartikkeleihin, kirjoihin, akateemisiin tutkimuksiin ja niin edelleen. Vaikka tämä tieto tuntuu olevan meille tarjolla kuin ”hopealautasella”, se ei tarkoita sitä, että voimme käyttää tietoa täysin vapaasti. Sanonta ”kaikki mikä on internetissä, on vapaasti saatavilla” ei aina pidä paikkaansa, ja on tärkeää, että olemme tietoisia lähdeviittauksista ja tekijänoikeuslaista myös verkkoympäristöissä. Suurimmat aiheen ympärillä liikkuvat ongelmat ovat plagiarismi, piratismi ja tekijänoikeusrikkomukset.

6.1 Viittaa lähteeseen, kun on sen aika

Saatat miettiä, miksi plagiarismi ja tekijänoikeusrikkomukset on käsitelty erikseen tässä moduulissa, vaikka nämä kaksi asiaa on usein linkitetty toisiinsa. Tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että kyseessä on kaksi eri asiaa. Mitä eroa plagiarismilla ja tekijänoikeusrikkomuksilla siis on? Bailey (2013) selittää erot hyvin yksinkertaisesti: plagiarismissa on kyse eettisyydestä – huijaamisen muodosta, jossa sisältö esitetään omana tuotoksena – kun taas tekijänoikeusrikkomuksessa kyse on lain rikkomisesta – käyttäjä yleensä rikkoo lakia käyttämällä luvatta jonkun toisen henkilön tuottamaa sisältöä. Bailey (2013) kertoo myös, että on olemassa tilanteita, joissa plagiarismi ei ole tekijänoikeusrikos – tässä tapauksessa sisällön käyttö on luvallista. On myös tapauksia, joissa tekijänoikeusrikos ei ole plagiarismia.

Piratismi kuitenkin on tekijänoikeusrikkomuksen muoto, sillä siinä kopioidaan laittomasti toisen henkilön työtä. Nykypäivänä piratismia käytetään esimerkiksi varastettujen kopioiden tekemiseen elokuvista, TV-sarjoista ja peleistä, ns. Piraattien tuottamiseen (FACT, c2020). Digitaalinen piratismi levisi 90-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa, kun ihmiset hyödyntivät

kaverilta toiselle-menetelmää ladatessaan valtavia määriä mediasisältöjä. Suoratoistopalveluiden, kuten Netflixin, Spotifyn, ja Amazonin kasvu on kuitenkin hillinnyt digitaalista piratismia Euroopassa vuosina 2017-2019 (Foster, 2019). Ihmisillä on nykyään pääsy moniin digitaalisiin palveluihin varsin matalalla kuukausihinnalla. Tämä on johtanut siihen, että Netflixin kaltaisten yritysten välinen kilpailu on kasvanut, mikä puolestaan on johtanut piratismiin uuteen nousuun (Johnson, 2020 ja Stokel-Walker, 2019).

6.2 Tekijänoikeus digitaalisella aikakaudella

Tekijänoikeuslaki suojaa tiettyä teosta, jonka henkilö on luonut. Tekijänoikeuslaki suojaa esimerkiksi seuraavia teosten muotoja: taiteellisia luomuksia, tieteellistä työtä, musikaalisia teoksia, kirjoitettuja töitä, elokuvia ja televisiotuotantoja, ohjelmistoja ja markkinointimateriaaleja (European IPR Helpdesk, 2017). Tekijänoikeussuoja kuuluu tekijänoikeuskäytäntöihin, joista vastaa oman maasi hallitus. Euroopan unioni tarjoaa kuitenkin myös lisäsuojaa varmistaakseen, että kaikki EU:n kansalaiset nauttivat samoista oikeuksista tekijänoikeuslain suojissa. The World Intellectual Property Organisation (WIPO) vastaa tekijänoikeussuojasta 193 jäsenmaansa asukkaille.

Lähteet

Artikkelit

Bailey, J. (2013), The Difference Between Copyright Infringement and Plagiarism. Available at: <https://www.plagiarismtoday.com/2013/10/07/difference-copyright-infringement-plagiarism/> (accessed 14 April 2020).

British Library (n.d.), How to avoid copyright infringement. Available at: <https://www.bl.uk/business-and-ip-centre/articles/how-to-avoid-copyright-infringement> (accessed 14 April 2020).

FACT (c2020), Online Piracy: The Online Piracy Landscape. Available at: <https://www.fact-uk.org.uk/the-problem/digital-online-crime/online-piracy/> (accessed 14 April 2020).

Foster, A. (2019) EU online piracy for film and TV falls. Available at: <https://www.ibc.org/monetise/eu-online-piracy-for-film-and-tv-falls/5257.article> (accessed 14 April 2020).

Johnson, A. (2020), 22 Years After the DMCA, Online Piracy Is Still a Widespread Problem. Available at: <https://itif.org/publications/2020/02/07/22-years-after-dmca-online-piracy-still-widespread-problem> (accessed 14 April 2020).

Stokel-Walker, C. (2019). To compete with Netflix, online piracy is upping its game. Available at: <https://www.wired.co.uk/article/online-video-piracy-is-on-the-rise> (accessed 14 April 2020).

Online-lähteet

European IPR Helpdesk (2017), Fact Sheet: Copyright Essentials. Available at:

https://www.iprhelpdesk.eu/sites/default/files/newsdocuments/Fact-Sheet-copyright_essentials.pdf (accessed 14 April 2020).

World Intellectual Property Organisation (WIPO) (2016), Understanding Copyright and Related Rights. Available at:

https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_909_2016.pdf (accessed 03 April 2020).

Moduuli 6 – Resurssi 1 : Viittaa lähteeseen, kun on sen aika

M6 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: R1 – Viittaa lähteeseen, kun on sen aika			
Aktiviteettien kuvaus	Aika	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aloita työpaja esittelemällä aihe “lähdeviitteet ja tekijänoikeudet”. Pyydä osallistujia kertomaan, miten he käsittävät termit. Ovatko lähdeviittaukset ja tekijänoikeudet tärkeitä? Mihin niitä käytetään? Kirjaa tärkeimpiä teenmoja ja termistöä fläppitaululle. Brainstormatkaa yhdessä yleisiä aiheeseen liittyviä termejä. Näitä ovat esimerkiksi plagiarismi ja reilu käyttö. 	10 min	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Osallistujalomake;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien osallistumista ryhmätyöskentelyyn ja keskusteluihin;</p> <p>Osallistujia rohkaistaan tekemään omia muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>
<p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pyydä osallistujia määrittelemään, mitä tarkoitetaan plagiarismilla ja piratismilla. Kirjaa yleisimmät termit fläppitaululle. Kysy osallistujilta, ovatko he itse syyslistyneet plagiarismiin tai piratismiin? Mikäli he 	30 min	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien osallistumista ryhmätyöskentelyyn ja keskusteluihin;</p>

<p>haluavat kertoa esimerkkejä, pohtikaa, mitä seurauksia tapauksilla on ollut tai olisi voinut olla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katsokaa digitaalinen resurssi (M6 – R1) “Viittaa lähteeseen, kun on sen aika” [3 minutes] • Keskustelkaa videon sisällöstä osallistujien kanssa. Lisäkö se heidän ymmärrystään piratismista ja plagiarismista? Muuttiko se heidän ajatusmaailmaansa? • Katsokaa ensimmäiset 5 minuuttia videosta “What Acts of Piracy Can Tell Us About Us” [5 min] • Katsottuane videon, pohtikaa piratismia seuraavien kysymysten avulla: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mistä piratismista on kyse? ○ Millaisia rangaistuksia piratismitapauksissa käytetään? ○ Onko piratismi mielestäsi luovaa toimintaa vai vain lain kiertämistä? • <u>Kirjaa ryhmän vastauksia fläppitaululle</u> 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Video: M6_R1_Viittaa lähteeseen, kun on sen aika</p> <p>Video: “What Acts of Piracy Can Tell Us About Us”: https://www.ted.com/talks/james_arvanitakis_what_acts_of_piracy_can_tell_us_about_us</p>	<p>Osallistujia rohkaistaan tekemään omia muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>
<p><u>Aktiviteetti 2: Pieni ryhmäaktiviteetti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alusta aktiviteettia esittelemällä ryhmälle toinen videolla nostettu aihe: plagiarismi. • Katsokaa video “The punishable perils of plagiarism” [4 min]. • Jaa osallistujat noin 4 hengen ryhmiin. Keskustelkaa ryhmissä seuraavista aiheista: <ul style="list-style-type: none"> ○ Määrittele plagiarismi ○ Millaisia eri tyyppisiä plagiarismista esiintyy? ○ Onko plagiarism aina tarkoituksenmukaista? ○ Listaa 5 asiaa, joilla voit välttää plagiarismia 	<p><u>35 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Isot paperit ja tusseja joka ryhmälle;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien osallistumista ryhmätyöskentelyyn ja keskusteluihin;</p> <p>Osallistujia rohkaistaan tekemään omia muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Etsi 3 verkkosovellusta, joiden avulla voit selvittää, onko kirjoittamasi teksti plagioitua vai ei. • Anna jokaiselle ryhmälle 15-20 minuuttia aikaa keskustella näistä aiheista ja kirjata ylös havaintojaan. • Jokainen ryhmä esittelee keskustelunsa tulokset ja ohjaaja kirjoittaa havainnot ylös fläppitaululle. • Sulkekaa tehtävä koko ryhmän kesken pohtimalla, mitkä ovat suurimmat erot piratismiin ja plagiarismin välillä. 		<p>Video: "The Punishable Perils of Plagiarism": https://www.youtube.com/watch?v=SrjoalxaJI</p>	
<p><u>Työpajan päättäminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpajan loppuun pyydä osallistujia pohtimaan, millainen heidän käsityksensä plagiarismista ja piratismista on sekä kuinka he voisivat välttää vahingossa toteuttamasta näitä. • Kysy osallistujilta, muuttuiko heidän näkemyksensä piratismista ja plagiarismista työpajan aikana. • Johta lyhyt palautekeskustelu, jossa voit kerätä palautetta pajasta. • Kiitä osallistujia aktiivisesta osallistumisesta työpajaan ja päätä paja. 	<p><u>5 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien osallistumista ryhmätyöskentelyyn ja keskusteluihin;</p> <p>Pyydä jokaista osallistujaa kirjoittamaan 3 asiaa, jotka he oppivat työpajan aikana sekä 3 asiaa, jotka he siirtävät työhönsä nuorten kanssa. Kerää nämä asiat muistioosi;</p>
<p>Kokonaiskesto</p>	<p>1 tunti 20 minuuttia</p>		

M6.R1 – Aktiveettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 6, aktiveetti 1

Moduulin otsikko	M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika		
Aktiveetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiveetin koodi	A6.1
Resurssin tyyppi	Aktiveettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opiskelu
Aktiveetin kesto	30 min	Oppimistulos	Tämän tehtävän jälkeen osallistujat tietävät, mitä tarkoitetaan lähdeviitteillä ja tekijänoikeuslailla. He myös havainnoivat aktiivisesti piratismiä olemassaolona ja siihen liittyviä ongelmia.
Aktiveetin tarkoitus	Aktiveetin tarkoituksena on kehittää osallistujien ymmärrystä ongelmista, joita liittyy tekijänoikeuteen, kuten piratismi ja plagiarismi. Aktiveetti keskittyy ensin piratismiin pohtimalla, mistä piratismi saa alkunsa ja kuinka piratismi on kehittynyt vuosien aikana.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Luokkahuone, jossa IT-välineet • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille • Video: M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika • Video: "What Acts of Piracy Can Tell Us About Us" : https://www.ted.com/talks/james_arvanitakis_what_acts_of_piracy_can_tell_us_about_us 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Kysy osallistujilta, mitä plagiarismi ja piratismi tarkoittavat. Kirjaa yleisimmät termit fläppitaululle. Kysy osallistujilta, onko kukaan ryhmässä koskaan syyllistynyt plagiarismiin tai piratismiin itse?</p> <p>Vaihe 2 – Katsokaa yhdessä video (M6 – R1) "Viittaa lähteeseen, kun on sen aika [3 min]</p> <p>Vaihe 3 – Keskustelkaa videon sisällöstä yhdessä osallistujien kanssa. Pyydä heitä nostamaan esiin videon pääpointteja. Muuttuiko heidän käsityksensä piratismista ja plagiarismista videon myötä?</p> <p>Vaihe 4 – Katsokaa yhdessä ensimmäiset 5min videosta "What Acts of Piracy Can Tell Us About Us" [5 min]</p>		

	<p>Vaihe 5 – Katsottuane videon pohtikaa yhdessä seuraavia kysymyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Mistä piratismista on kyse? ○ Millaisia rangaistuksia piratismitapauksissa käytetään? ○ Onko piratismi mielestäsi luovaa toimintaa vai vain lain kiertämistä? <p><i>Kerää vastauksia fläppitaululle.</i></p>
--	---

Moduuli 6, Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika		
Aktiviteetin otsikko	Pieni ryhmäaktiviteetti	Aktiviteetin koodi	A6.2
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opiskelu
Aktiviteetin kesto	35 min	Oppimistulos	Suoritettuaan aktiviteetin nuorisohjaajilla on parempi ymmärrys lähdeviitteistä ja tekijänoikeuksista. Tässä tehtävässä keskitytään plagiarismiin. Osallistujat saavat paremmat käsityksen siitä, miten monissa eri muodoissa plagiarismia ilmenee ja kehittävät taitojaan tunnistaa ja ehkäistä plagiarismia.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoitus on nostaa osallistujien tietoisuutta plagiarismista sekä sen monista muodoista. Osallistujat kehittävät taitojaan kirjoittaa materiaalia ilman plagiointia sekä tutustuvat online-työkaluihin, joita voidaan hyödyntää plagiarismin ehkäisemisessä.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Luokkahuone, jossa IT-välineet • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille • Suuri paperi tai kartonki ja tusseja joka ryhmälle 		

Ohjeet

Vaihe 1 – Tehtävän aluksi muistuta ryhmää toisesta videolla mainitusta ongelmasta – plagiarismista.

Vaihe 2 – Katsokaa yhdessä video “The punishable perils of plagiarism” [4 min].

Vaihe 3 – Jaa osallistujat noin 4 hengen ryhmiin. Ryhmissä he keskustelevat seuraamista asioista:

1. Määrittele plagiarismi
2. Millaisia eri tyyppisiä plagiarismista esiintyy?
3. Onko plagiarism aina tarkoituksenmukaista?
4. Listaa 5 asiaa, joilla voit välttää plagiarismia
5. Etsi 3 verkkosovellusta, joiden avulla voit selvittää, onko kirjoittamasi teksti plagioitua vai ei.

Vaihe 4 – Anna ryhmille 15-20 minuuttia aikaa keskustella aiheista. Pyydä heitä kirjaamaan keskustelunsa tulokset ylös paperille/kartongille.

Vaihe 5 – Jokainen ryhmä esittelee työskentelynsä tulokset myös muille. Kirjoita tärkeimmät pointit fläppitaululle.

Vaihe 6 – Sulkekaa tehtävä koko ryhmän kesken pohtimalla, mitkä ovat suurimmat erot piratismiin ja plagiarismin välillä.

M6.R1 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduuli 6, Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika		
Aktiviteetin otsikko	Tekijänoikeuden perusteet	Aktiviteetin koodi	SDLR6.1
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Aktiviteetin kesto	10 min	Oppimistulos	Katsottuasi tämän videon ymmärrät paremmin tekijänoikeuslain eri puolia ja osaat suhtautua kriittisemmin hyödyntämäsi materiaalin käyttöön.
Aktiviteetin tarkoitus	Tämän resurssin tarkoituksena on kehittää tietämystäsi tekijänoikeuslaista ja kertoa sinulle erilaisista materiaalin käyttörajoituksista, kuten: tekijänoikeuslaki, vapaan käytön lisenssit (creative commons) ja public domain. Opit arvostamaan tekijänoikeuslakeja sekä olemaan tarkkaavaisempi siinä, kuinka ilmaiset lähteet käyttäessäsi materiaalia.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> Tietokone tai muu mobiililaitte, internetyhteys “Copyright Basics for Teachers”: https://www.youtube.com/watch?v=-9H6Ksp36q0&feature=emb_rel_err 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Katso video: “Copyright Basics for Teachers”</p> <p>Vaihe 2 – Pohdi hetki videon sisältöä. Mikä siinä on sinulle hyödyllisintä?</p> <p>Vaihe 3 – Pohdi videon perusteella materiaalin käyttöä omassa opetuksessasi. Oletko käyttänyt jotain materiaalia ilman lupaa?</p>		

Module 6 Activity 2

Moduulin otsikko	M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika		
Aktiviteetin otsikko	Miksi uskomme, että välillä on ihan OK huijata ja varastaa?	Aktiviteetin koodi	SDLR6.2
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Opiskelun tyyppi	Itsenäinen opiskeliu
Aktiviteetin kesto	45 min	Oppimistulos	Suoritettuasi tämän aktiviteetin ymmärrät paremmin psykologiaa plagiarismin ja piratismiä takana. Opit myös, kuinka moraaliimme voidaan vaikuttaa tapauksesta riippuen.
Aktiviteetin tarkoitus	Tässä videossa pohditaan, onko välillä okei huijata vähäsen. Tilannetta tarkastellaan moraalisten rajojen kautta. Aktiviteetin tarkoitus on rohkaista pohtimaan psykologiaa huijaamisen ja varastamisen taustalla ja yhdistää nämä ajatukset piratismiin ja plagiarismiin.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> Tietokone tai muu mobiililaitte, internetyhteys Moniste "Liite 1" "Why we think it's OK to cheat and steal (sometimes) Dan Ariely" :https://www.youtube.com/watch?v=nUdsTizSxSI 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Katso video: "Why we think it's OK to cheat and steal (sometimes) Dan Ariely"</p> <p>Vaihe 2 – Pohdi hetki videon sisältöä ja poimi itsellesi tärkeimmät pointit.</p> <p>Vaihe 3 – Tutustuttuasi videoon mieti, onko ajatuksella "valikoiva huijaaminen ja varastaminen" jotain samaa plagiarismin ja piratismiä kanssa.</p> <p>Vaihe 4 – Täydennä kysymykset liitteessä 1.</p>		

Moduuli 6 Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika		
Aktiviteetin otsikko	Miksi piraattikopioita?	Aktiviteettikoodi	SDLR6.3
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Aktiviteetin kesto	20 min	Oppimistulos	Tässä aktiviteetissa opit lisää piratismista. Opit myös, millaista piratismia esiintyy nykymaailmassa, josta löytyy myös valtavat määrät suoratoistopalveluita.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoitus on antaa tietoa piratismista sekä pohtia, miksi ihmiset harrastavat piratismia tai lataavat materiaalia laittomasti netistä. Video antaa hyvän kuvan piratismiin historiasta musiikin ja videosisältöjen parissa ja nostaa esiin miksi kuluttajat valitsevat ennemmin laittoman lataamisen maksettujen palveluiden sijaan. Opit myös eettisestä piratismista.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Tietokone tai muu mobiililaitte, internetyhteys • .“Why I "Pirate" Films Richard Misek TEDxUniversityofKent”: https://www.youtube.com/watch?v=ijYYiJenK_8 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Katso video: “Why I "Pirate" Films Richard Misek TEDxUniversityofKent”</p> <p>Vaihe 2 – Pohdi hetki videon sisältöä ja poimi itsellesi tärkeimmät pointit.</p>		

M6.R1 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

Moduuli 6 Resurssi 3

Moduulin otsikko	M6_R1_Viittaa lähteisiin, kun on sen aika
Resurssin otsikko	“NEW YouTube Copyright Policy Explained - What They're Not Telling Us About FAIR USE!!”
Resurssin koodi	R6.3
Resurssin esittely:	Video kertoo uusista tekijänoikeussäännöistä yhdellä mailman suurimmista nettisivuista, YouTubessa. Video esittelee joitakin vinkkejä, kuinka hyötyä parhaiten reilun käytön politiikasta, joka on osa YouTuben tekijänoikeussääntöjä.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia?	Resurssin tarkoitus on auttaa sinua ymmärtämään tekijänoikeussääntöjä paremmin. Videolla kerrotaan myös, kuinka välttää tekijänoikeuksiin liittyviä sudenkuoppia. Resurssi on hyödyllinen erityisesti niille, jotka työskentelevät paljon YouTuben parissa.
Linkki:	“NEW YouTube Copyright Policy Explained - What They're Not Telling Us About FAIR USE!!”: https://www.youtube.com/watch?v=dz_vRw7BymI

Moduuli 6 Resurssi 4

Moduulin otsikko	M6_R1_ Viittaa lähteisiin, kun on sen aika
Resurssin otsikko:	“Plagiarism Video for Schools”
Resurssin koodi:	R6.4
Resurssin esittely:	Plagiarismilla tarkoitetaan toisen henkilön tuoksen käyttämistä ilman, että alkuperäiseen lähteeseen viitataan asianmukaisesti. Plagiarismia voi tapahtua myös vahingossa, mutta useimmiten syynä on lähteisiin puutteellisesti viittaaminen, tai kun henkilö koettaa esittää idean omanaan. Tämä resurssi auttaa sinua ymmärtämään plagiarismin monia tapoja paremmin ja välttämään plagiarismia omasasa työssäsi.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia:	Katsottuasi videon tiedät, mitä plagiarism on ja kuinka siihen voi syyllistyä vahingossa tai tarkoituksella. Opit myös arvostamaan selkeää lähdeviittaustyyppiä ja pitämään tarkasti huolta viittausten oikeellisuudesta.
Linkki:	“Plagiarism Video for Schools” [LINK]: https://www.youtube.com/watch?v=-JwFWbPotBA

Moduuli 6 Resurssi 2 – Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella

M6.R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: R2 – Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella			
Aktiviteettien kuvaus	Kesto	Tarvittavat välineet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Avaa työpaja muistuttamalla osallistujia siitä, miten vaikeaa on aina muistaa antaa arvostusta, kun sen aika olisi – erityisesti, kun kyse on piratismista ja plagiarismista. • Kerro, että tässä työpajassa keskitymme enemmän tekijänoikeuslakiin sekä sen toteutumiseen tällä digitaalisella aikakaudella. • Esittele seuraava peli osallistujille: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pyydä osallistujat keskelle huonetta ○ Kerro, että pelaatte peliä “tekijänoikeuden totuus ja vale”. Oikea puoli luokasta on totta ja vasen valetta. Osallistujat siirtyvät sille puolelle luokkaa, jota arvelevat väittämän olevan. 	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Osallistujaluettelo;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien aktiivisuutta sekä osallistumista ryhmäkeskusteluihin;</p> <p>Tämä on helppo aktiviteetti, joka ohjaajien on helppo toisintaa yhdessä omien nuortensa kanssa. Osallistujat luovat omat tuntisuunnitelmat, joissa he hyödyntävät harjoitusta nuortensa kanssa;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ Lue väittämä alta ja kysy, onko se totta vai valetta. Osallistujat siirtyvät luokassa sen mukaan, mitä mieltä he ovat. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jos teoksen yhteydessä ei ole copyright-merkintää, sitä ei ole tekijänoikeussuojattu. (VALE) ▪ Sinun ei tarvitse virallisesti rekisteröityä saadaksesi töillesi tekijänoikeuden Euroopassa. (TOTTA) ▪ Jos sisällön käytöstä ei peritä maksua, voi sitä käyttää vapaasti. (VALE) ▪ Copyright-merkki © ja vuosiluku tarkoittaa, että teos on tekijänoikeussuojattu (TOTTA) ▪ Jos teoksen tekijä on antanut luvan käyttää teosta jossain muussa yhteydessä, ei teoksen käyttö ole tuolloin tekijänoikeusrikos. (TOTTA) ○ Kerro oikea vastaus jokaisen kysymyksen jälkeen. • Pelin päätteeksi pitääkö lyhyt palautekeskustelu, jossa osallistujat kertovat, miuta he oppivat pelistä. 			
<p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Katsokaa videoresurssi (M6 – R2) “Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella! [3 min] • Keskustelkaa videon sisällöstä yhdessä osallistujien kanssa ja pyydä heitä kertomaan omin sanoin tekijänoikeudesta. Muuttuiko heidän käsityksensä videon aikana? 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien aktiivisuutta sekä osallistumista ryhmäkeskusteluihin;</p> <p>Osallistujia pyydetään tekemään omia</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Mitä taloudellisia ja moraalisia oikeuksia suojataan tekijänoikeuslailla? • Keskustelkaa siitä, kuinka the World Intellectual Property Organisation (WIPO) EU:n lait ja kansalliset lait suojaavat tekijänoikeutta. • Kysy osallistujilta, tulisiko heistä verkossa ja todellisessa elämässä julkaistavilla teoksilla on erilaisia tekijänoikeuslakeja? • Kirjaa keskustelun tuloksia fläppitaululle. 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Video: M6_R2_Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella</p>	<p>muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>
<p><u>Aktiviteetti 2: Pieni ryhmäaktiviteetti</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaa osallistujat pienempiin n. 4 hengen ryhmiin. Ryhmissä he pääsevät keskustelemaan parhaista tavoista ehkäistä tekijänoikeusrikkomuksia. 2. Jokaisella ryhmällä on 10-15 minuuttia aikaa keskustella aiheesta. Keskustelunsa tuloksia he kirjaavat ylös saamalleen paperille. 3. Jokainen ryhmä esittelee keskustelunsa tulokset muille. Ohjaaja kirjaa pointteja fläppitaululle. 4. Aktiviteetin päätteeksi ota esille seuraavat neljä tapaa ehkäistä tekijänoikeusrikkomuksia ja pohtikaa yhdessä, mitä plussia ja miinuksia näillä voisi olla. <ol style="list-style-type: none"> a. Ole luova b. Tiedä, mitä reilu käyttö tarkoittaa 	<p><u>30 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on IT-laitteet;</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p> <p>Isot paperit tai kartongit ja tusseja ryhmille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien aktiivisuutta sekä osallistumista ryhmäkeskusteluihin;</p> <p>Osallistujia pyydetään tekemään omia muistiinpanoja oppimisen tueksi;</p>

<p>c. Harjoittele myös lainausten käyttöä, kun kirjoitat jonkun muun tuottamaan materiaaliin pohjautuvaa työtä</p> <p>d. Internetistä löytyvä materiaali on lähes aina tekijänoikeussuojattua. Ole siis tarkkana käyttäessäsi materiaalia netistä!</p>			
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpajan päätteeksi pyydä osallistujia pohtimaan omaa ymmärrystään tekijänoikeuksiin liittyen. • Kysy osallistujilta, muuttuiko heidän käsityksensä tekijänoikeuksista tämän työpajan myötä. • Pitäkää lyhyt palautekeskustelu. Kirjaa ylös kehitysideoita. • Kiitä osallistujia aktiivisesta osallistumisesta ja päätä työpaja. 	<p><u>5 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tuolit on asetettu puoliympyrään;</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä osallistujille;</p>	<p>Ohjaaja arvioi osallistujien aktiivisuutta sekä osallistumista ryhmäkeskusteluihin;</p> <p>Pyydä osallistujia kirjoittamaan ylös 3 asiaa, jotka he oppivat työpajassa sekä 3 asiaa, jotka he aikovat ottaa mukaansa työhön nuorten kanssa. Kirjoita nämä asiat muistiin myös itsellesi.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 tunti 15 min</p>	

M6.R2 – Aktiviteettiomakkeet käytännön työpajaan

Moduuli 6, Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M6_R2_Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteetin koodi	A6.3
Resurssin tyyppi	Aktiviteettiomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opiskelu
Aktiviteetin kesto	20 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin myötä osallistujilla on hyvä yleiskuva tekijänoikeuslaista, mikä kehittää heidän ymmärrystään taloudellisesta ja eettisestä moraalista, joka tekijänoikeuksiin liittyy. He oppivat myös lisää kansallisista ja kansainvälisistä tekijänoikeussuojista.
Aktiviteetin tarkoitus	Aktiviteetin tarkoitus on rakentaa syvempi ymmärrys tekijänoikeuslaista ja erityisesti tekijänoikeuksista. Osallistajat oppivat myös tunnistamaan tahoja, jotka suojaavat heidän oikeuksiaan tekijänoikeuslain avulla.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Luokkahuone jossa on IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Video: M6_R2_Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Katsokaa yhdessä digitaalinen resurssi (M2 – R2) “Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella” [3 min]</p> <p>Vaihe 2 – Keskustelkaa videon sisällöstä yhdessä osallistujien kanssa ja pyydä heitä kertomaan omin sanoin tekijänoikeudesta. Muuttuiko heidän käsityksensä videon aikana? Mitä taloudellisia ja moraalisia oikeuksia suojataan tekijänoikeuslailla?</p>		

	<p>Vaihe 3 – Keskustelkaa siitä, kuinka the World Intellectual Property Organisation (WIPO) EU:n lait ja kansalliset lait suojaavat tekijänoikeutta.</p> <p>Vaihe 4 – Kysy osallistujilta, tulisiko heistä verkossa ja todellisessa elämässä julkaistavilla teoksilla on erilaisia tekijänoikeuslakeja? Kirjaa vastaukset fläppitaululle.</p>
--	---

Moduuli 6, Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	M6_R2_Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella		
Aktiviteetin otsikko	Pieni ryhmäaktiviteetti	Aktiviteetin koodi	A6.4
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön opiskelu
Aktiviteetin kesto	30 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan nuorisohjaajilla on erinomainen ymmärrys tekijänoikeusrikkomuksista sekä siitä, miten niitä esiintyy. Osallistujat oppivat myös, kuinka ehkäistä tekijänoikeusrikkomuksia.
Aktiviteetin tarkoitus	Osallistujat oppivat, millaisia seurauksia tekijänoikeusrikkomuksilla voi olla, ja miksi tekijänoikeuslaki on niin tärkeä. He myös oppivat erilaisia keinoja ehkäistä tekijänoikeusrikkomuksia.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Luokkahuone, jossa on IT-laitteisto • Fläppitaulu ja tusseja • Isot paperit tai kartongit ja tusseja joka ryhmälle • Kyniä ja muistiinpanovälineitä joka ryhmälle 		
Ohjeet	<p>Vaihe 1 – Jaa osallistujat noin 4 hengen ryhmiin. Kerro, että heidän on ryhmissä tarkoitus keskustella keinoista välttää tekijänoikeusrikkomuksia.</p> <p>Vaihe 2 – Anna jokaiselle ryhmälle aikaa 10-15 minuuttia keskustella aiheesta ja kirjata havaintonsa ylös paperille.</p> <p>Vaihe 3 – Jokainen ryhmä esittelee havaintonsa myös muille. Ohjaaja kirjaa fläppitaululle vastauksia.</p>		

	<p>Vaihe 4 – Aktiviteetin päätteeksi esittele neljä tapaa ehkäistä tekijänoikeusrikkomuksia. Kirjoittakaa niiden alla hyvät ja huonot puolet kustakin tavasta.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Ole luova b. Tiedä, mitä reilu käyttö tarkoittaa c. Harjoittele myös lainausten käyttöä, kun kirjoitat jonkun muun tuottamaan materiaaliin pohjautuvaa työtä d. Internetistä löytyvä materiaali on lähes aina tekijänoikeussuojattua. Ole siis tarkkana käyttäessäsi materiaalia netistä!
--	--

M6.R2 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduuli 6 Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M6_R2_Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella		
Aktiviteetin otsikko	Mitä mieltä olet tekijänoikeuslaista?	Aktiviteetin koodi	SDLR6.3
Resurssin tyyppi	Itsenäisen opiskelun resurssi	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Aktiviteetin kesto	75 min	Oppimistulos	Suoritettuasi tämän aktiviteetin sinulla on parempi ymmärrys tekijänoikeuslaista sekä siitä, kuinka se voi vaikuttaa yritysten luovuuteen sekä verkossa, että tosimaailmassa. Opit myös lisää tekijänoikeuslaista sekä omista mielipiteistäsi siihen liittyen.
Aktiviteetin tarkoitus	Tämän aktiviteetin myötä saat tietoa kahdesta eri perspektiivistä liittyen tekijänoikeuslakiin. Opit, mitä syötyä tekijänoikeudesta on sinulla ja muille sisällöntuottajille.		

<p>Tarvittavat materiaalit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tietokone tai mobiililaite, internetyhteys • Lomake, liite 2 • Video 1: “How the Internet and Copyright Fuel Creativity Casey Fiesler TEDxCU”: https://www.youtube.com/watch?v=vEH9I-29PYk • Video 2: “Copyright is Brain Damage Nina Paley TEDxMaastricht”: https://www.youtube.com/watch?v=XO9FKQAxWZc
<p>Ohjeet</p>	<p>Vaihe 1 – Katso ensin video: “How the Internet and Copyright Fuel Creativity Casey Fiesler TEDxCU”. Pohdi hetki videon sisältöä ja mieti, mikä siinä on sinulle itsellesi tärkeintä.</p> <p>Vaihe 2 – Katso seuraava video: “Copyright is Brain Damage Nina Paley TEDxMaastricht”. Pohdi hetki videon sisältöä ja mieti, mikä siinä on sinulle itsellesi tärkeintä.</p> <p>Vaihe 3 – Mieti videoilla esitettyjä erilaisia mielipiteitä. Mikä tekijänoikeuden muoto sopii sinulle parhaiten? Mitä mieltä olet isyysoikeudesta ja tekijänoikeudesta?</p> <p>Vaihe 4 - Pohdi tuntemuksiasi täyttämällä työskentelylomake, liite2.</p>

M6.R2 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

Moduuli 6, Resurssi 5

Moduulin otsikko	M6_R2_Tekijänoikeudet digitaalisella aikakaudella
Resurssin otsikko:	“Intellectual Property and Social Media”
Resurssin koodi:	R6.5
Resurssin esittely:	Suurin osa luomuksistamme aina valokuvista meemeihin ja logoihin, on jaettu sosiaaliseen median. Mitä se tarkoittaa tekijänoikeudellisesta näkökulmasta? Omistavatko sisiaalisen median sivustot tekijänoikeutesi? Voivatko some-sivuston tekijänoikeussäännöt voittaa todellisen elämän lait? Lue artikkeli ja opi lisää siitä, mitä työllesi tapahtuu, kun se jaetaan internetissä.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia:	Luettuasi artikkelin opit lisää oikeudestasi tuottamaasi sisältöön, joka on jaettu verkossa. Opit huolehtimaan enemmän ennen sisällön jakamista verkkoon ja tiedostat paremmin, mihin luomuksiasi voidaan käyttää. Luettuasi artikkelin keksi aktiviteetti, jota voit käyttää omien nuortesi kanssa jakaaksesi artikkelista oppimasi tiedon myös heille.
Linkki:	“Intellectual Property and Social Media”: http://www.iprhelpdesk.eu/blog/intellectual-property-and-social-media

Liite 1 – Plagiarismi ja piratismi – Valikoiva varastaminen

*Onko plagiarismi mielestäsi väärin?
Miksi/miksi ei?*

*Onko piratismi mielestäsi väärin?
Miksi/miksi ei?*

*Nimeä samankaltaisuuksia ja
erilaisuuksia plagiarismin ja
varastamisen välillä:*

*Nimeä samankaltaisuuksia ja
erilaisuuksia piratismiin ja
varastamisen välillä:*

Omaa pohdintaasi plagiarismista, piratismista ja valikoivasta varastamisesta:

Liite 2 – Pohdistaasi taiteellisesta omaisuudestasi

Estääkö tekijänoikeuslaki yritysten luovuutta vai kehittääkö se sitä?

Katso video “How the Internet and Copyright Fuel Creativity”. Mitä tunteita video sinussa herättää?

Katso seuraava video “Copyright is Brain Damage”. Mitä mieltä olet tekijänoikeuslaista tämän videon jälkeen? Muuttuiko mielipiteesi?

Mitä hyötyjä tekijänoikeuslaista on:

Mitä haittoja tekijänoikeuslaista on:

Pohdi tekijänoikeuslakia itse

Olet tehnyt luovan teoksen (laulu, novella, taideteos, video jne). Kuvittele eläväsi täydellisessä maailmassa, jossa voit valita, millainen tekijänoikeus teostasi suojaa. Kuvaile tähän tekijänoikeussuojaa, jollaisen teoksellesi antaisit.:

MODUULI 7 - MEDIALUKUTAITO

Johdanto

Medialukutaidolla tarkoitetaan kykyä lukea, mutta myös identifioida erilaisia medioita ja ymmärtää niiden lähettämiä sanomia. Se on tärkeä taito jokapäiväisessä elämässämme – saamme informaatiota lukuisista eri lähteistä, joten kuinka voimme tietää, mikä niistä on luotettava?

Nuoret käyttävät valtavia määriä erilaista mediaa päivittäin. Näistä valtaosa on jotain aivan muuta, kuin perinteinen media, kuten sanomalehdet, televisio ja radio. Tiedon lähteenä saatetaan käyttää viraalivideota, meemiä tai postausta sosiaalisessa mediassa sen sijaan, että tietoa etsittäisiin luotettavien henkilöiden tekemistä artikkeleista. (Common sense media, 2019).

Kaikella medialla on joka tapauksessa yksi yhteinen asia: joku on luonut sen. Sen ymmärtäminen, miksi jokin mediassa vastaan tuleva sisältö on tehty, on tärkeä perusta medialukutaitolle. Jokaisella sisällöntuottajalla on oma näkökulmansa – tämän asian ymmärtäminen auttaa tunnistamaan erilaisia tapoja nähdä maailma ja arvostamaan erilaisia perspektiivejä (Common sense media, 2019). On myös hyvä muistaa, ettei aivan kaikki mitä internetissä tulee vastaan ole totta.

TRACES-projektiin kehitetyn materiaalin avulla nuoret oppivat mediakriittisyyttä ja medialukutaitoa. He oppivat myös pohtimaan omaa käytöstään mediassa, sekä kuinka luoda vastuullista sisältöä itse.

1.1 Kuinka kehittää kriittistä ajattelua

Vaikka meemien, videoiden ja Instagramin tarinoiden selailu vaikuttaa hauskalta ja viihdyttävältä ajanvietteeltä, uutisten lukeminen tai katsominen on myös tärkeää. Perustietoon kuuluu tietää, mitä maailmalla ympärillämme tapahtuu. Keskusteleminen päivittäisistä uutisista on erinomainen tapa kehittää tapaa, jolla sinä ja muut ihmiset näette maailman!

Tässä on muutamia kysymyksiä, joiden avulla voit selvittää, onko sisältö luotettavaa:

Kuka teki sen?

Miksi se on tehty?

Kenelle viesti on tarkoitettu?

Mitä on jätetty ulkopuolelle?

Mitä artikkeli saa sinut tuntemaan ja miksi?

Opi verkkokursseillamme “Ettei sinua huijaittisi” ja “mainosten maailmassa”, miten sinuun yritetään vaikuttaa.

1.2 Media vaikuttaa tapaamme ajatella

Kohtaamme valtavia määriä mediaa joka päivä. Asiat, joita näemme lehdissä, netissä, televisiossa tai julisteissa vaikuttavat ajatuksiimme ja käyttäytymiseemme, vaikka emme itse huomaisi sitä. Kuvat ihmisistä lehdissä, televisiossa, elokuvissa ja mainoksissa luovat helposti mielikuvan siitä, että kuva jota media luo, on se malli, jolta meidän tulisi näyttää tai millaisia tuotteita meidän tulisi omistaa. Tämän vuoksi on tärkeää tunnistaa, kun joku koettaa vaikuttaa käytökseemme ja tietää, kuinka vastustaa ilmiötä.

Medialla on myös mahdollisuus päättää itse, millaista informaatiota meille annetaan ja miten. Sitä kautta se muovaa käsitystämme maailmasta ja miltä ympärillämme tapahtuvat asiat meistä tuntuvat. Hyvä medialukutaito auttaa meitä tunnistamaan väärää informaatiota ja vihapuhetta. Se auttaa meitä myös suojautumaan tämänkaltaisilta uhkilta. (OKM 2019).

Lähteet

Artikkelit

Hämäläinen, 2017, YLE, Kuusi somepostausta jotka tulivat tekijälleen kalliiksi, retrieved December 2019 on <https://yle.fi/uutiset/3-9591462>

OKM 2019, Salomaa & Palsa, Medialukutaito suomessa, retrieved March 2020
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161951/OKM_2019_37.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Online-lähteet

Common sense media, 2019. What is media literacy and why is it important? Retrieved December 2019 on <https://www.common sense media.org/news-and-media-literacy/what-is-media-literacy-and-why-is-it-important>

Mediataitokoulu, 2016. Onko tämä totta? -material, retrieved december 2019 on https://www.mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=1098:onko-tama-totta-tyokaluja-lahdekritiikkiin-ja-median-luotettavuuden-punnintaan

IFLA, 2017. Kahdeksan keinoa tunnistaa valeuutinen -material, retrieved december 2019 on [https://www.helmet.fi/fi-FI/Tapahtumat_ja_vinkit/Vinkit/Kahdeksan_keinoa_tunnistaa_valeuutinen\(127227\)](https://www.helmet.fi/fi-FI/Tapahtumat_ja_vinkit/Vinkit/Kahdeksan_keinoa_tunnistaa_valeuutinen(127227))

Moduuli 7 – Resurssi 1 : Ettei sinua huijattaisi

Käytännön työpaja

M7 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: Medialukutaito – Ettei sinua huijattaisi			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Tervetuloa! Tänään puhutaan vähän uutisista ja medialukutaidosta. Tehtäviä tehdään ryhmissä, mutta ei ihan vielä jakauduta niihin. <p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p> <p>Keskustelkaa koko luokan kanssa heidän uutisten lukemisestaan.</p>	<p><u>5 min</u></p> <p><u>10 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p> <p>Ilmoittautumislomake;</p>	<p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn</p>

<p><u>Aktiviteetti 2: Voiko lähteeseen luottaa?</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaa luokka pienempiin ryhmiin (3-5hlö) • Ryhmissä oppilaat pohtivat, onko heidän saamansa uutisartikkeli luotettava tiedonlähde. 	<p><u>30 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p> <p>Uutisjutut jokaiselle ryhmälle;</p> <p>Älypuhelimet, tabletit tai tietokoneet;</p> <p>Kyniä ja paperia joka ryhmään;</p>	<p>Informaatiolukutaidon kehitys;</p> <p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn</p>
<p><u>Aktiviteetti 3: Klikkaa tästä!</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelkaa ryhmissä klicbait-otsikoista ja hyvistä otsikoista. Mitä eroa niillä on? 	<p><u>15min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p>	<p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn;</p> <p>Osallistujat oppivat, mitä eroa on otsikoilla.</p>

<p><u>Aktiviteetti 4: Tee oma tarinasi!</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ryhmät kirjoittavat omat uutisjuttunsa valmiiden uutiskuvien pohjalta. Juttuihin keksitään myös otsikot; klickbait ja hyvä otsikko. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p> <p>Ennakkoon valitut uutiskuvat, joista ryhmät valitsevat;</p> <p>Kyniä ja paperia</p>	<p>Ryhmätyötaitojen kasvu;</p> <p>Kirjoitustaidot;</p> <p>Eri osien ymmärtäminen uutisjutuissa;</p>
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <p>Mitä opit tänään? Pyydä oppilaita kertomaan kukin vuorollaan.</p>	<p><u>10 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki;</p>	
<p>Kesto 2 tuntia</p>			

M1 R1 – Aktiviteetti lomake käytännön työpajaan

Moduuli 7 – Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	Ettei sinua huijattaisi		
Aktiviteetti	Keskustelu	Aktiviteettikoodi	A1.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelun tyyppi	Käytännön oppitunti
Kesto	10 min	Oppimistulos	Päivän aiheeseen tutustuminen
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Lämmitellä tulevia aktiviteetteja varten ja jakautua ryhmiin.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki; Ettei sinua huijattaisi-Powerpoint;		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Avaa työpaja ja toivota kaikki tervetulleiksi</p> <p>Vaihe 2: Keskustelkaa koko luokan kanssa seuraavista: Mistä luette uutisia? Keskusteletteko aiheista ystäväienne tai perheen kesken? Kuinka usein luet uutisia? Mistä aiheista on viime päivien aikana puhuttu mediassa?</p> <p>Vaihe 3: Jaa luokka 3-5 hengen ryhmiin. Tarvitset 5 ryhmää (tai niin monta, kuin olet tulostanut artikkeleita aktiviteettia 2 varten).</p>		

Moduuli 7 – Aktiveetti 2

Moduulin otsikko	M7 R1 Fake news!		
Aktiveetti	Voiko lähteeseen luottaa?	Aktiveettikoodi	A2.7.
Resurssi	Aktiveettilomake	Opiskelun tyyppi	Käytännön opiskelu
Kesto	30 min	Oppimistulos	Oppia arvioimaan tiedon luotettavuuden laatua.
Aktiveetin tarkoitus	<p><i>Opi, kuinka selvität, onko lukemasi artikkeli luotettava vai ei. Tehtävässä käytetään oikeita uutisjuttuja.</i></p> <p>Aktiveetti perustuu ohjeistukseen, jonka on luonut International Federation of Library Associations and Institutions.</p>		
Aktiveetissa tarvittavat materiaalit	<p>Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki; Ettei sinua huijattaisi-Powerpoint; Ennakoon valitut lehtiartikkelit joka ryhmälle; Kyniä ja paperia; Älypuhelimet, tabletit tai muut laitteet joilla pääsee nettiin;</p>		
Ohjeet	<p>Vaihe1: Anna jokaiselle ryhmälle oma artikkeli luettavaksi. Voit käyttää nettisivuilta löytyviä artikkeleita tai etsiä omia eri lähteistä. Hyviä artikkeleita voit etsiä seuraavista kategorioista: aprillipila, harhaanjohtava informaatio, valeuutinen, clickbait ja iltapäivälehden juttu.</p> <p>Vaihe 2: Luettuaan artikkelit jokainen ryhmä kirjoittaa ylös vastaukset seuraaviin kysymyksiin. He voivat etsiä tarvittaessa tietoa netistä.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tarkasta taustat Kuka on julkaissut artikkelit? Millaisesta mediasta on kyse? Missä sitä julkaistaan? Kuka on päätoimittaja? 2. Sopiiko otsikko juttuun? Lue koko juttu. Kertooko otsikko hyvin sisällöstä vai onko se klikkiotsikko? 3. Kuka kirjoitti artikkelin? Keitä siihen on haastateltu? Etsi tietoa artikkelissa mainituista henkilöistä ja arvioi, ovatko he luotettavia. 4. Milloin juttu on julkaistu? Vanhentunut uutinen ei välttämättä ole enää ajankohtainen. 		

5. Onko se pilaa?

Outo juttu voi joskus olla myös pilaa.

6. Tarkasta asenteesi!

Vaikuttavatko omat ennakoasenteesi arviointiisi?

7. Tutki muita lähteitä.

Löydätkö vastaavaa tietoa myös muista lähteistä? Onko kukaan muu tehnyt julkaisua samasta aiheesta?

Vaihe 8: Käykää yhdessä läpi jokaisen ryhmän vastaukset tehtäviin.

Moduuli 7 – Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	Ettei sinua huijattaisi		
Aktiviteetti	Klikkaa tästä!	Aktiviteettikoodi	A3.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelun tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	15 min	Oppimistulos	Oppia medialukutaitoa ja uutisjuttujen osia
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Oppia, millaisia eroja on hyvillä ja huonoilla otsikoilla.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki; Ettei sinua huijattaisi-Powerpoint;		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Pyydä osallistujia keskustelemaan ryhmissä: Millainen on mielestäsi hyvä otsikko? Mitä ovat klikkiotsikot? Miksi niitä käytetään? Missä olet nähnyt klikkiotikoita?</p> <p>Myös kuvaa voidaan käyttää kiinnittämään huomiota otsikon lisäksi. Voiko kuvalla johtaa harhaan?</p> <p>Vaihe 2: Käy vastaukset läpi ryhmän kanssa.</p>		

Moduuli 7 – Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	Ettei sinua huijattaisi		
Aktiviteetti	Tee oma tarinasi	Aktiviteettikoodi	A4.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelun tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Lisätä ymmärrystä siitä, millaisia artikkelit ovat ja mitä osia siihen kuuluu.
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Oppia, mitä osia artikkeli sisältää; otsikon, kuvan ja artikkelin. Lisätä ryhmätyötaitoja.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa tietokone ja videotykki; Ettei sinua huijattaisi-Powerpoint; Kyniä ja paperia; Tulostetut kuvat artikkeleiden pohjaksi;		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Pyydä ryhmiä valitsemaan itselleen kuvat. Nämä kuvat toimivat artikkelin pohjana.</p> <p>Vaihe 2; Ryhmät tekevät oman uutisjutun kuvien pohjalta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valitse kuva 2. Mitä kuvassa tapahtuu? Missä se on otettu? Millainen tarina kuvaan liittyy? Mitä haluaisit sanoa lukijoille? 3. Keksi kuvalle kaksi otsikkoa: totuudenmukainen ja klikkiotsikko. <p>Vaihe 3: Käykää tulokset läpi muun ryhmän kanssa.</p>		

Moduuli 7 – Resurssi 2 – Mainosten maailmassa

Käytännön työpaja

M7 R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: Informaatiolukutaito – Mainosten maailmassa			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Tänään tutustumme siihen, miten mainokset vaikuttavat meihin joka päivä. Tämän päivän aiheena on mainostus sosiaalisessa mediassa. Töitä tehdään tänään ryhmissä. Jaa luokka 3-5 hengen ryhmiin. <p><u>Aktiviteetti 1: Keskustelu</u></p>	<p><u>5 min</u></p> <p><u>10 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Osallistujalista;</p> <p>Mainosten maailmassa-powerpoint;</p>	<p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn;</p>

<p>Keskustelkaa ryhmissä annetuista aiheista. Purkakaat keskustelut yhdessä.</p>			
<p><u>Aktiviteetti 2: Vaikuttajamarkkinointi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jokainen ryhmä tutustuu vaikuttajamarkkinointiin ja sille asetettuihin sääntöihin itsenäisesti. 	<p><u>15min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Mainosten maailmassa-powerpoint;</p> <p>Älypuhelimet tai tabletit;</p> <p>Kyniä ja paperia;</p>	<p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn;</p> <p>Ymmärrys siitä, mitä on vaikuttajamarkkinointi;</p>
<p><u>Aktiviteetti 3: Mainosanalyysi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jokainen ryhmä etsii yhden vaikuttajamarkkinointia hyödyntävän mainoksen netistä. He analysoivat sitä esimerkkikysymysten avulla ja esittelevät mainoksensa muulle luokalle. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Älypuhelimet tai tabletit;</p> <p>Kyniä ja paperia;</p>	<p>Osallistuminen ryhmätyöskentelyyn;</p> <p>Vaikuttajamarkkinointi-konseptin syvempi ymmärtäminen;</p>
<p><u>Työpajan lopetus</u></p> <p>Työpajan päätteeksi jokainen ryhmä tekee oman mainoksen, jossa hyödynnetään elementtejä, jotka on</p>	<p><u>15 min</u></p>	<p>Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki;</p> <p>Älypuhelimet tai tabletit;</p>	

opittu tänään. Käykää mainokset läpi yhdessä.		Kyniä ja paperia;	
Kokonaiskesto	1 h 5min		

Moduuli 7 – Aktiviteetti 5

Moduulin otsikko	Mainosten maailmassa		
Aktiviteetti	Keskustelu	Aktiviteettikoodi	A5.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelutyyppi	Käytännön opetus
Kesto	10 min	Oppimistulos	Päivän aiheeseen paneutuminen
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Päivän tehtäviin virittäytyminen. Ymmärrys siitä, miten markkinoinnilla vaikutetaan päätöksiimme joka päivä.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Mainosten maailmassa-powerpoint;		
Ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1: Toivota kaikki tervetulleiksi ja jaa oppilaat 3-5 hengen ryhmiin. Voit halutessasi vetää keskusteluosion myös koko luokalle yhteisesti, ja jakaa oppilaat ryhmiin vasta tämän osion jälkeen. • Vaihe 2: Keskustelkaa ryhmissä seuraavista aiheista: Missä olet nähnyt mainoksia viime aikoina? Mitä sosiaalisen median kanavia käytät? Millaisesta sisällöstä siellä nautit? • Vaihe 3: Anna jokaisen ryhmän kertoa omista vastauksistaan yleisesti sen jälkeen, kun he ovat keskustelleet aiheesta ryhmissä. Tuliko vastaan yllätyksiä? Jos oppilaat eivät ole kovin puheliaita, voit pitää viittausäänestyksen muutamasta itse päättämästäsi alustasta. • Vaihe 4: Vaihda seuraavaan diaan. Keskustelkaa ryhmissä aiheista: Mitä on tuotesijoittelu? Missä olet nähnyt tuotesijoittelua? Miksi sitä käytetään markkinoinnissa? • Vaihe 5: Purkakaa keskustelu yhdessä. 		

Moduuli 7 – Aktiviteetti 6

Moduulin otsikko	Mainosten maailmassa		
Aktiviteetti	Vaikuttajamarkkinointi	Aktiviteettikoodi	A6.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelutyyppi	Käytännön opetus
Kesto	15 min	Oppimistulos	Ryhmätyöskentelytaidot sekä syvempi ymmärrys mainonnasta sosiaalisessa mediassa.
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Saada nuoret keskustelemaan vaikuttajamarkkinoinnista ja ymmärtämään sen konseptin.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Mainosten maailmassa-powerpoint; Kyniä ja paperia; Älypuhelimet tai tabletit;		
Ohjeet	<p>Vaihe 1: Keskustelkaa ryhmissä lyhyesti: Missä olet nähnyt vaikuttajamarkkinointia?</p> <p>Vaihe 2: Käykää läpi ryhmissä löydetyt esimerkit.</p> <p>Vaihe 3: Tutustukaa ryhmässä kuluttajasuolajautakunnan ohjeisiin vaikuttajamarkkinoinnin suhteen. Kirjoittakaa ylös säännöt vaikuttajamarkkinoinnille tämän perusteella.</p> <p>Tiedon etsimiseen voi käyttää puhelimia tai tabletteja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 4: Käykää vastaukset läpi koko luokan kesken. 		

Moduuli 7 – Aktiviteetti 7

Moduulin otsikko	Mainosten maailmassa		
Aktiviteetti	Mainosanalyysi	Aktiviteettikoodi	A7.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelutyyppi	Käytännön opetus
Kesto	20 min	Oppimistulos	Syventää ymmärrystä vaikuttajamarkkinoinnista
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Kehittää ryhmätyöskentelytaitoja, lisätä ymmärrystä mainostamisen vaikutuksista ja keinoista sekä rohkaista esiintymään luokan edessä.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Mainosten maailmassa-powerpoint; Kyniä ja paperia; Älypuhelimet tai tabletit;		
Ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1: Jokainen ryhmä etsii mainoksen, jossa hyödynnetään vaikuttajamarkkinointia. Tämä voi olla esimerkiksi kaupallinen yhteistyö Youtubessa tai Instagramissa. He tutustuvat mainokseen ja vastaavat sen pohjalta seuraaviin kysymyksiin: <p>Mikä tuote tai palvelu on kyseessä? Kuka on kohderyhmää? Mitä keinoja on käytetty kuluttajan motivoimiseksi ostamaan tämä tuote tai palvelu? Kuinka kaupallisesta yhteistyöstä on kerrottu tässä tapauksessa?</p> Vaihe 2: Käykää mainokset läpi koko ryhmän kanssa. 		

Moduuli 7 – Aktiviteetti 8

Moduulin otsikko	Mainosten maailmassa		
Aktiviteetti	Työpajan päätös	Aktiviteettikoodi	A8.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Opiskelutyyppi	Käytännön opetus
Kesto	15 min	Oppimistulos	Päivän paketointi
Aktiviteetin tarkoitus	<i>Kehittää ryhmätyötaitoja, pitää hauskaa ja päästä tekemään luovia asioita itse.</i>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	Luokkahuone, jossa on tietokone ja videotykki; Mainosten maailmassa-powerpoint; Kyniä ja paperia; Älypuhelimet tai tabletit;		
Ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> Vaihe 1: Jokainen ryhmä luo itse oman mainoksensa. Tuote voi olla keksitty tai valmis. Mainos voi olla video, juliste, blogipostaus, meemi... Mitä he vain keksivät! Vaihe 2: Käykää mainokset läpi yhdessä. 		

M7 – Aktiviteettilomake itsenäiseen opiskeluun

Moduuli 7 – Aktiviteetti 9

Moduulin otsikko	M7 - Medialukutaito		
Aktiviteetti	Online-kurssi: Ettei sinua huijattaisi!	Aktiviteettikoodi	A9.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	120 min	Oppimistulos	<i>Opi arvioimaan, milloin saamasi tieto on luotettavasta lähteestä.</i>
Aktiviteetin tarkoitus	<p><i>Opi analysoimaan mediaa, kirjoittamaan omia artikkeleitasi ja opi, kuinka otsikoinnilla voidaan houkutella sinua klikkaamaan.</i></p> <p><i>Käytä tätä resurssia vaihtoehtona käytännön opetukselle.</i></p>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<p><i>Tietokone tai tabletti;</i></p> <p><i>TRACES-verkkokurssi; Ettei sinua huijattaisi!</i></p>		
Ohjeet	<p><i>Vaihe 1: Mene osoitteeseen https://tracesproject.online/</i></p> <p><i>Vaihe 2: Rekisteröidy sivuille</i></p> <p><i>Vaihe 3: Valitse "Oppimisympäristö" sekä haluamasi kurssi</i></p> <p><i>Vaihe 4: Suorita kurssi ja opi taidot!</i></p>		

Moduuli 7 – Aktiviteetti 10

Moduulin otsikko	M7: Medialukutaito		
Aktiviteetti	Online-kurssi: Mainosten maailmassa	Aktiviteettikoodi	A10.7.
Resurssi	Aktiviteettilomake	Oppimistyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	<i>Opi sosiaalisessa mediassa tapahtuvasta markkinoinnista ja opi tunnistamaan, kun ostopäätöksiä yritetään vaikuttaa</i>
Aktiviteetin tarkoitus	<p><i>Opi vaikuttajamarkkinoinnin säännöt sekä se, kuinka sinuun pyritään vaikuttamaan mainoksin joka päivä. Käymällä materiaalin läpi opit medialukutaitoa sekä tunnistamaan mainokset muun median joukosta.</i></p> <p><i>Käytä online-kurssia vaihtoehtoisena opiskelumuotona käytännön opetukselle.</i></p>		
Aktiviteetissa tarvittavat materiaalit	<p><i>Tietokone tai tabletti;</i> <i>TRACES-verkkokurssi – Mainosten maailmassa;</i></p>		
Ohjeet	<p><i>Vaihe 1: Mene osoitteeseen https://tracesproject.online/</i> <i>Vaihe 2: Rekisteröidy sivuille</i> <i>Vaihe 3: Valitse “Oppimisympäristö” sekä haluamasi kurssi</i> <i>Vaihe 4: Suorita kurssi ja opi taidot!</i></p>		

Moduuli 7 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit

Moduulin otsikko:	Medialukutaito
Resurssin nimi:	Menitkö klikkiin?
Resurssin koodi:	R1.7.
Kuvaus resurssista:	<i>Opit tunnistamaan klikkiotsikot. Opit myös, miksi ja milloin niitä käytetään. Tässä resurssissa vertaillaan iltapäivälehtien otsikoita sanomalehtiin.</i>
Mitä opit tätä resurssia käyttämällä?	<i>Materiaalin avulla voi kehittää medialukutaitoa. Harjoituksia on helppo seurata ja toteuttaa.</i>
Linkki:	https://mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=539:organisaation-nimi&catid=11:tehtavat&Itemid=355&lang=fi

Moduuli 7 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit 2

Moduulin otsikko:	Medialukutaito
Resurssin nimi:	Populismibingo
Resurssin koodi:	R2.7.
Kuvaus resurssista:	<i>Populismibingo on hyvä valine poliittisen puheen arviointii. Valittu lähde voi olla TV-ohjelma, video, radio-ohjelma tai artikkeli netissä, jossa käsitellään poliittisia ongelmia. Tarvitset vain poliittisen puheen sekä bingoalustan.</i>
Mitä opit tätä resurssia käyttämällä?	<i>Erinomainen tapa aloittaa keskustelu populismista. Ketkä poliitikot ovat populisteja? Onko populismi aina pahasta?</i>
Linkki:	<i>http://populismibingo.fi/</i>

Moduuli 7 – Vaihtoehtoiset oppimisresurssit 3

Moduulin otsikko:	Nettikiusaaminen
Resurssin nimi:	Mediakartan tutkijat
Resurssin koodi:	R3.7.
Kuvaus resurssista:	<i>Materiaalien avulla voi tutkia, millaisia tunteita media herättää. Miksi sisältö, joka on jonkun muun mielestä hauskaa, voi tuntua toisen mielestä loukkaavalta?</i>
Mitä opit tätä resurssia käyttämällä?	<i>Materiaalin avulla voi kehittää medialukutaitoa sekä tunteiden tulkitsemista. Resurssi sisältää useita harjoituksia ja ohjeita niiden suorittamiseen. Harjoitukset on jaettu iän mukaan.</i>
Linkki:	https://www.mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=597&Itemid=442&lang=fi

MODUULI 8 – TURVALLISUUS VERKOSSA

Teoriasisältö

Johdanto

Moduulissa 8 käsitellään turvallisuutta verkossa, ja se on jaettu kahteen eri resurssiin. Moduuli tarjoaa tietoa sosiaaliseen mediaan ja omien tietojen jakamiseen liittyvistä riskeistä. Se tarjoaa myös esimerkkejä hyödyllisistä digitaalisista työskentelytiloista, jotka ovat turvallisia ja usein myös helppoja käyttää. Näitä työkaluja on helppo hyödyntää esimerkiksi työelämässä.

Ensimmäinen, aloittelijatason resurssi, moduulissa 8 käsittelee sosiaalista mediaa ja sen sisältämiä tietoturvariskejä. Osiossa kerrotaan hyödyllisiä työkaluja tunnistaa hälyttävää ja potentiaalisesti rikolliseen toimintaan liittyvää käytöstä sosiaalisessa mediassa, mutta se myös rohkaisee käyttäjää ottamaan haltuun tiettyjä turvallisuuteen liittyviä toimintamalleja.

Seuraavassa, edistyneen tason resurssissa, käsitellään digitaalisia työskentelyalustoja. Kappaleessa esitellään erilaisia työkaluja sekä kerrotaan niiden käytöstä käytännönläheisesti. Resurssissa opitaan myös, millaisia hyötyjä digitaalisista alustoista voi työmarkkinoilla olla samalla, kun oppija oppii löytämään omiin tarkoituksiinsa parhaiten soveltuvat työkalut.

8. 1 Sosiaalinen media

Sosiaalisen median käyttö on jatkuvassa kasvussa nyt, kun erilaiset sovellukset ovat tulleet erottamattomaksi osaksi modernia elämää. Peräti 4.57 biljoonaa ihmistä on käyttänyt internetiä aktiivisesti huhtikuussa 2020, mikä tarkoittaa 59% maailman väestöstä (Statista, 2020). Koska sosiaalinen media on pysyvä osa ihmisten arki- ja työelämää (Qualman, 2012), on tärkeää, että vastuullisia netinkäyttäjää koulutetaan turvalliseen verkon käyttöön ja päivitetään tietoutta uusimmista riskeistä, joita verkossa voi vaania.

Sosiaalisessa mediassa piilee aina riski tulla nettikiusatuksi, tai että sinusta jaetaan asioita, joita et nettiin haluaisi, todetaan verkkokäyttäjien massatutkimuksessa (Brewer & Wallis, 2015). Moduuli 8 käsittelee potentiaalisia verkkoturvallisuuden riskejä, joita sosiaaliseen median liittyy ja tarjoaa käytännönläheisiä vinkkejä ja ohjeita siihen, kuinka suojautua itse niiltä.

8. 2 Digitaaliset työskentelytilat

Termi “digitaaliset työskentelytilat” viittaa vahvasti digitaaliseen teknologiaan, joka mahdollistaa joustavan työskentelyn (Tapscott & Williams, 2008). Olemassa olevilla työkaluilla on mahdollista työskennellä yhdessä monenlaisin tavoin, kuten online-tapaamisissa, webinaareissa, jakaa

tiedostoja sekä työstää niitä yhdessä, suunnitella tapaamisia ja jakaa kalentereita, pitää kirjaa tehtävistä ja jakaa niitä työyhteisön kesken ja paljon muuta.

Nykyisellä modernilla aikakaudella näistä työkaluista on tullut tärkeitä työvälineitä, jotka auttavat tiimejä ja yrityksiä ympäri maailmaa kehittymään ammatillisesti ja saavuttamaan tavoitteensa. Moduulissa 8 opitaan kaikkein yleisimmin käytetyistä digitaalisista työskentelytiloista ja käyttäjää rohkaistaan tutustumaan niihin.

Lähteet

Brewer, T. J., & Wallis, M. (2015). # TFA The Intersection of Social Media and Education Reform. *Critical Education*, 6(14).

Global digital population 2020 | Statista. (2020). Retrieved 03 May 2020, from <https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide/>

Tapscott, D., & Williams, A. (2008). *Wikinomics*. London: Atlantic Books.

Qualman, E. (2012). *Socialnomics: How social media transforms the way we live and do business*. John Wiley & Sons.

Moduuli 8 – Turvallisuus verkossa – Resurssi 1 – Sosiaalinen media

Käytännön työpaja

M8 R1 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: Moduuli 8 Turvallisuus verkossa / Resurssi 1 Sosiaalinen media			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit/tarvikkeet	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistujat tervetulleiksi työpajaan ja esittele itsesi. Pyydä osallistujia esittelemään itsensä ja kertomaan odotuksiaan tulevasta työpajasta. Kerää fläppitaululle osallistujien odotuksia työpajasta. Tämä aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja antaa ohjaajalle kuvan siitä, mitä osallistujat odottavat. 	10 min	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p> <p>Osallistujalista</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	Osallistujat osallistuvat ryhmätehtäviin
<p><u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkeskustelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aloita kysymällä ryhmältä, onko heistä hyvä idea jutella kadulla täysin tuntemattoman ihmisen kanssa. 	20 min	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p>	Osallistujat osallistuvat ryhmätehtäviin

<p>Mitä riskejä siinä voi olla? Kysy sitten, onko tilanne heidän mielestään verrattavissa tuntemattomien ihmisten kanssa keskusteluun sosiaalisessa mediassa, ja ovatko riskit erilaiset digitaalisessa ympäristössä? Kerää vastauksia fläppitaululle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katsokaa yhdessä video M8_R1 Sosiaalinen media • Kerro, että riskejä ja vaaroja on myös silloin, kun jutellaan vieraiden kanssa verkossa tai siellä jaetaan henkilökohtaista tietoa. • Pyydä osallistujia kertomaan, mikäli heillä on joitakin omakohtaisia kertomuksia aiheeseen liittyen. 		<p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p> <p>Video: M8_R1 Sosiaalinen media</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Aktiviteetti 2: Rajan ylittäminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aloita aktiviteetti kertomalla, että aina ei ole helppoa erottaa, million on ylitetty raja soveliaan ja epäsoveliaan, ehkä jopa rikollisen toiminnan, välillä verkossa. • Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin ja jaa jokaiselle ryhmälle lista mahdollisista skenaarioista, jotka liittyvät sosiaaliseen mediaan. • Kerro, että heidän tehtävänä on lukea skenaariot läpi ja keskustella ryhmissään siitä, ylitetäänkö tilanteissa huonon käytöksen raja vai ei. Osallistujat merkitsevät kuhunkin skenaarioon johtopäätöksensä seuraavalla tavalla: <ul style="list-style-type: none"> ○ Viivalla: Toiminta on vähän epäilyttävää ja jopa vaarallista, mutta siihen ei liity välitöntä varaa eikä kyseessä ole rikollinen toiminta. 	<p><u>25 min</u></p>	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p> <p>Moniste, jossa on kuvattu some-skenaariot</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin.</p> <p>Jokainen ryhmä esittelee tuotoksensa muille. Tätä käytetään arvioinnin välineenä.</p>

<p>Pyydä osallistujia pohtimaan, millaisilla asioilla toiminnasta tulisi rajan ylittävää.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ylittää rajan: Skenaariossa kuvaillaan aktiviteettia, joka on potentiaalisesti riskialtista ja mahdollisesti rikollista. • Kun ryhmät ovat valmiin, keskustelkaa jokaisen ryhmän pohdinnoista yhdessä koko luokan kanssa. • Jätä loppuun hieman aikaa keskustelulle ja mahdollisille kysymyksille. 			
<p><u>Aktiviteetti 3: Avun tarpeessa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistujat jatkavat työskentelyä ryhmissään ja edellisen tehtävän skenaarioiden parissa. • Pyydä heitä valitsemaan yksi tapaus, joka heistä ylitti rajan. • Pyydä heitä kirjoittamaan paperinsa yläosaan ongelma, joka skenaariossa oli suurimmassa osassa. • Tämän jälkeen pyydä heitä kokoamaan lista, jonka avulla he voisivat ratkaista valitsemansa ongelman. • Kun kaikki ryhmät ovat valmiit, keskustelkaa yhdessä valituista skenaarioista ja ratkaisuista. Voit koota ratkaisuja ylös fläppitaululle. • Keskustelun päätteeksi teille on syntynyt lista, jonka avulla potentiaalisia uhkakuvia ja ongelmia sosiaalisessa mediassa on helppo ratkaista. Rohkaise osallistujia hyödyntämään opittua tietoa, jos he kohtaavat ongelmia. 	<p><u>20 min</u></p>	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin</p>
<p><u>Työpajan päätös</u></p>	<p><u>5 min</u></p>	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p>	<p>Osallistujat osallistuvat ryhmäaktiviteetteihin ja ovat kiinnostuneita tutustumaan</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia refleктоimaan tietämystään sosiaalisesta mediasta ja verkkoturvallisuudesta. Oppivatko he tänään jotain uutta? • Pyydä osallistujia kertomaan, aikovatko he muuttaa käytöstään sosiaalisessa mediassa työpajan perusteella? • Kerää palautetta osallistujilta. • Kiitä osallistujia ja päätä työpaja. 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	<p>myös muihin resursseihin tässä moduulissa.</p> <p>Kerättyä palautetta voidaan myös hyödyntää arvioinnissa.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h 20 min</p>	

M8 R1 – Aktiviteettilomake käytännön työpajaan

Moduuli 8 – Aktiviteetti 1

Moduulin otsikko	M8_R1_Sosiaalinen media		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A8.1
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujilla on hyvä kuva työpajan sisällöstä ja he voivat yhdistellä jo olemassaolevaa tietoa opittuun.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoitteena on tehdä osallistujille näkyväksi todellisia riskejä, joita sosiaalisessa mediassa tiedon jakamiseen voi liittyä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tuseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Video: M8_R1 Sosiaalinen media • Videotykki 		
Ohjeet	Suorittaaksesi aktiviteetin seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Aloita kysymällä ryhmältä, onko heistä hyvä idea jutella kadulla täysin tuntemattoman ihmisen kanssa. Mitä riskejä siinä voi olla? Kysy sitten, onko tilanne heidän mielestään verrattavissa tuntemattomien ihmisten kanssa keskusteluun sosiaalisessa mediassa, ja ovatko riskit erilaiset digitaalisessa ympäristössä? Kerää vastauksia fläppitaululle. • Vaihe 2 - Katsokaa yhdessä video M8_R1 Sosiaalinen media • Vaihe 3 - Kerro, että riskejä ja vaaroja on myös silloin, kun jutellaan vieraiden kanssa verkossa tai siellä jaetaan henkilökohtaista tietoa. 		

- Vaihe 4 - Pyydä osallistujia kertomaan, mikäli heillä on joitakin omakohtaisia kertomuksia aiheeseen liittyen.

Moduuli 8, Aktiviteetti 2

Moduulin otsikko	M8_R1_Sosiaalinen media		
Aktiviteetin otsikko	Rajan ylittäminen	Aktiviteettikoodi	A8.2
Resurssin tyyppi	Aktiviteettikoodi	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	25 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujilla on syvällisempi käsitys aiheesta. He myös osaavat jaoitella toimintaa somessa turvallisiksi, varoittavaksi sekä rikolliseksi.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on syventää osallistujien ymmärrystä somen vaaroista sekä kasvattaa valppautta sosiaalisessa mediassa. He oppivat myös tiedostamaan, miten he voivat omalla käytöksellään vähentää uhkia netissä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä • Moniste, jossa on kuvattu some-skenaariot 		
Ohjeet	Noudata näitä ohjeita suorittaaksesi aktiviteetin: <ul style="list-style-type: none"> • Aloita aktiviteetti kertomalla, että aina ei ole helppoa erottaa, millon on ylitetty raja soveliaan ja epäsoveliaan, ehkä jopa rikollisen toiminnan, välillä verkossa. • Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin ja jaa jokaiselle ryhmälle lista mahdollisista skenaarioista, jotka liittyvät sosiaaliseen mediaan. • Kerro, että heidän tehtävänä on lukea skenaariot läpi ja keskustella ryhmissään siitä, ylitetäänkö tilanteissa huonon käytöksen raja vai ei. Osallistujat merkitsevät kuhunkin skenaarioon johtopäätöksensä seuraavalla tavalla: <ul style="list-style-type: none"> ○ Viivalla: Toiminta on vähän epäilyttävää ja jopa vaarallista, mutta siihen ei liity välitöntä varaa eikä kyseessä ole rikollinen toiminta. Pyydä osallistujia pohtimaan, millaisilla asioilla toiminnasta tulisi rajan ylittävää. ○ Ylittää rajan: Skenaariossa kuvaillaan aktiviteettia, joka on potentiaalisesti riskialtista ja mahdollisesti rikollista. 		

- Kun ryhmät ovat valmiin, keskustelkaa jokaisen ryhmän pohdinnoista yhdessä koko luokan kanssa.
- Jätä loppuun hieman aikaa keskustelulle ja mahdollisille kysymyksille.

Moduuli 8 – Aktiviteetti 3

Moduulin otsikko	M8_R1_Sosiaalinen media		
Aktiviteetin otsikko	Avun tarpeessa	Aktiviteettikoodi	A8.3
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	20 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistajat saavat kattavan kuvan mahdollisista uhista sekä ratkaisuista, joita haastaviin tilanteisiin somessa voi löytää.
Aktiviteetin tavoite	Tämän aktiviteetin tavoite on kannustaa osallistujia vastuulliseen netinkäyttöön ja hyvien tapojen noudattamiseen myös sosiaalisessa mediassa. Opiskelijat oppivat myös, kuinka ehkäistä riskitilanteita ja torjua rikollisuutta.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä 		
Ohjeet	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Osallistajat jatkavst työskentelyä ryhmissään ja edellisen tehtävän skenaarioiden parissa. • Vaihe 2 - Pyydä heitä valitsemaan yksi tapaus, joka heistä ylitti rajan. • Vaihe 3 - Pyydä heitä kirjoittamaan paperinsa yläosaan ongelma, joka skenaariossa oli suurimmassa osassa. • Vaihe 4 - Tämän jälkeen pyydä heitä kokoamaan lista, jonka avulla he voisivat ratkaista valitsemansa ongelman. • Vaihe 5 - Kun kaikki ryhmät ovat valmiit, keskustelkaa yhdessä valituista skenaarioista ja ratkaisuista. Voit koota ratkaisuja ylös fläppitaululle. • Vaihe 6 - Keskustelun päätteeksi teille on syntynyt lista, jonka avulla potentiaalisia uhkakuvia ja ongelmia sosiaalisessa mediassa on helppo ratkaista. Rohkaise osallistujia hyödyntämään opittua tietoa, jos he kohtaavat ongelmia. 		

Moduuli 8 – Turvallisuus verkossa – Resurssi 2 – Digitaaliset työskentelytilat

Käytännön työpaja

M8 R2 – Tuntisuunnitelma

Moduulin otsikko: M8 – Turvallisuus verkossa / R2 – Digitaaliset työskentelytilat			
Aktiviteetin kuvaus	Kesto	Tarvittavat materiaalit	Arviointi
<p><u>Työpajan avaus:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Toivota osallistujat tervetulleiksi ja esittele itsesi. Pyydä heitä esittelemään itsensä ja kertomaan odotuksista, joita heillä on työpajaa kohtaan. Kirjaa osallistujien antamia odotuksia ylös fläppitaululle. Tämä aktiviteetti toimii jäänmurtajana ja antaa myös ohjaajalle hyvän kuvan siitä, millaisia odotuksia osallistujilla on työpajaa kohtaan. 	10 min	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p> <p>Osallistujalista</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä</p>	Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn.
<p><u>Aktiviteetti 1: Ryhmäkeskustelu</u></p>	25 min	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p>	Osallistujat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn.

<ul style="list-style-type: none"> • Aloita keskustelu tiedustelemalla, mitä digitaalisia työskentelytiloja osallistajat itse käyttävät. Kirjaa tuloksia fläppitaululle. • Kerättyäsi vaihtoehdot taululle tiedustelee, miksi he ovat päätyneet näihin valintoihin ja millaisia hyötyjä kussakin alustassa on. • Katsokaa yhdessä video M8_R2 Digitaaliset työskentelytilat. • Keskustelkaa vielä jokaisesta työskentelytilasta erikseen. 		<p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p> <p>Video: M8_R2 Digitaaliset työskentelytilat</p> <p>Videotykki</p>	
<p><u>Aktiviteetti 2: Plussat ja miinukset</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaa osallistajat 4-5 hengen ryhmiin. • Anna jokaiselle ryhmälle fläppitaulupaperi ja tusseja. • Jaa jokaiselle ryhmälle käsiteltäväksi yksi aiemmassa tehtävässä esiin tullut digitaalinen työskentelytila. • Pyydä heitä keskustelemaan heille osoitetun työskentelytilan plussista ja miinuksista, sekä keräämään ne ylös paperille. • Kun ryhmät ovat valmiit, pyydä heitä esittelemään tuotoksensa myös muulle luokalle. • Päätä osio lyhyeen kertaukseen työkaluista ja vastaa mahdollisiin kysymyksiin. 	<p><u>25 min</u></p>	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p> <p>Fläppitaulu ja tusseja</p> <p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	<p>Osallistajat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn.</p> <p>Ryhmät esittelevät tuotoksensa muille osallistujille. Tätä voidaan käyttää myös arvioinnin lähteenä.</p>
<p><u>Työpajan päätös</u></p>	<p><u>10 min</u></p>	<p>Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille</p>	<p>Osallistajat osallistuvat ryhmätyöskentelyyn.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Pyydä osallistujia refleктоimaan tietämystään digitaalisista työskentelytiloista ja niiden hyödyistä. • Kysy, onko kukaan osallistuja päättänyt ottaa käyttöön jonkun uuden työskentelytilan tämän pajan perusteella? • Kerää kirjallista palautetta työpajasta. • Kiitä osallistujia ja päätä työpaja. 		<p>Kyniä ja muistiinpanovälineitä.</p>	<p>Kerättyä palautetta voidaan myös käyttää arvioinnin välineenä.</p>
<p>Kokonaiskesto</p>		<p>1 h 10 min</p>	

M8 R2 – Aktiviteetti lomake käytännön työpajaan

Moduuli 8 , Aktiviteetti 4

Moduulin otsikko	M8_R2_Digitaaliset työskentelytilat		
Aktiviteetin otsikko	Ryhmäkeskustelu	Aktiviteettikoodi	A8.4
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	25 min	Oppimistulos	Suoritettuaan tämän aktiviteetin osallistujilla on hyvä kuva siitä, millaisia digitaalisia työskentelyalustoja on olemassa.
Aktiviteetin tavoite	Tämän aktiviteetin tavoite on esitellä jokapäiväisessä työssä tarpeellisia digitaalisia työskentelytiloja ja niiden käyttöä.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä. • Video: M8_R2 Digitaaliset työskentelytilat • Videotykki 		
Ohjeet	Suorittaaksesi aktiviteetin seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Aloita keskustelu tiedustelemalla, mitä digitaalisia työskentelytiloja osallistujat itse käyttävät. Kirjaa tuloksia fläppitaululle. • Vaihe 2 - Kerättyäsi vaihtoehtot taululle tiedustele, miksi he ovat päätyneet näihin valintoihin ja millaisia hyötyjä kussakin alustassa on. • Vaihe 3 - Katsokaa yhdessä video M8_R2 Digitaaliset työskentelytilat. Keskustelkaa vielä jokaisesta työskentelytilasta erikseen. 		

Moduuli 8 – Aktiviteetti 5

Moduulin otsikko	M8_R2_Digitaaliset työskentelytilat		
Aktiviteetin otsikko	Plussat ja miinukset	Aktiviteettikoodi	A8.5
Resurssin tyyppi	Aktiviteettilomake	Oppimisen tyyppi	Käytännön työpaja
Kesto	25 min	Oppimistulos	Tämän aktiviteetin suoritettuaan osallistujilla on hyvä kuva kunkin digitaalisen työskentelytilan plussista ja miinuksista.
Aktiviteetin tavoite	Tämän aktiviteetin tavoitteena on haastaa osallistujia pohtimaan, Kuinka he voisivat boostata omaa osaamistaan työmarkkinoilla digitalisaation avulla.		
Tarvittavat materiaalit	Suorittaaksesi tämän aktiviteetin tarvitset: <ul style="list-style-type: none"> • Työtila, jossa IT-laitteet osallistujille • Fläppitaulu ja tusseja • Kyniä ja muistiinpanovälineitä. 		
Ohjeet	Suorittaaksesi aktiviteetin seuraa näitä ohjeita: <ul style="list-style-type: none"> • Vaihe 1 - Jaa osallistujat 4-5 hengen ryhmiin. • Vaihe 2 - Anna jokaiselle ryhmälle fläppitaulupaperi ja tusseja. • Vaihe 3 - Jaa jokaiselle ryhmälle käsiteltäväksi yksi aiemmassa tehtävässä esiin tullut digitaalinen työskentelytila. • Vaihe 4 - Pyydä heitä keskustelemaan heille osoitetun työskentelytilan plussista ja miinuksista, sekä keräämään ne ylös paperille. • Vaihe 5 - Kun ryhmät ovat valmiit, pyydä heitä esittelemään tuotoksensa myös muulle luokalle. • Vaihe 6 - Päätä osio lyhyeen kertaukseen työkaluista ja vastaa mahdollisiin kysymyksiin. 		

Moduuli 8 - Itsearviointi

Moduulin päätteeksi osallistujat suorittavat itsearvioinnin tämän lomakkeen avulla. Tehtävänä on ympyröidä jokaisesta kysymyksestä oikea vastaus. Vastaukset on kerrottu lomakkeen alalaidassa.

1. Miten toimit, jos joku lähettää sinulle epäsoveliaita viestejä sosiaalisessa mediassa?
 - a. Vastaat
 - b. Poistat viestin
 - c. Alat riidellä lähettäjän kanssa
 - d. Ilmiannat käyttäjätilin ylläpitäjälle ja poistat viestin

2. Mikä digitaalinen työskentelyväline mahdollistaa joustavan aikataulutuksen työkavereidesi kesken?
 - a. Calendly
 - b. Dropbox
 - c. Google Drive
 - d. Gmail

3. Millaista tietoa on turvallista jakaa sosiaalisessa mediassa?
 - a. Kotiosoite
 - b. Kuvia lapsista ja perheestä
 - c. Lempibändisi lauluja
 - d. Luottokorttitietosi

4. Mikä seuraavista on hyvä keino turvata sosiaalisen median käyttäjäsi?
 - a. Kaksiosainen kirjautuminen
 - b. Vahva salasana
 - c. Sähköpostit tai viestit, mikäli palveluun kirjaudutaan
 - d. Kaikki yllä mainitut

Vastaukset: 1 - d; 2 - a; 3 - c; 4 - d

Moduuli 8 – Itsenäisen opiskelun työkalu

Moduulin otsikko	M8 Turvallisuus verkossa		
Otsikko	Mariannan kokemus	Koodi	CS8.1
Resurssin tyyppi	Itsenäinen opiskelu	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 minutes	Oppimistulos	Oppija soveltaa oppimaansa tietoa todellisen elämän tilanteisiin ja haasteisiin.
Aktiviteetin tavoite	Aktiviteetin tavoite on kehittää syvempää näkemystä sekä itsenäistä ajattelua aiheen tiimoilta.		
Johdanto	Marianna on 17-vuotias opiskelija ja aktiivinen sosiaalisen median käyttäjä. Hän viihtyy erityisesti chateissa. Hän on rekisteröinyt itselleen käyttäjätunnuksen MariannaKiss17. Käyttäjä ThomasDude2000 on viestitellyt hänen kanssaan jo hyvän aikaa. Marianna nauttii Thomasin kanssa juttelusta ja hänestä tuntuu, että heillä on yhteys, vaikka he eivät olekaan koskaan tavanneet liveinä.		
Haaste	Marianna on yrittänyt ehdottaa videopuhelua, mutta Thomas keksii aina syyn, minkä vuoksi sitä ei voida toteuttaa. Marianna on jakanut Thomasille muutamia yksityisiä kuvia, sillä hän luottaa Thomasiin.		
Tehtävä	<p>Pohdi seuraavia kysymyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitä vaaroja Marianna kohtaa yhteydenpidossaan Thomasin kanssa? • Mitä positiivisia ja negatiivisia puolia on sillä, että tutustuu ihmisiin verkossa? • Millaisissa tilanteissa verkossa liikkuessasi sinulle tulee helposti sellainen tunne, että olet jollain tavalla vaarassa? • Mitä sääntöjä kannattaa noudattaa pysyäksesi turvassa, kun chattailee jonkun vieraan kanssa? 		

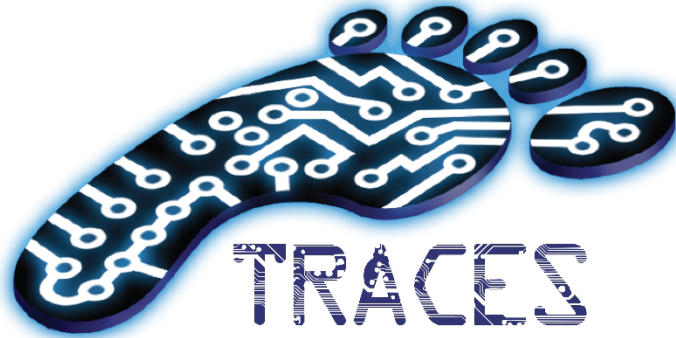
Moduuli 8 – Itsenäisen opiskelun lomake

Moduulin otsikko	M8 Turvallisuus verkossa		
Otsikko	Videotestamentti	Aktiveettikoodi	A8.6
Resurssin tyyppi	Aktiveettilomake	Oppimisen tyyppi	Itsenäinen opiskelu
Kesto	60 min	Oppimistulos	Oppija yhdistää oppimaansa todellisen elämän tilanteisiin, joihin hän itse tai joku muu on joskus joutunut.
Aktiveetin tavoite	Aktiveetin tavoite on esitellä tosielämän riskitilanteita sosiaalisessa mediassa ja sitä kautta herätellä nuoria ajattelemaan kriittisemmin.		
Tarvittavat materiaalit	<ul style="list-style-type: none"> • Laite, jolla voi katsoa videon • Internetyhteys • Kuulokkeet/kaiuttimet • Video: Perspectives on Chatting Safely: https://www.youtube.com/watch?v=MmfiHdQ4Wfs 		
Ohjeet	<p>Seuraa näitä ohjeita:</p> <p>Vaihe 1 – Katso video</p> <p>Vaihe 2 – Kirjoita ylös jokaisen videotestamentin pääpointit</p> <p>Vaihe 3 – Vastaa kirjallisesti seuraaviin kysymyksiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aseal kertoo, että hän on yhteydessä tuntemattomiin pelatessaan netissä. Oletko kokenut samaa itse? Kuinka varmistat, että yhteydenpito on turvallista? • Videolla kerrotaan kiusallisista tilanteista, joihin verkossa voi joutua. Oletko itse kokenut vastaavaa, ja Kuinka itse toimisit näissä tilanteissa? • Aseal toteaa, ettei koskaan kannata jakaa yhteystietojaan, kuten puhelinnumeroa tai osoitetta netissä. Mitä mieltä olet tästä? Mitä muita tietoja ei kannata jakaa vieraille? <p>Vaihe 4 – Vastattuasi kysymyksiin kirjoita lyhyt kirjoitelma siitä, Kuinka voit turvata itsesi ja muita netissä liikkuessasi. Käytä hyödyksesi kaikkea sitä, mitä olet moduulin aikana oppinut.</p>		

Moduuli 8 – Vaihtoehtoisia opiskelumateriaaleja

Moduulin otsikko:	M8 Turvallisuus verkossa – R1 Sosiaalinen media
Otsikko:	Turvallisuus verkossa
Resurssin koodi:	R8.1
Johdanto:	Video demonstroi tapoja käyttää sosiaalista media turvallisesti. Videolla asiat esitetään tuoreella ja hausalla tavalla, joka on katsojalleen miellyttävä.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia?	Video tarjoaa syvällisempää näkökulmaa tämän moduulin aiheeseen.
Linkki:	https://www.youtube.com/watch?v=MB5VDIebMd8

Moduulin otsikko:	M8 Turvallisuus verkossa – R2 Digitaaliset työskentelytilat
Otsikko:	Digitaalisten työskentelytilojen uusi sukupolvi
Resurssin koodi:	R8.2
Johdanto:	Tällä videolla keskustellaan uusimmista digitaalisista työskentelytiloista ja siitä, mitä kaikkea niiden avulla on mahdollista toteuttaa.
Mitä saat käyttämällä tätä resurssia?	Oppija oppii syvempää tietoa uusista digitaalisista työskentelytiloista sekä niiden hyödyistä työelämässä.
Linkki:	https://www.youtube.com/watch?v=PQKljOZvJdA

Supporting Youth to Manage their Digital & Social Media Presence

SEAL CYPRUS

inn^oventum

The project TRACES is co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union (grant agreement 2019-1-CY02-KA205-001476).

This handbook reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.